

pÚvodní obrázek / JAZ * Seriál „30“ / Zlaté časy **Téčka: Výsledky až v dubnu 1990** * Z domova / Vhrstí, Renčín, Dlouhý, Matuška, Hejzlar, Hojný, Slíva, Neprakta * Časopisy / **Bumerang, Sorry** *

e-GAG

Galérie / **Steinberg** + dvě slova * **Výročí / Půl století s Gelovou cenou** (k 17. 11. 1967) * **Retro VIII. / Hruboň: Renčín a naše časopisy** * **Recenze / 3x = Hoffmeister; Výběr 1942; Aydin Dogan 35 Years** * **Vybráno / Seifertová** v MfD * **Objev / Panáci** díl 1: **Bartákův a Renčínův** * **Z kultury / Opět Addamsova rodinka** * **Z tisku / O humoru** * **Do archívu / Simon: J. Koterba** o cartoons v USA * **Z pošty / K e-GAGu** * **Otazník / Humorikon?** * **Ze světa / Chorvatsko, Belgie, Polsko, Ukrajina, Slovensko, Etiopie** * **Výsledky / Belgie,**

Lucembursko, Azerbajdžan, Brazílie, Rumunsko, Slovensko, Turecko, Polsko, Portugalsko, Kosovo, Srbsko, Maroko, Syrie, Itálie aj. * **Soutěže / Nové: Rumunsko, Chorvatsko Mexiko, Kuba, Norsko, Belgie, Turecko, Čína**

Měsíčník autorů + přátel české karikatury e-číslo 2019 / 10 17. ročník

Kresby: **ADDAMS, ASADI, AZIMI, BARTÁK, BOJNIČAN, BOUTON, BUTENKO DEANGELIS, DLOUHÝ, FARZANE, GATTO, GROSS, HEJZLAR, HOFFMEISTER, HOJNÝ, HORECKÝ, HRDÝ, HULUP, JABLONOVSKÝ, JAKOVLEV, JAZ, JUHÁS, KAZANEVSKY, KHAKHANOV, KOŠTÝŘ, KOTERBA, KOVÁČIK, KULOVANÝ, KUSTANA, KUSTOVSKIJ, LAGATOR, MATUŠKA, MELLO, MEŠÁR, NEPRAKTA, PITRA, RAYNAUD, REISENAUER, RENČÍN, SEIFERTOVÁ, SEKELA, SETÍK, SLÍVA, STANKULOV, STEINBERG, TRZEPALKA, TIMOFEJEV, TEICHMANN, ULRIKE, VHRSTI, VYORAL**

pÚvodní obrázek / **JAZ v předvečer letošního svátku 28. října pro Deník N**

Titulní strana **Deníku N** (jde o noviny, které nevlastní premiér Babiš!) patřila v pátek 25. října karikatuře. Fakt! Co víc bychom si mohli od oslav české státnosti přát?

Snad jen, aby tak s kreslenou satirou uměli pracovat v redakcích jiných deníků?

A to nejen o svátku! Takové přání je však jen stěží splnitelné!

V každém případě bychom měli aspoň podat návrh na udělení medaile za statečnost těm, co současně "hlavě" českého

státu nechtějí lézt do zdravého zadku (jako Kájův brácha) anebo jako trapná štafáž (jako arcibiskup v první řadě). Ale i těm, kteří ještě u nás dokáží třimat praporec novinové karikatury hrdě nad hlavou.

K obrázku JAZa na obálce GAGu je nutné ještě dodat nadtitulek, který se nám nevešel do skeneru. Titulek zněl **“Kontroverzní medaile”** a v nadtitulku se píše, že způsob, jakým **Miloš Zeman** nakládá se státními vyznamenáními, budí vášně... Oceňuje totiž někdy i ty, jejichž zásluhy mohou být diskutabilní... (red.)

Galerie / Saul Steinberg: **„Ano, ale...”**

Jedeme pěkně rychle a máme z toho radost. Je to správné, bezpečné, skvělé! Hůůůů! Není člověka, který by toto nepocítil - a nemusí to být jen v novém autě, v herně, na tobogánu či na sjezdovce...

Umíme to, daří se nám. To je to, co nám okolí říká... a je tomu opravdu tak.

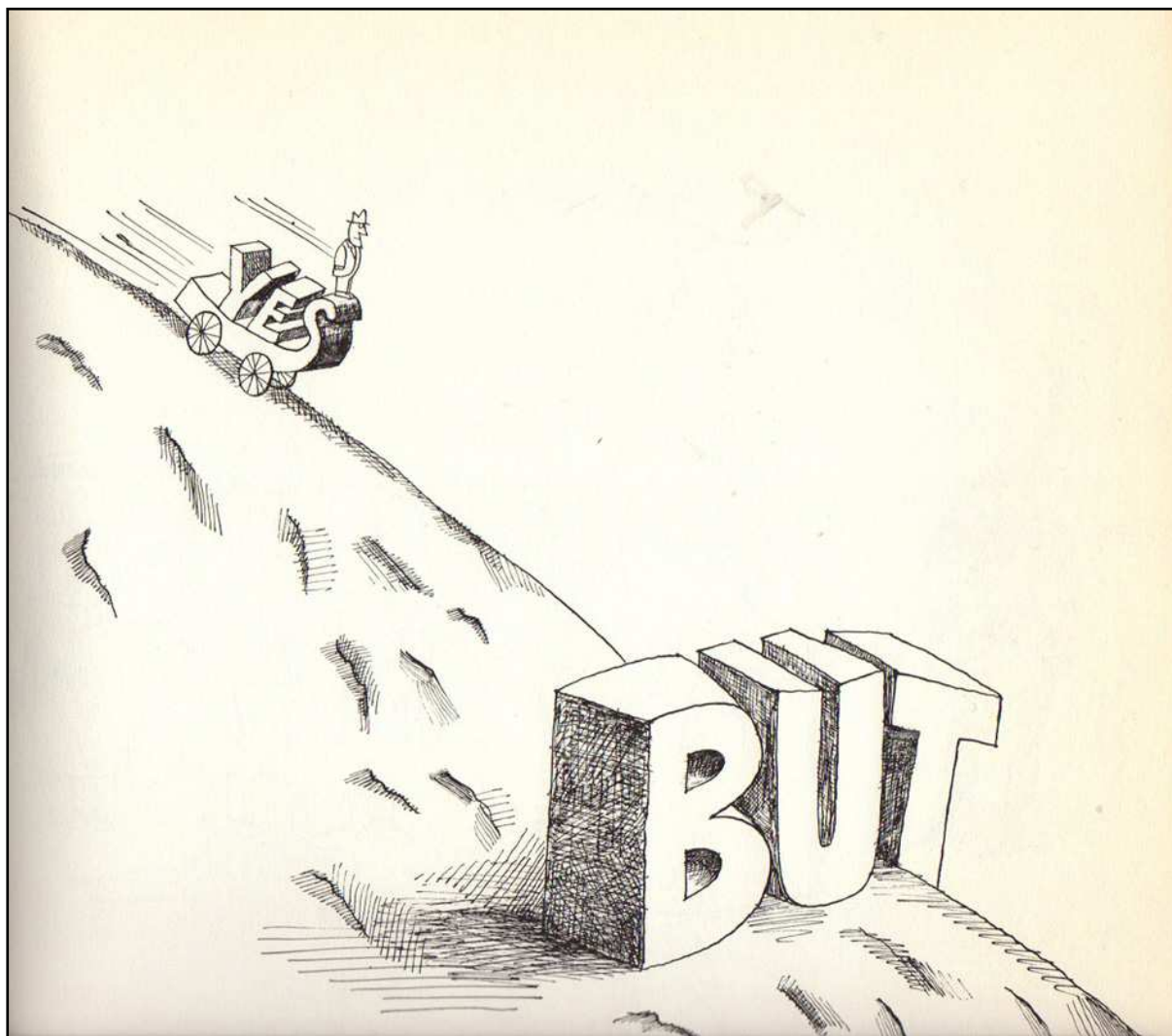
A tak to bude i dál.

Hm, nicméně... Ovšem... Jenže... Ale...

Tolik slov se nám pod rukama vylíhlo a ještě jsme si ten příběh, umístěný dokonale v prostoru, ani nestačili pořádně prohlédnout. *Saul Steinberg* je slavný umělec, který nepotřebuje slov. I tady stačilo, aby nakreslil jen dvě! A to ve dvou bytelných podobách: dynamické a stabilní; čiperné a masivně brutální.

Takový je život člověka, ne?

“Yes. But...”

Kresba: **Saul Steinberg**)

V říjnu 1989 vyhlásilo “Těčko” soutěž v kresleném humoru (v GAGu č. 10). A v listopadu už bylo vše jinak. O tom (takové byly výrobní termíny!) se však čtenáři dočetli až v čísle 4 ročníku 1990! Obálku zdobily kresby - “Nůžky” vítěze hlavní kategorie - **Ivana Kováčika** z Bratislavy. A nahoře “stereogramofon” **Svatopluka Pitry** z New Yorku - získal Zvláštní cenu jury. Jak to všechno tenkrát bylo, čtete na příští straně:

DEFINICE ZRODU

by mohla znít i následovně: když slovo dalo slovo, zrodil se vtip i obrázek. Charakteristika pravda stručná, nicméně pro první ročník humoristické soutěže Technického magazínu výstižná. Tedy téměř výstižná — abychom totiž byli výstižní úplně, museli bychom ještě dodat i poněkud reklamní slogan „Do Kotvy i za obrázky!“ A protože se ve jménu posvátné výstižnosti podařilo formulaci řádně vědecky zkomplikovat — jak to nepochybně u každé odpovědně pojaté definice má být — můžeme konečně začít. Nejlip od začátku.

Slovo dalo slovo tak nějak na začátku léta památného roku 1989. Toho dosud nepřiliš horkého času měly vyvrcholit aktivity Technického magazínu dvěma událostmi: na Letenské pláni měly poprvé zakroužit slavné dakarské tatry a liazky v premiéře Jumbo Rally a v knižním oddělení obchodního domu Kotva se měl naplno rozeběhnout prodej Ročenek Technického magazínu a knížky „technických“ obrázkových vtipů Veletucet. Start přemožitelů africké pouště v píscích Letné si dělal úspěšnou reklamou sám o sobě — na rozlehlých prostorách před stadiónem Sparty se nakonec sešlo na 10 000 diváků. A mnozí činovníci této části Prahy pak neskrývali patřičné znepokojení — smí se to tady vůbec, když není prvního máje?! Publicita byla zaručena.

Start publikací Těčka v reklamami prosyceném obchodním svatostánku to ovšem tak jednoduché nemělo. Jak ho zvýraznit? A tehdy padlo ono první slovo: výstava. Což takhle představit v Kotvě tradiční ilustrátory Těčka? A což takhle spojit takovou výstavu se soutěží pro návštěvníky — dalo první slovo druhé. Když padla i slova další, usneslo se, že výstava bude v předváděcím středisku ve třetím patře obchodního domu, že prvním vystavovatelem bude Vladimír Renčín, že soutěž tudíž bude humoristická a kreslířská. A že se může zúčastnit každý návštěvník — a vlastně každý komu to myslí a kreslí aspoň trochu — a že jak obchodní dům Kotva, tak Technický magazín na to nějakou tu cenu dá. Když pak byla slova

zformulována do patřičných několika vět, byla definována základní idea humoristické soutěže: vytvořit původní kreslený vtip na téma Člověk a technika. Následovně pak odvozen i slogan: Vymysli a nakresli! Na vysvětlenou nutno dodat, že vykřičník tady nepřikazoval, ale naléhal — tvořit by se mělo! A obchodní dům dal moudře publicitu názoru, že nejen konzumentství je člověk živ. I když by bylo možné i druhé vysvětlení. A sice že tvořivý člověk si víc vydělá — a pak bude moci i víc nakupovat. Je to ovšem v Československu tak jednoznačné? Ostatně je to jednoznačné beze zbytku vůbec ně-

začátku léta. Rozverně scénáře odstupňované katastrofy jsou ještě tajemstvím československého polygrafického průmyslu, kde vzhledem k několikaměsíčním výrobním lhůtám měsíčníku (!) žiji svým skrytým, na redakci již nezávislým životem. Osobitá pružnost mírně předpotopních tiskárenských strojů si žádá své. Stejně železně zákonitosti pak velí, že soutěž vyhlášená v létě se na stránkách časopisu objeví právě na podzim. Což budiž pro důmyslného čtenáře i dostatečnou nápovědou, aby pochopil, že vánoční výsledky byly opravdu o vánocích vyhlášeny — nicméně není vina redakce, že na strán-

VYMYSLELI, NAKRESLILI, ZVÍTĚZILI!

kde? Odkud by potom pramenil humor . . .

KDE VŠECHNY PROGNÓZY JSOU

Aby byl humor náležitě podpořen, přislíbila redakce tehdy v červnu „odměny k vánocům“. Uzávěrka byla tudíž stanovena na 30. listopad a nutno přiznat, že nikoho nenapadlo, že by v tomto tradičně úředně slavném měsíci mělo snad něco veselému závěru soutěže konkurovat. Nebyl to ten nejprognostičtější přístup. A to navzdory tomu, že tiskárna již v květnu převzala rukopisy srpnového čísla, kde ing. Miloš Zeman pod slibným názvem *Prognostika a přestavba* poprvé uveřejní svůj slavný katastrofický scénář. Nutno ovšem i přiznat, že ani on, ani jiný prognostik tehdy sotva tušil, jak vlastně ještě veselý ten konec roku bude.

Nicméně ještě jsme stále na

kách časopisu je o nich zpraven až v čase jarním. Navzdory tomu že je duben, není to apríl.

Poněkud katastrofické výrobní lhůty měsíčníku ostatně měly nemalý podíl právě na osudech již zmiňovaného článku *Prognostika a přestavba*. Jak jsem již vysvětlil, musel být předán výrobnímu procesu v nutném předstihu už na jaře v květnu. Byl to v onom loňském roce měsíc ještě dosti poklidný, odezva se očekávala spíše běžná než výjimečná. Prostě prognostikův odborný příspěvek k debatě o přestavbě. Když však článek o čtyři měsíce později tiskárnu opustil, stala se z katastrofického scénáře téměř katastrofická časovaná bomba. Ve společnosti se to mezitím prostě o pořádný kus hnulo a osmé číslo Technického magazínu se stalo raritou. A tak se náhle nexo-rovalo jen samizdatových Několik vět, ale i legální časopis. Absurdní ekonomika a politika

Bylo to celé vlastně nečekaně absurdní. Neboť smutné přerušení plánů na velkou humoristickou sešlost a současně velice veselá. Žili jsme v očekávání úplně nových možností a událostí. Co bylo v původním plánu? Velká akce Těčka na - hádejte kde - na Letné! A také velká prezentace Ročenky Těčka kde? - V Kotvě! Výstava v Kotvě měla být věnována výstavě

nejlepších prací ze soutěže. Plus karikaturistům Těčka, prvním měl být Renčín... a také premiéře jejich velkého společného alba Veletucet... Vše bylo jinak!

dokázala opět úspěšně vyprodukovat i absurdní humor. Všeobecné veselí mělo ovšem teprve propuknout. A nad humorem malé středoevropské země pak stane v údivu pořádný kus světa.

DRAMA V ZÁVĚRU

Soutěž Vymysli a nakresli! má ovšem poněkud skromnější ambice vnitrozemské. Její podmínky jsou na podzim konečně vyhlášeny nejen v Kotvě, ale i v mateřském časopisu. A nejenom tam. V předváděcím středisku obchodního domu totiž výstavní akce právě pokračují Stanislavem Holým a jeho obrázky zpestřuje i vystoupení populárních dětských hrdinů od téhož autora. Jmenují se Jů a Hele a zrovna nesmějí na televizní obrazovku — v populárním nedělním pořadu Kamarád jim totiž propůjčoval hlas herec, který se mezitím stal signatářem jistého tehdy populárního pamfletu. Do Kotvy kupodivu paňáci smějí a na jejich vystoupení dokonce krátkými notickami upozorňují i některé deníky. A co víc, některá periodika při té příležitosti i inzerují kreslířskou soutěž Technického magazínu. A to navzdory tomu, že přibližně v téže době je v tisku ústy některých vysokých představitelů na-

paden za své alarmující názory Miloš Zeman i Technický magazín. Bývá ovšem logikou předrevolučního období, že je nelogické a absurdní v nejednom aspektu. A tak se povzbuzená redakce odhodlá k zajímavému kroku — což to příští měsíc zkusit právě v televizi? V listopadu vystavuje v Kotvě Miroslav Barták a protože je posledním vystavujícím před uzavěrkou soutěže, má se konat v předváděcím středisku i velká autogramiáda. Účast již přislíbili přední kreslíři Těčka, podepisovat se mají Ročenky a Veletucet. Prodávát by se mělo na místě a jedním z poutačů by měl být paňák Miroslava Bartáka, vyrobený speciálně pro tento účel. V životní velikosti něco kolem 180 cm se bude paňák ležérně opírat o historický kostičas zapůjčený Národním technickým muzeem. Autogramiáda má být zkrátka událost.

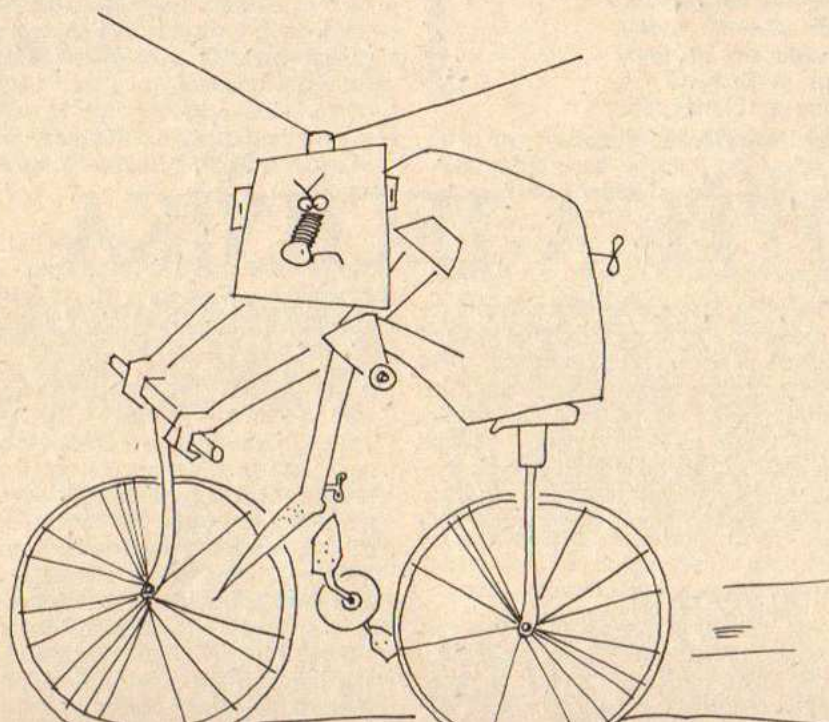
V televizi bylo nakonec všechno domluveno na dva vstupy ve studiu Kontakt. V prvním budou televizní diváci seznámeni s podmínkami soutěže, aby se i oni mohli ještě zúčastnit a druhý vstup pak již oznámí závěrečnou autogramiádu.

Možná to bude znít neuvěřitelně, ale Kontakt už tehdy vysílal

živě. Jev minulých let v televizi více než řídký — co kdyby někdo, náhodou něco, když to už nelze vzít zpět... Redaktor Technického magazínu má na vystoupení asi tak tři minuty. Aby diváky trochu rozehrál, dá k dobru i příhodu, jak do redakce přišly kreslené vtipy až z Ameriky. Což by jako měla být pro diváky výzva zúčastnit se taky. „Když je v New Yorku veselo, ukážeme snad, že veselo je i u nás.“ Když po třech minutách přepne televize opět na písničku ze záznamu, osloví redaktora jeden z kameramanů. „To nebylo špatný s tím New Yorkem. Vypadá to, že tady bude veselo už brzy.“

Na kalendáři byla toho dne středa. Za dva dny tedy měl být pátek. Jeho celé datum znělo 17. listopad 1989.

Druhý televizní vstup se už v kontaktu nevysílal. A nekonala se ani autogramiáda, umělci na jednou na delší čas začali mít starosti úplně jiné. Poutačový paňák byl navzdory své životní velikosti naštěstí vyříznut jen ze silnějšího kartónu a tak se pohodlně vešel v redakci za skříň, do níž se ukládaly soutěžní kresby. Poněkud posmutněle tam měl přemýšlet jak ztratil svou velkou příležitost...

Ale humor se neztratil. V Těčku č. 4 se nejprve čtenáři dočetli o účasti v soutěži a především o dubnové výstavě připravené do výstavní síně SNTL ve Spálené ulici - naproti Máji...

DOSTALI
NOVÝ ČÍSLO
TECHNICKÝHO
MAGAZÍNU

chází naproti stanici metra Národní třída, čili v podstatě naproti obchodnímu domu Máj. A protože v prodejně SNTL samozřejmě obdržíte i Ročenky Technického magazínu a velkou knížku kreslených vtipů Veletucet, bude s výstavou spojena i autogramiáda. Pod dohledem paňáka by se vám měli podepsat naši karikaturisté nejpřednější.

Michal Rollo

OPĚT ŠANCE

Čtenáři Těčka naštěstí humor neztratili stejně jako ta veselá revoluce. Když se nakonec jejich účast sečetla, bylo v té skříni kreseb víc než 5 000. A protože mnohé stály skutečně zato, mohl se nakonec rozveselit i posmutnělý paňák: dostane ještě jednu šanci. Právě ve chvíli, kdy čtete toto Těčko, připravuje se výstava více než dvou set nejméně úspěšných kreseb soutěže Vymysli a nakresli! Výstava se bude konat ve dnech 17.—27. dubna 1990 ve výstavní síni prodejny SNTL. Adresa je Spálená 51, Praha 1 — a aby tam čtenář trefil, stačí dodat, že prodejna se na-

A o kousek níž i delší článek o technice - a humoru... Ale byl vlastně o tom, co se v obálkách zaslanych do soutěže skrývalo. A nazýval se:

ČLOVĚK A TECHNIKA

Téměř tisíc autorů v širokém spektru nápadů, forem, názorů, rozměrů, výtvarných technik i barevnosti redakci svými příspěvky zcela zaplavilo — od prosté kresbičky načrtnuté na listu, vytržením z linkovaného školního sešitu, až po zapaspartovanou sadu vypiplaných grafik na ručním papíře. Posílali jste po jednom obrázku, ale také třeba desítkami kreseb. Ba i tlusté obálky nabitě desítkami obrázků. Celkový počet se přiblížil pěti tisícům soutěžních příspěvků.

POHLED POD POKLIČKU

V soutěži jsme nechali hodně prostoru pro vaši fantazii, pro volný výklad soutěžních podmínek. Například jsme vůbec neomezili formát a proto jsme byli brzy zabarikádováni haldami obřích dešek; při každém otevření skříně se na nás vyvalila

lavina tubusů (shodli jsme se, že „rouraři“, stáječící svá díla do velkých neskladných tub, jsou nám ze všech nejméně milí). Mezi tím se málem ztracely různé obálčičky od dětí, které bezprostředně reagovaly na zprávu o naší akci v televizi. Právě kvůli nim jsme se rozhodli oproti předpokladům rozšířit ocenění ještě pro dětskou kategorii. Neméně nás zaskočila nečekaná početná účast žen, o jejichž vztahu k technice (a smyslu pro humor) kolují zřejmě špatné informace. I ženám jsme proto udělili ceny ve zvláštní kategorii. Nu a nakonec, pochopitelně, je tu kategorie „plagiátorů“ neboli napodobovačů, kteří se inspirovali výhradně stylem známých kreslířů Těčka. Nutno říci, že v kvantitě se tu prokázala nejvíce popularita Vladimíra Renčina — více než polovina z dobré stovky autorů se pokoušela právě o vtipy s jeho výtvarným i myšlenkovým rukopisem. Po-

Pokračování najdete pod rámečkem s listinou vítězů na další straně (v Těčku na str. 23)

VÍTĚZOVÉ

A — absolutní kategorie:

1. *Ivan Kovačík* (Bratislava) — fotoaparát (obchodní dům Kotva);
2. *Vladimír Tesárek* (Brno) — fotoblesk (obchodní dům Kotva);
3. *Petr Hlavinka* (Olomouc) — náramkové hodinky (obchodní dům Kotva).

B — ženy:

1. *Hana Novotná* (Praha) — náramkové hodinky (obchodní dům Kotva);
2. *Jana Patočková* (Liberec) — Ročenky Technického magazínu č. 2—3;
3. *Kamila Svancarová* (Březolupy) — Ročenka Technického magazínu č. 3).

C — děti:

1. *Pavel Trombala*, 7 let (Karviná-Mizerov) — kniha Veletucet (SNTL);
2. *Lucie Martínková*, 11 let (Kutná Hora) — kniha Veletucet (SNTL);
3. *Josef Malý*, (Nitra) — kniha Veletucet (SNTL).

D — napodobitelé:

1. *Teodor Adamy* (Poděbrady) za sérii vtipů à la Nepraš, Matuška a Jiránek — roční předplatné Technického magazínu;
2. *Pavol Svancár* (Svrčinovec) za vtip à la Barták — roční předplatné Technického magazínu;
3. *Radek Hejret* (Slaný) za tucet vtipů na ubrouscích à la Jiránek — roční předplatné Technického magazínu;
4. *Alena Hoffmanová* (Praha) za vtip à la Renčín — Ročenky Technického magazínu č. 1—3;
5. *V. Falta* (Žamberk) za vtip à la Slíva — Ročenka Technického magazínu č. 3.

E — zvláštní cena poroty:

Svatopluk Pitra (New York)

A CO DÁL?

Vymýšlet, vymýšlet, vymýšlet — a kreslit, kreslit, kreslit. A počkat, až přijde podzim. Protože právě tehdy hodlá redakce Technického magazínu vyhlásit další ročník své soutěže Vymysli a nakresli! Vítězství přeje připraveným!

kud jde o kvalitu, už to tak prosté nebylo. K napodobování se zřejmě víc hodí „drátěné“ kresby Bartákovy či Matuškovy. Je také zajímavé, že o Holého styl se nepokusil snad nikdo a že Nepraš byl napodoben nejspíš jen jednou, a to úspěšně — zrovna v kolekci vítězných fórů. Různost výchozích podmínek vedla i k tomu, že v kategorii napodobovačů bylo uděleno pět cen — přesně takový byl totiž i počet napodobovaných autorů a nechtěli jsme, aby byl soutěžící jenom z titulu obtížnějšího vzoru handicapován.

UNAVENÁ POROTA

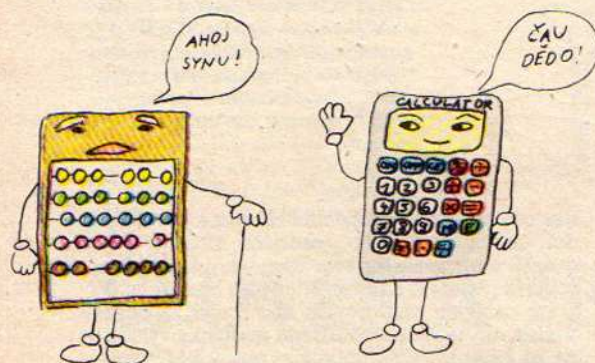
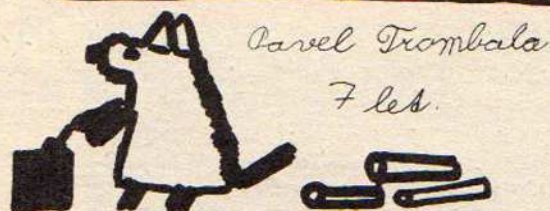
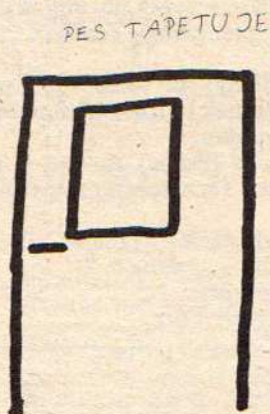
Revoluce — nerevoluce, slib čtenářům a povinnost vybrat z tisíců kreseb ty nejlepší a vyhlásit vítěze v daném termínu, byly svaté i v bouřlivém závěru loňského roku. Proto se skrz zástupy kolem sochy svatého Václava prodírali 12. prosince porotci do Krakovské ulice, kde sídlí redakce Těčka. Bylo to

„Čas od času se nechám inspirovat a nakreslím (v duchu) nějaký vtip. Vaši soutěž jsem přijal s nadšením. Své prvotiny jsem překreslil na papír. Nemám žádné zkušenosti (ohledně formátu apod.). Je mi 15 let a v magazínu jsem žádné další údaje nenašel. Doufám, že grafické zpracování bude vyhovovat. Jiří Vaněk, Kutná Hora.“

„Nakoľko sa venujem kreslenej karikatúre reagujem na Vami vyhlásenú súťaž o technický fór roka a zasielam do nej dve práce. Prepáčte, že práce posielam až na hranici termínu. Spôsobila to explózia udalostí uplynulých dní. Ďakujem za pochopenie. Jozef Vydrnák, Dubnica nad Váhom.“

dva dny po demisi prezidenta Husáka a právě zasedal parlament v jeho tehdejší složení. Sama o sobě dost velká legrace. Zasedala však i porota soutěže „Vymysli a nakresli!“ a přes kruhy pod očima z nabitých předchozích nocí i dnů se poctivě snažila nic neošidit a soustředit myšlenky výhradně na co nejserióznější, optimální posouzení příspěvků. Mirek Barták, Honza Hrubý a Standa Holý — pokud jde o karikaturisty, Ivan Hanousek z tehdy ještě „embryonálního“ humoristického měsíčníku ŠKRT — za teoretiky, a pochopitelně redakční kolektiv v čele se šéfem — za redakci Těčka.

Po nezměrném množství vylučovacích kol, řečeno sportovní terminologií, po kvalifikacích, čtvrtfinále, semifinále a nakonec po finálové jízdě jsme ve čtyřech kategoriích dospěli k nejlepším (snad) kresbám a ke jménům vítězů. Někdy to bylo rychlé a zcela jednoznačné, jindy byly názory hodně různé a chvíli to trvalo. Tajně se bodovalo, veřejně, ale demokraticky hlasovalo a tvrdě argumentovalo, i když bez násilí. Jednou po tuhém boji dokonce pouhý jediný hlas rozhodl o umístění na druhém a třetím místě.

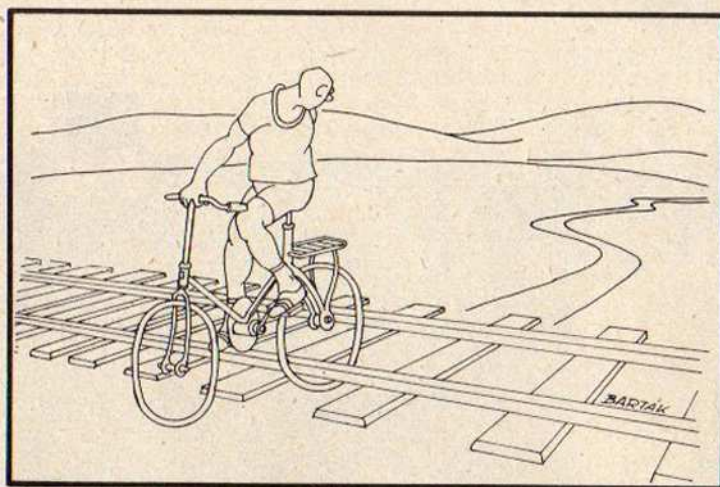
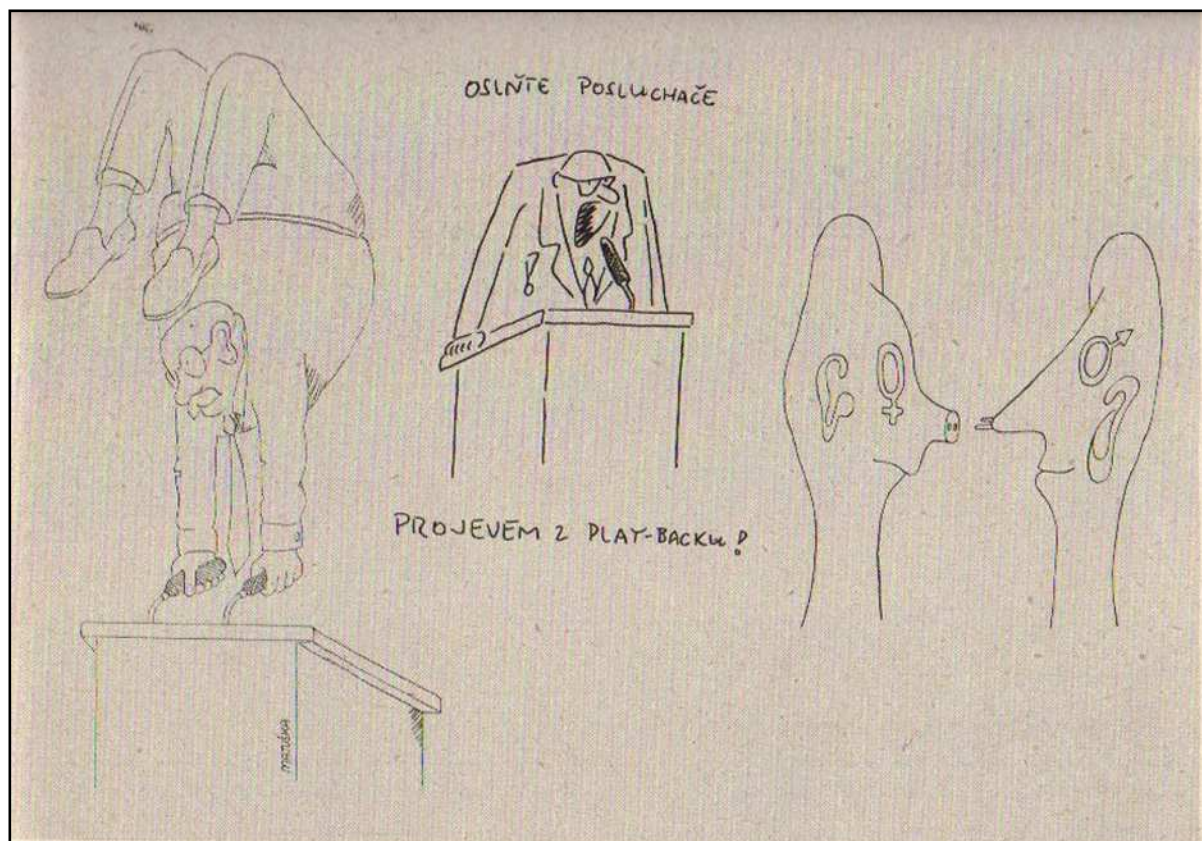
CO VÍME O VÍTĚZI?

„Open“ soutěže samozřejmě dávaly velkou šanci všem – začátečníkům i těm, pro něž je kreslení životním koníčkem. Bylo ovšem jasné, že v hlavní tzv. absolutní kategorii „bez rozdílu vah“ přece jen profesionalita převládá. Vždyť s výjimkou absolutní špičky, již u nás v zásadě představují stálí ilustrátoři Těčka plus pár dalších karikaturistů ze stránek Mladého světa, Dikobrazu respektive Roháče, zúčastnili se naší soutěže dokonce i mnozí protřetí veteráni mezinárodních festivalů. Ve finiši se pak rozhodvalo opravdu jen mezi zkušenými, i když pro veřejnost zatím ne tak známými karikaturisty. Jestliže

třeba o P. Hlavinkovi z Olomouce toho moc neslyšeli ani odborníci, pak Vl. Tesárek z Brna má za sebou již samostatnou výstavu a jeho „hlavy“ mají svou pověst. Právě jeho výtvarný rukopis vydatně přispěl k zisku 2. místa.

A sám vítěz? Jak jsme si později zjistili, ani on není přímo profesionál, protože pracuje v bratislavském Slovaftu jako samostatný konstruktér. Nicméně svou zdatnost osvědčuje už vtipy otiskovanými v bratislavském Literárním týžděniku. Třicetiletý vítěz nám sdělil i to, že k Těčce se dostává prostřednictvím kolegy, který mu je půjčuje až po přečtení. A protože i kolegovi chodí Těčko často se

Po stránce 24 následuje - jak známo - stránka 25! Jenže když se nám ji podařilo ve skeneru ofotit, někam se zaběhla. Včetně předlohy! Hodně času trvalo, než jsme ji - potvoru - našli a za slůvkem „se...“ se tak ocitlo pokračování „...spojením“! Najdete to už na další stránce (25) až vlevo dole. Včetně představení autora celého tohoto textu. Ivan Hanousek tu psal o soutěži nikoliv jako redaktor „Těčka“, ale jako „volný novinář“. Ale...

zpožděním, objevil Ivan Kováčik vyhlášení soutěže až na poslední chvíli. Takže přestože by jistě našel v archivu (i v hlavě) nějaké nápady, rozhodl se nakonec vyslat do bitvy osvědčené práce ze svého cyklu „Nůžky“, který se během několika let rozrostl z původních čtyř kreseb až na dnešní tři desítky. Jak vidět — byl to šťastný tah!

Ivan Hanousek

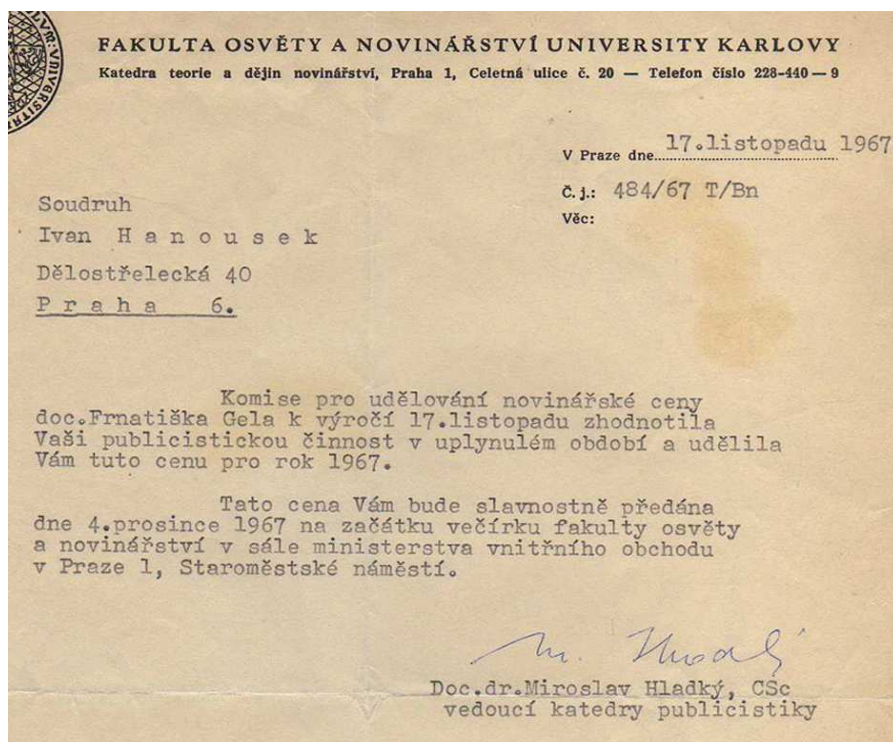
„Vážená redakce, přečetl jsem si podmínky soutěže Vymysli a nakresli a vzal jsem si je k srdci. V každém vtipu byste měli nalézt něco techniky. Vyskytují se i výjimky. Ono to není jen tak kreslit o technice, i když jí máte kolem sebe hromady. Nejlepší vtipy mne napadaly první týden po přechzení, a to doslova takže jsem je nedokázal všechny nakreslit. Pak následovalo období temna, neboť mé výsledky ve škole klesaly a já byl (asi z toho) marod. Ale nakonec zase přišlo odtemnění. Z té záplavy vtípů Vám zasílám Tucet + 1 vtíp (který nemá s technikou nic společného). Pracoval jsem s oběma ročníky i s knihou Veletucet (...). A proč jsem si vlastně vybral jako vzor Vladimíra Jiráčka? Inu proto, že jeho vtipy jsou jednoduché, nutí k zamýšlení a nad každým se zasmějete. Doufám, že to bude platit i u mých vtípů (...). S pozdravem: Ať žije humor a kreslený zvlášť! Radek Hejret.“

25

... ale než dubnové **Téčko** č. 4 vyšlo, byl už z něj redaktor **Škrta** a snad už i šéfredaktor **Kuku!** To byl týdeník České unie karikaturistů, ovšem ne v režii spolku autorů, nýbrž v portfoliu vydavatelství Novinář. V příštím čísle (**GAG č.12**) najdete nejen typické kresby **Svatopluka Pitry**, ale také několik slov právě od něho a též o **Svatopluku Pitrovi**... Už brzy nato přineseme něco o **Pavlu Matuškově** a o jeho následném setkání s jistým **Milošem Z**

Ivan Hanousek (1942), volný novinář. V posledních letech se zabývá především oblastí výtvarného humoru. Spoluautor několika knih literatury faktu. Je autorem článku *Vymysli a nakresli!*

Výročí / 17. listopad 1967 = Gelova cena pro studenta (Ivana Hanouska)

...Vladimíra Kovářika a Ondřeje Neffa.

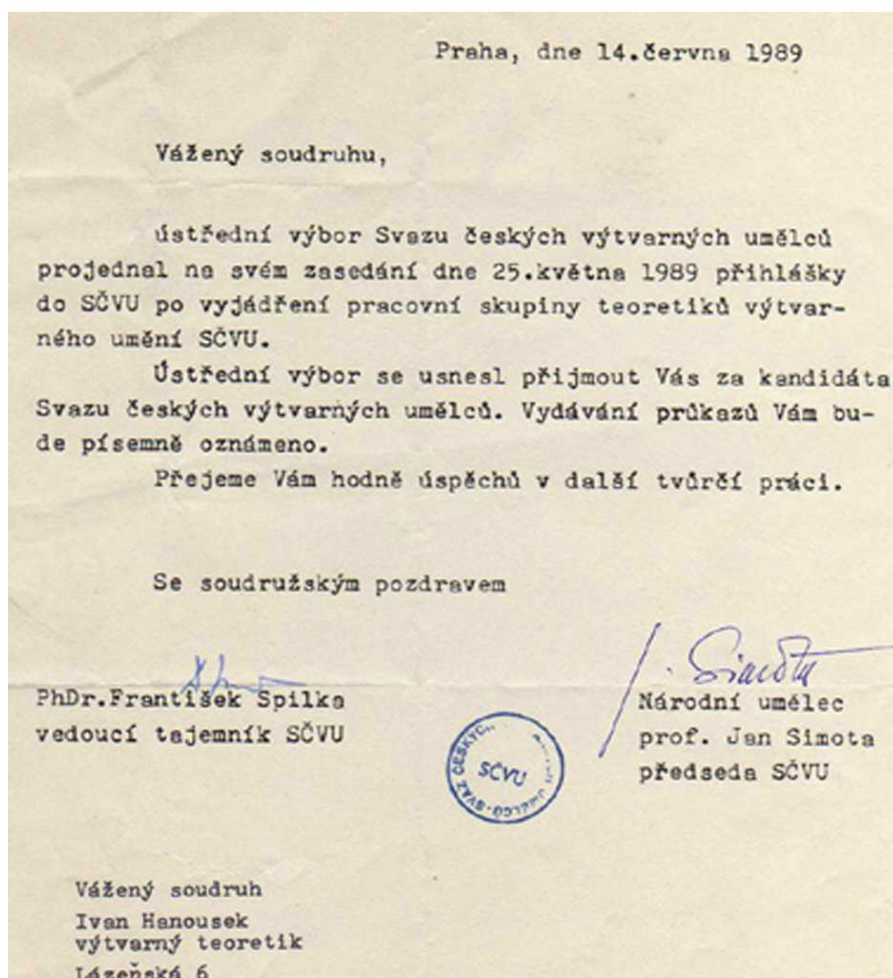
František Gel byl pro studenty novinářství "guru". Jeho ceny byly toho roku na fakultě uděleny teprve podruhé. A naposledy. Před námi ji získalo jen kvarteto **Feldstein, Křest'an, Novotný a Šmíd** (poslední dva už nežijí).

Hlásil jsme se původně na Institut (ION), přijali nás na Fakultu (FON) a ta se ještě během našeho studia přejmenovala na sociálních věd a publicistiky (FSVP). Vždy UK.

Ze slavnostního předání cen nemám fotky, ale váží se k němu výrazné vzpomínky.

V den oslav VŘSR (v říjnu) jsem toho roku poznal svou manželku (ne na Staromáku!) a v den studentského svátku mi napsali toto oznámení. A hned ráno na Mikuláše jsem jako velitel průzkumného družstva v záloze byl povolán na týdenní vojenské cvičení. Šlo o mimořádnou mobilizaci kvůli zasedání ÚV KSČ, kde se **Antonín Novotný** bál sesazení z funkce generálního tajemníka (stalo se až v lednu).

Můj táta byl také **Antonín** a pracoval před válkou v Pražské městské pojišťovně, která sídlila právě na Staroměstském náměstí. Tam bylo posléze *mi-*

nisterstvo vnitřního obchodu (dnes MMR), v jehož sále jsme tu Gelovu cenu dostali. Byly to napínavé dny. Proti tomu je 30. výročí přijetí mezi teoretiky SČVU v Mánesu spíš legrace. (ih)

Marek Simon přispívá pro čtenáře e-GAGu zajímavým rozhovorem s americkým cartoonistou moravského původu. Ale nejen Moraváky moc nepotěší. Zdá se, že to, o čem se zde občas zmiňujeme spíš se smíchem, může být nakonec dost vážné. A nejen pro autory satirických kreseb, ale i pro jejich konzumenty. Dokonce možná už jen bývalé... A teď už má slovo český cartoonista Simon:

Před časem jsem měl možnost krátce se potkat s karikaturistou z USA s českými kořeny **Jeffem Koterbou** během jeho návštěvy Prahy. Zpočátku jsme vedli jen zdvořilostní rozhovor (*How are you doing? Great. Thank you. Your work is terrific. So is yours.*) lehce jsme se dotkli i starosti všedního dne a na více než na společnou fotku (**viz: Koterb na fotu vlevo!**) už pak nebyl čas.

Využil jsem příležitosti a následně udělal korespondenční rozhovor - **viz níže**.

Ačkoli je v USA všechno great a všichni se usmívají, rozhovor nebyl úplně radostný. I když si v ČR mnozí myslí, že jsou tu podmínky pro karikaturisty bídné, ukazuje se, že v USA jsou na tom naši kolegové snad ještě hůř. Uvědomíme-li si, že USA tvoří 50 států, které mají zhruba 330 milionů obyvatel, mají američtí kreslíři při přepočtu na naše proporce ještě méně příležitostí k publikování než my.

Další část rozhovoru se točí kolem korektnosti v humoru, která prakticky znemožňuje kreslit opravdový humor. Naštěstí jsme v ČR v tomto ohledu poněkud za-

ostalí; bohužel však zrovna v tomto naše západní vzory doháníme mílovými kroky.

JEFF KOTERBA je karikaturista, spisovatel, hudebník a řečník (dělá přednášky o kreativitě, motivaci atd.). Narodil se v Omaze v Nebrasce a na střední škole ho v létě zasáhl blesk. Místo toho, aby ho otec vzal do nemocnice, podal mu panáka *Jacka Danielse*. Jak Jeff říká, škoda, že mu nedal Becherovku, ta mu během jeho nedávné návštěvy ČR zachutnala mnohem víc. Od dětství trpí Tourettovým syndromem, který díky své vůli dokázal přeměnit ve výhodu, která prý posílila jeho kreativitu.

Jeho otec často mluvil česky, stejně jako babička. Jeffův otec byl nejmladší z devíti dětí a jediný v jeho rodině narozený v USA. Všichni jeho bratři a sestry se narodili na statku poblíž Brna. Z Brna pocházela i rodina jeho matky. Když Jeffova rodina přišla do Spojených států, přidali do Kotrby písmeno „e“, protože pro většinu Američanů bylo jejich příjmení nevysslovitelné. Jeff by raději zachoval původní pravopis.

V roce 1989 se stal karikaturistou novin *Omaha World-Herald*, v roce 2002 byl finalistou soutěže *Editorial Cartoonist of the Year* pořádané *National Cartoonists Society*. Dvakrát získal druhé místo v *National Headliner Awards* v letech 2000 a 2012. Také šestkrát získal první místo za redakční karikaturu v *Great Plains Journalism Awards*, naposledy v roce 2019.

Jeho karikatury jsou distribuovány prostřednictvím *Cagle Cartoons* do 850 novin po celém světě a objevily se v takových periodikách, jako jsou *The New York Times*, *Washington Post*,

San Diego Union Tribune, Dallas Morning News a USA Today. V roce 2010 letěly na palubě raketoplánu Discovery dvě jeho kresby do vesmíru.

Je hlavním zpěvákem, kytaristou a skladatelem *Prairie Cats*, swingové a jump-bluesové kapely, kterou založil v roce 1998.

A preventivně odpovídá na nejčastější otázky: Snaží se vyhnout bouřkám, jak je to jen možné a má rád české pivo a becherovku.

Povinná otázka na úvod. Jak jste začal s kreslením a jak jste se stal karikaturistou?

Byla to šťastná náhoda nebo dlouhodobý plán?

Od 5 nebo 6 let jsem věděl, že se chci stát umělcem. Jen jsem si nebyl jistý jak. Myslel jsem, že bych mohl kreslit pro Disneyho nebo dělat komiksy pro noviny. Na politické karikatury jsem ani nepomyslel. Jsem nejstarší z pěti dětí a neměli jsme moc peněz. Nikdy jsme neseztavovali, takže jsem zůstával vzhůru do pozdní noci, cvičil si kreslení a nechal se unášet fantazií na vzdálená místa.

Kreslíte raději na zakázku, nebo raději dle vlastní fantazie?

Komerční projekty jsou samozřejmě lépe placené, ale po mě je chtějí jen zřídka. Každopádně raději kreslím, co chci sám. Kreslení politických karikatur je ve skutečnosti únavné. Když nakreslíte cokoli politického, spustí se lavina hněvu na sociálních sítích. Čím jsem starší, tím raději kreslím veselé příjemné věci. Ohledně politiky jsem považován za centristu, tak si dělám legraci z obou stran. Také si myslím, že to dělám s dobrým humorem a lidskostí bez zbytečné krutosti.

Dáváte své kresby někomu posuzovat, než je pošlete k publikování? (Rodina, přátelé...) Nebo už sám odhadnete, který vtip je "super" a který je jen dobrý?

Ptával jsem se přátel a rodiny, ale už to nedělám. Možná občas. Nerad lidi obtěžuji. V novinách dávám editorovi k posouzení hrubou skicu, než vytvořím konečný obrázek. Kreslím pět karikatur týdně, takže chci vědět

předem, jestli se bude kresba líbit, než strávím čas kreslením.

Existuje v USA i jiný humor než ten politický? Mám na mysli, jestli tam vychází časopis běžného, oddechového humoru, který si člověk třeba čte v čekárně u zubaře.

Dříve existovalo mnoho časopisů, které publikovaly nepolitické karikatury. Nyní zbyl pouze jeden nebo dva. Například *The New Yorker*. Ale většina zubařů nemá na to, aby si takový časopis předplatila, takže v čekárně si můžete přečíst 23 let starý časopis *Sports Illustrated* :-)) (pro neznalé uvádím, že časopis je populární díky fotografiím sportovkyň, oblíbené jsou například plavkyně nebo roztleskávačky).

Působí v USA nějaká unie karikaturistů jako ČUK? Pořádáte akce a výstavy jako my v České republice?

Existuje organizace redakčních karikaturistů, kdysi jsem byl členem. Ale protože nás je stále méně a méně, účastním se jich jen zřídka. Kromě toho se organizace stala příliš... politickou. Po mnoho let jsem byl členem *National Cartoonists Society*, což je skvělá organizace, která zahrnuje karikaturisty a kreslíře komiksů. Dokonce i ty, kteří pracují pro *Pixar*. Opravdu jsem si užil jejich výroční setkání a moje skupina dokonce hrála na několika akcích. Kvůli financím a času jsem se však několik let nezúčastnil.

Máte nějaké zkušenosti s českým humorem? Pokud ano, existují nějaké rozdíly mezi českým a americkým?

Jakkoli to může znít divně, věřím, že v České republice je nyní více svobody projevu než ve Spojených státech. Politická korektnost ničí humor. Lidé v USA jsou příliš snadno uraženi nepodstatnými věcmi. Přibývá námětů a témat, které prostě už nemohu kreslit. Ne proto, že by to vláda nedovolila, ale protože se editoři bojí, že urazíme čtenáře. Je to opravdu hrozné. Je to nový druh útlatku. Mám pocit, že čeští umělci mají v dnešní době mnohem větší svobodu.

V České republice děláme vtipy o policistech, blondýnách nebo Chucku Norrisovi. Máte nějaké podobné stereotypy v USA nebo alespoň v Nebrasce? Třeba právníci, Mormoni, Rednecks (burani)?

Ani nevíte, jak bych si to přál. Možná před dvaceti nebo třiceti lety. Ale dnes? Možná právníci nebo prodejci ojetých automobilů. Ale i od nich byste to schytali na sociálních sítích. V žádném případě si nesmíte dělat legraci z náboženství. Kdysi tu byl slavný komik, který si dělal legraci z *rednecks* (stereotyp farmáře burana) ale i to už dnes vyšlo z módy. Alespoň v tisku. Lidé si tyhle vtipy říkají jen v soukromí, na večírcích atd. Možná existují i jiné, jemnější stereotypy... třeba když si obyvatel New Yorku myslí, že v Nebrasce žijí jen kovbojové (myšleno pasáci krav, nikoli pistolníci), a že v Kalifornii žijí jen namyšlení lidé zahledění do sebe. Obecně vyšlo z módy dělat si legraci z jakékoli skupiny lidí. A přestože chápu důvody, obávám se celkově o svobodu projevu a přehnané vztahovačnosti.

Skvěle to vystihuje film o životě a smrti karikaturisty *Johna Callahana*. Jmenuje se *Don't Worry, He Won't Get Far on Foot*. Byl politicky velmi nekorektní, kreslil pobuřující věci a byl prostě veselý.

Jaká je obecná situace v USA, pokud jde o kreslený humor? Je snadné publikovat? Je snadné vydělat si na živobytí jako karikaturista? Jsou karikaturisté v USA na plný úvazek nebo mají druhé zaměstnání?

Je to těžké. Čím dál méně novin má své karikaturisty. Jsem jedním z posledních 16 nebo 17 karikaturistů na plný úvazek v USA. Pak je tu pár dalších novin, které s kreslíři spolupracují volně a ti mají jiné zaměstnání nebo se živí komerční tvorbou. Dokonce i já. Honoráře se už dávno nenavýšují a je otázkou času, kdy zruší i spolupráci se mnou. Celkově také vychází čím dál méně časopisů. Pravděpodobně nejlepší místo, kde se v dnešní době můžete ukázat, je Instagram. A ano, existují i způsoby, jak něco málo na Instagramu vydělat. Ale musíte tomu věnovat spoustu času, komunikovat s publikem, mít e-shop, kde budete prodávat své věci, ale konkurence je veliká. Peníze a úspěch vás může potkat v animaci. Bohužel jsem se touto cestou nevydal.

Můžete porovnat, jak se vám kreslili karikatury v éře Billa Clintona, George Bushe Jr. a Donalda Trumpa?

Noviny byly opravdu na rozpacích, když došlo na sexuální vtípy o Billu Clintonovi. A zatímco noviny v USA se stále považují za „rodinné“ čtení, věci se v době Trumpa změnily. Není to jen kvůli surovostem, které Trump říká, ale změnila se i kultura. Přesto nikdy nemohu použít sprosté slovo nebo obrázek. I když jsem kreslil o Trumpovi. V tomto ohledu se věci příliš nezměnily.

Existují nějaká zakázaná témata pro karikatury? Můžete dělat legrační obrázky pana prezidenta, senátorů, celebrit, německého kancléře, papeže, Mohameda, mexických uprchlíků, homosexuálů, feministek, můžete zpochybňovat americkou ústavu, oficiální verzi 9/11 atd.?

Kdybych měl kreslit papeže, a že jsem ho občas kreslil, muselo by to být jemné. Nic hrubého. Ve Spojených státech je mnoho katolíků, kteří by se urazili. Nikdy bych neudělal karikaturu o Mohamedovi, a kdybych něco nakreslil o uprchlících, soustředil bych se více na oficiální politiku a humanitu. Jak americká politika ovlivňuje uprchlíky a co by kongres a prezident mohl a měl udělat, aby se problém vyřešil. Věřím, že by USA měly mít pevnou hranici, a že by zákony měly být dodržovány. Jak ale vyřešit přistěhovalectví? A co lidé, kteří trpí a chtějí lepší život? Může však USA vzít všechny uprchlíky? Ne. Je to velmi složitý problém, a tak se do něj snažím dostat postupně. Pravda je často složitá - není vždy černá a bílá. Někdy je to uprostřed.

Totéž platí pro všechna další témata, která zmiňujete. Pokud se ve zprávách řeší ústava nebo 11. září anebo se objeví zvláštní problém, mohu se vyjádřit. Ale musím našlapovat velmi opatrně, být obezřetný a domýšlet i následky.

Tolik americký editorial-cartoonista Jeff Koterba

Poznámka redakce: V rozhovoru, který skvěle zaplňuje nemilou mezeru v informovanosti GAGu ve sféře americké, ale i anglosaské tvorby cartoons, jsme našli informaci, díky které nám styl, jméno autora a typický podpis v obrázku nebyl zvlášť cizí. Jde o *Cagle Cartoons* - to je zdroj na webu, z něhož jsme již párkrát bezelstně převzali *Koterbovu* novinovou karikaturu pro naše stránky. Bylo to kvůli výtvarnému stylu i vtípnosti a srozumitelnosti konkrétního námětu - aniž bychom tušili autorovy moravské kořeny... Děkujeme **Marku Simonovi**, že se s naší čtenářskou komunitou podělil o získané vědomosti o autorovi a přináší tak i zasvěcenou zprávu o aktuální situaci ve Spojených státech.

Kresby: **Jeff Koterba**

Výběr 1942 (č. 7-12)

Je to dost neobvyklá recenze - nejde totiž vůbec o album kreslených vtipů!

Časopis **Výběr** byl takový *Readers Digest*, který vycházel ve Zlíně na novinovém papíru.

Tištěný byl na rotačce jen černobíle, zato týdně. A to **za protektorátu!**

Někdo měl asi chuť či povinnost si čísla **Výběru** uchovat a nechával si je svázat. A tak máme před sebou tlustý špalík nevelkého formátu - čísla 7 až 12 jsou pod deskami bez obálek a jelikož jde o šest sešitů, jsou to stránky 673 - 1328, které na konci doprovází důkladný rejstřík - rozříděných příspěvků od 1. do 12. čísla roku 1942.

řík - rozříděných příspěvků od 1. do 12. čísla roku 1942.

Jelikož se autor těchto řádků ocitl na světě právě zjara toho roku, našel v zažloutlých listech věrný obraz doby, do níž se narodil. Hned na začátku je celostránkový portrét protektora *Reinharda Heidricha* v černém rámečku.

Je psáno: Podlehl zranění, které utrpěl při vražedném útoku spáchaném 27. května (to mi bylo 13 dní) a následuje text projevu Heinricha Himmlera. Končí: *„Byl jsi vskutku dobrým příslušníkem SS!“*

Na obr. vlevo do čísla Výběru po a-

tentátu se vtipy nehodily. Místo nich tam redakce dala kresby prof. *Wilhelma Petersena* pro mnichovský měsíčník. Ač kreslíř prehistorických výjevů, sloužil jako válečný zpravodaj na zmrzlé východní frontě. Název: *Obrázky z ruské fronty*. **Na obr. vpravo** rubriku *Humor* uváděl *„Příšerný jezdec z apokalypsy“*. Americký prezident s berlemi v sedle, britský premiér vepředu, ruský generalissimus vzadu. **Italská redakce** pod kresbu podala vysvětlení: *Theodor Roosevelt: „Ujímám se velení. Naše válka bude mít od nynějška dynamický a světoborný spád. Hopla!“*

Na obr. vlevo „Plavci na Volze“. Brit s Američanem zrádně vzdávají otevření *„druhé fronty“*. A *Stalina* prý nechají utopit... (*„Je suis Partout“*)

Nejzajímavější články současné doby, zní podtitul magazínu Výběr

Důvodem, proč se zde aspoň letmo tímto časopisem zabýváme, jsou samozřejmě kreslené vtipy, které jsou v té době vysloveně podmíněné dobou okupace. V abecedním rejstříku jsou k nalezení na úplném konci - na str. 1344 pod hlavičkou *Humor*. Z toho vyplývá, že se v úplně každém čísle vyskytovala tato samostatná rubrika - v č. 12 na str. 1325 - 1328 (čtyři stránky s deseti vtipy) a tak tomu je po-

každé; byť o číslo dříve se jich tu objevilo jen sedm. Půl stránky zabraly vtipnosti psané. Většinou jsou ovšem i kreslené vtipy s texty, a častá je i snaha pomoci čtenáři nadtitulkem - aby bylo zcela jasné, o co ve vtipu kráčí. **Vtipy byly přece brány za novinový žánr, tak proč by neměly mít svůj titulek?**

Na obr. nahoře “25 let bolševismu” (Německo) a dole “Na populační burse” (Bělehrad). Jde o vtipy dost nekorektní, že? Pokud jde o to rozdávání dětí - není vyloučeno, že podunajský autor vtipu mohl mít na mysli třeba i ty tzv. *Winstonovy*...

(Určitě se v této oblasti - pokud jde o letopočet i o kreslené vtipy - lépe orientuje **Petr Karlíček**, autor “*Napínavé doby*” - studie o protektorátní politické karikatuře s bohatými ukázkami)

Ještě než si všimneme tématiky, podívejme se, odkud se vtipy do *Výběru* dostávaly. Bylo to kromě Německa samosebou ze spojeneckých a též z již dobytých a okupovaných území. Názvy časopisů či novin často už neexistují a tak se soustředíme jen na města (státy pod obrázky se neuvádějí!) - V jednom z čísel to byly *Řím, Berlín, Paříž, Berlín, Milán, Řím, Paříž, Berlín, Köln a Madrid* (v rubrice *Humor* na str. 782-784). Jinde jsme našli i *Kodaň, Turin, Bělehrad, Mnichov*. Ačkoliv *Výběr* přebíral články i ze Slovenska či z Polska a též z Böhmen a Mähren (třeba ze Zlína) - karikatury od autorů z těchto zemí jsme v tomto svazku nenašli.

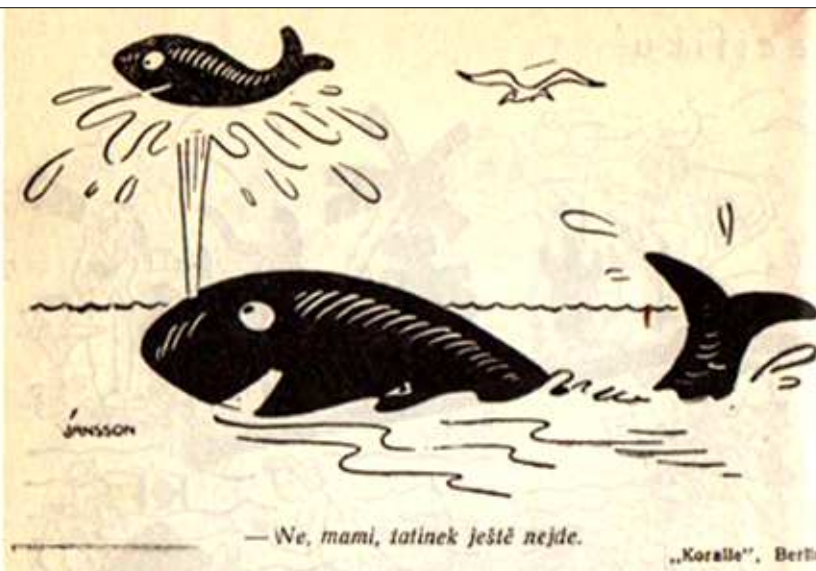

Nejčastější témata?

Úvodní kresby v rubrice byly tzv. satirické a hlavně anti-britské, anti ruské a anti americké... *Churchill, Stalin* a americký prezident byli nutnou součástí výběru. Až na konci rubriky, anebo když zbylo místo, objevovaly se ve *Výběru* i vtipy "obyčejné", tedy ty, kterým se člověk může zasmát.

Jelikož se Němci blížili k Moskvě a cítili se už vítězi celosvětové války (**viz** nehumorná mapka **vlevo dole** s východní frontovou linií!), měli si z koho dělat velmi neakurátní psinu. V těchto ukázkách pro GAG jsme sice sáhli hlavně po satirě, přesto je nutno konstatovat, že se za protektorátu nechávalo dost místa pro zajímavé, zábavné (**viz pravo dole!**) či celkem neutrální materiály - tedy něco, o čem se nám v komunistických časopisech v 50. letech ani nezdálo. Prostě to nacističtí vrahouni s lidmi (pokud jde o zacházení s propagandou) uměli lépe a radostněji než po válce moskvou školení naši nejvyšší

soudruzi. A dokonce i v té satirické části se občas našly vtipy docela trefné. **Viz černý vtip vlevo nahoře** o evakuaci obyvatel v amerických mrakoškrabech z italského tisku: **"To letí na včerejší poplach do krytu lidí ze stopadesátého poschodí..."**

Kromě abecedního obsahu je závěr i věcný rejstřík. Obsahuje dost tvrdé nadpisy: **"Boj o nový pořádek"** (kupř. *"Strategie a válečné reportáže"*, *"Vojensko-politické úvahy"*, *"Židovský problém"*) a úplně na konci je zmíněný *"Humor"*.

Výběr vycházel i před válkou a po válce. A dokonce vycházel *Výber* od r. 1968 na Slovensku a jako velmi kvalitní časopis byl k máni i v Praze. Přesto si asi více pamatujeme pražský protektorátní magazín s názvem *Zdroj* s barevnou obálkou - a pak na jeho poválečného následníka *Pramen*.

Pramen totiž měl všechny obálky malované - a to nápaditě jediným výborným autorem *Františkem Freiwilligem* a nejdřív jsme automaticky hledali, kde se tentokrát schovává ta slavná **straka**. Možná si někdo vybaví i vtipy, které se v *Pramenu* nehoufovaly v jednom chlívěčku, ale trousily po čísle - podobně jako je tomu dodnes ve slavném *New Yorkeru*. *Pramen* přetiskoval rovněž vtipy ze západních zemí. Bylo to asi brzy po *Vítězném únoru*, co bitvu o svou existenci se soudruhy prohrál. Jako náckové u Stalingradu...

Adolf Hoffmeister (1926 - 1973) - výstava a katalog v Paříži (2007/2007)

Adolf Hoffmeister se stal nikoliv snad rozporuplnou, ale zcela netypickou postavou naší kultury. Týká se to kreslení, psaní, pedagogiky, kultury vůbec a také kulturní politiky a tím pádem i politiky. A světonázoru.

Z našeho hlediska jde hlavně o autora veledíla "Sto let české karikatury" - a karikaturistu...

Naštěstí se zde nemíníme pouštět do sáhodlouhého průzkumu života a díla, přestože k tomu máme několik tlustých alb, ba i dost důvodů si je připomínat ve chvíli, kdy se žánr karikatura stává takřka chráněným exotem...

Místo toho cítíme jen nutnost připomenout francouzské období *Adolfa Hoffmeistera*. Bohatě na jeho soustavný pobyt mezi nejvýznamnějšími autory té doby ve všech oblastech kultury - pochopitelně těmi levicovými, nešlo ani o Londýn, ani o Berlín, ale - o Paříž.

Také tento katalog je z Paříže.

Galerie **Le Minotaure** v roce 2006 uspořádala výstavu "**A. H. - Visages et collages**" na dobré adrese 2. rue des Beaux-Arts a díky **Jiřímu Slívovi** už tu od té doby oprašujeme pěkný katalog.

/viz obálka vlevo dole! /

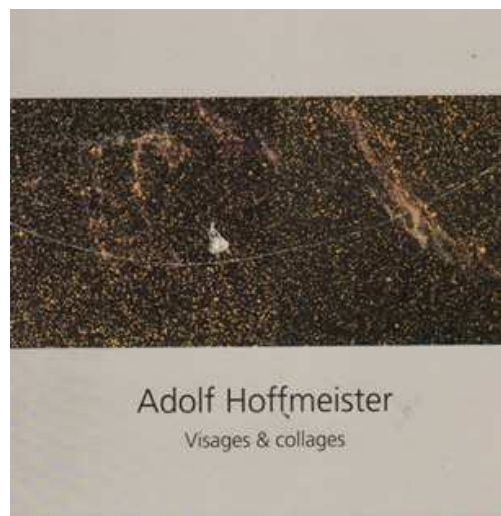
Vpravo nahoře: **A. H. v Paříži.**

Pod tím: **A. H.: Jiří Trnka a Samuel Beckett**

Pojďme si ho nyní prolistovat.

Jak vidět, jde o obilgátní univerzální skoročtverec a má rovných sto stránek (bez obálky). A když už jsme na té 100. straně, klidně zu zůstaňme, neboť právě tady končí *biographiques notice*, které na pět stran mapují průběh života člověka (de facto vrstevníka mých rodičů!) který též nejen přežil obě světové války... ale přežil i rok 1968 a následné události. Je to (jen francouzsky) a nebudeme tím obtěžovat. Ale připomeneme si, že už v r. 1920 se stal členem avantgardního "Devětsilu" (byl v něm benjamínkem!). Jména legendárních umělců se to pak rok co rok hemží, kdekdo vystavuje v Mánesu a Hoffmeister je chvíli v Moskvě, chvíli v USA (ale hlavně v Paříži!). Tam se těmito umělci však během druhé světové

války opravdu nedařilo a tak hurá přes Atlantik. Po válce návrat do Prahy, ale brzy je A. H. opět v Paříži (UNESCO), působí tam na ambasádě a nakonec skončí v Praze jako profesor

Adolf Hoffmeister
Visages & collages

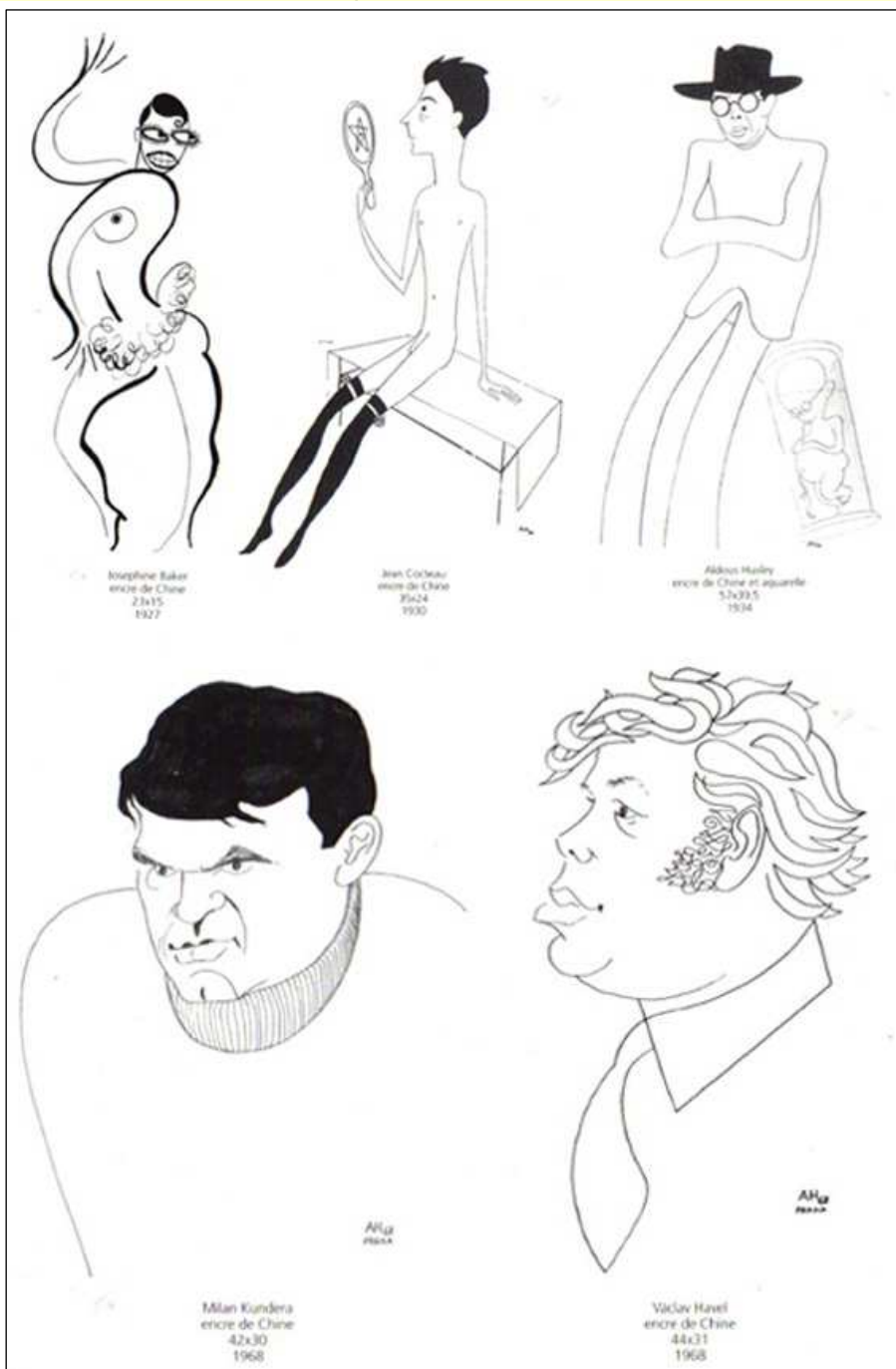
VŠ UMPRUM (ateliér pro loutkový i kreslený film). V r. 1955 se stal autorem alba **100 let české karikatury**. To čeká od té doby až dodnes na navázání (až dokončení). V r. 1964 se stal A. H. předsedou svazu českých výtvarných umělců. Posléze už čteme o výstavách, rok 1968 biografie nijak neozvláštňuje a roku 1972 postihl umělce infarkt myokardu, 24. července 1973 zemřel Adolf Hoffmeister na své chalupě v Říčkách.

Katalog přináší ještě devatenáct fotografií na čtyřech stranách, většinou jde o černobílé portréty, často s někým slavným... chronologie výstavy řadí na konec katalogu koláže, barevné, z konce 60. a počátku 70. let.

Hlavním obsahem jsou ovšem karikatury - tedy ty portrétní. Byla to dost dřina vybrat ty, které zde vidíte. Vlastně tomu bylo naopak, těžkosti nastaly při vyřazování přebývajících, aby tento kousek recenze s ukázkami nepřekročil rozumnou mez. Většina je klasických, černobílých.

Na obr. zleva nahoře: Josephine Bakerová, Jean Cocteau a Aldous Huxley (30. léta)

Velkou předností je to, když výtvarník ví, čím je portrétovaný zajímavý a dokáže jeho osobní "specializaci" plně využít k povýšení portrétu vysoko nad prostou podobu tváře či postavy. Nejvděčnější je tento dar právě u podobizen výtvarníků..

Na obr. zleva dole: Milan Kundera a Václav Havel (oba 1968) *)

Prvních dvacet stránek katalog věnuje úvodním slovům o vystavujícím a jeho tvorbě, z nich historicky vyniká Karel Teige (1929) a Louis Aragon (1960). Ale jsou tu i řádky od Tristana Tzary (1961) a na str. 15 najdeme nadpis "Humour tchéque" od André Chastela z *Le Monde* (1961) a vše uzavírají řádky o tvorbě od samotného Hoffmeistera. Uzavírají se tím však jen pochvalné či dílo vysvětlující texty, ale začínají obrázky. Mají převahu - je jich sedm desítek!

*) Mohu podobu osobně potvrdit. Takto v tom roce na podzim vypadal jak Milan Kundera v Klubu spisovatelů, tak Václav Havel ve vinárně Viola.

Kresby: **Adolf Hoffmeister**. Text: **I.H.**

Aydin Dogan international cartoon competition 2018 (Turecko)

Už 30. ročník před pěti lety byl kompletně věnován nejen tohoroční mezinárodní soutěži (dokonce na ještě větším formátu!) ale určitě nemůže vadit, když si pořadatelé vloni tento kousek zopakovali. Menší čtvercový formát (vlevo!) má několik ochran: obálky z průhledné fólie, z barevně potisknutého kartonu a pak vlastní graficky identickou obálku na ještě pevnějším kartonu. Než se člověk dobere ke stránce č. 8 s obsahem svazku o 210 stranách, může se ještě zastavit u bílých trpasličích písmenek v rudém moři, kde se topí jména editora, redaktora i grafika a tiskařů - ale turecká jména se těžko přepisují pro našeho čtenáře a tak vezte, že je jistě najdete i na

www.aydindoganvakfi.org.tr,

což ovšem nutno respektovat, neb takto se nazývá nadace (o ní se píše v katalogu na str. 8), která drží tolik let projekt nad hladinou. Nevím jak to v Ankaře vypadá dnes, ale v Istanbulu se v roce 2018 nic nezměnilo, obě soutěže jsou těmi s největším renomé (přiznám, že osobně je mi bližší *Nasreddin Hodja* s *Metinem Pekerem* a *Kemalem Ozyurtem*, kteří mne pozvali k účinkování ve "své" jury). O tom, že A. D. se cítí důležitější než N. H., lze soudit na str. 11, kde stojí: **A. D. I. C. C. je ve světě považován za "Oscar of Cartoons"**.

Klady...

Čísla, která to o odstavec níž dokreslují, mají opravdu váhu: 8.800 účastníků ze 137 států od roku 1983 rok co rok usilují o tuto poctu.

Svazek po tomto úvodu už od str. 22 velmi pečlivě zaznamenává (mapuje) výsledky - vždy na dvoustraně s textem o konkrétním ročníku, citátem od některého z autorů či porotců. A vše vždy (od začátku do konce) jednak turecky a jednak anglicky. Jména laureátů se jmény členů jury vrubí vpravo odshora obrázky rozesté uprostřed - jde o všechny oceněné práce. Zde je nutné pochválit, že jména členů porot jsou ze stejně velkého písma jako jména oceněných karikaturistů. Proč je to podstatné, zjistíte až vybereme aspoň tucet jmen - evidentně stejně zvukných ba ještě slavnějších než jsou jména vítězů... A všichni byli na místě, třímali kresby v rukou a nezírali na ně doma na svých monitorech, jak tomu dnes často bývá - ovšem jinde.

K obrázku: Není jisté, zda Smithův vtip s houslisty byl prvním svého druhu na světě, ale jistě nebyl posledním.

1993

Cartoon production in Turkey between 1990-2000 was not the same as before. We didn't have a stagnant period for cartoons here. On the contrary, we had an increase in the number of humor magazines in that period.

"Festivalin organizasyonu, uzman jürinin değerlendirmesi, etkinlik kataloğunun nitelikli baskısı, ödül törenine davet edilişi ve medyada ilişkileriyle farklı bir konuma sahiptir. 2006 ve 2009 yıllarında bu önemli karikatür etkinliğinin ödülünü kazanmanın onurunu yaşadım. Bu tür organizasyonlar sayesinde dünyada daha kaliteli karikatürlerin üretileceğini umuyorum. Aydınlanma tribünleri, dünyada demokrasiye yardımcı olur."

AMIN AGHAEI

"The order in holding the festival, the use of an expert jury, the exquisite edition of the book of the event, along with the invitation to the prize giving ceremony and good news coverage in the media have given the event such a position. I've had the honor of being a prize winner of this important cartoon event in 2006 and 2009. I hope that such events can lead to higher quality cartoons in the world, and, by promoting the art of cartoons, which is one of the enlightenment tribunes; it helps democracy in the world."

ALEKSANDR
BELIKOV
Rusya
Federasyonu
Russian
Federation

Zápory...

Nemůže však chybět jedna velká důtka. Zmíněné reprodukce oceněných prací (obvykle jde o trojici) jsou tak přřavé, že jen stěží člověk může ocenit jejich výtvarnou kvalitu, někdy dokonce nelze dešifrovat i to hlavní - pointu, která jury upoutala. A abychom si ještě přisadili: ty tři vtipy jsou pokaždé (na různých dvoustranách) různě rozmístěny, takže recenzent má dost práce už jen poznat, které dílo bylo 1., které 2. a které 3. - jsou u nich pouze špatně čitelná číslíčka a jména si člověk musí přečíst a přiřadit k reprodukci ve zvláštním sloupcu. A ještě: jelikož se často grafikovi podařilo jeden (ba i dva) z obrázků rozdělit ve hřbetu, vyřazuje tak dobrou třetinu kreseb z možné reprodukce. Nedali jsme se a vidíte jednu z nich uprostřed!

Struktura...

Shrňme to: od stránky 24 až po stránku 89 jde o rekapitulaci všech ročníků soutěže. Od str. 98 až do str. 107 jsou kresby členů jury 2018. A počínaje str. 108 je druhá polovina svazku obvyklým katalogem 35. ročníku Aydın Dogan I. C. C. Nejprve jde o tři řádné ceny - tyto obrázky mají i řádný rozměr po celé straně, pak jde o Karkulku od *Bernarda Boutona* oceněnou "Empowered Girls Empovered Futures Award". Následují díla "Merit Awards" - uvedeno je jedenáct umělců (vždy tři práce na dvou stranách, jsou sice větší než výše kritizováno, ale opět ten prostřední obrázek je dělený ve hřbetě a občas i ve *zlatém řezu* sešitý knihvazačskou nití! (**Viz** obr. uprostřed na **minulé straně**). Zbytek tvoří "Exhibited Cartoons" - od str. 128 až do str. 209 jde o klasický katalog k výstavě (v zásadě po 2 obrázcích na stránce = 4 na dvoustraně). Tato díla jsou řazena **chvályhodně** podle abecedy - ovšem velmi **hanyhodně** nikoliv podle příjmení, ale dle "křestních" jmen. **Vladimíry** to proto končí a **Abdulahem** a **Ahmedem** začíná. Takže si tyto věty laskavě přidejte výše, tedy k záporům...

Netkne se to ovšem jedinců, jejichž příjmení a jméno začíná vychytrale od stejného písmene - kupř. **Tomáš Truneček** je tak k nalezení pěkně na svém místě.

Jména, jména, jména...

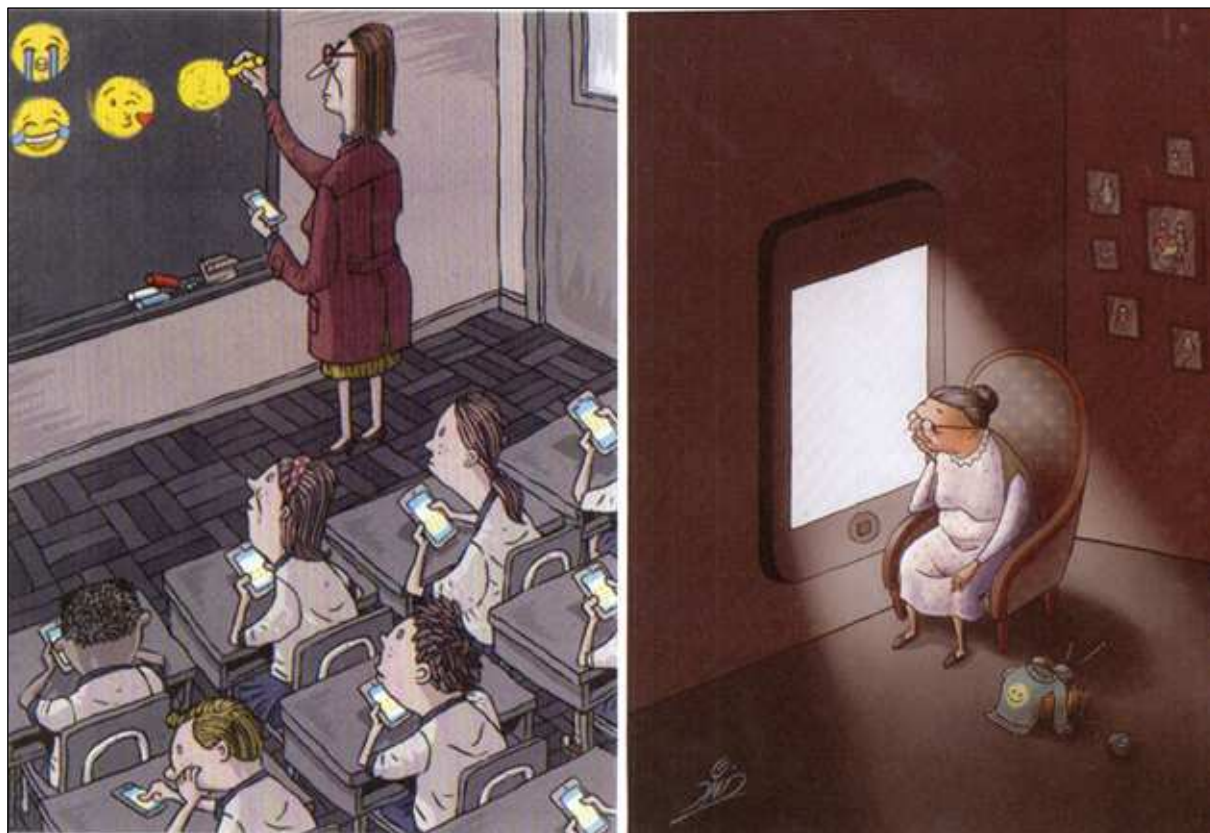
Jelikož na to, abychom zde reprodukovali všechny kvalitní práce, není absolutně dost místa, vybrali jsme jich jen pár - s tím, že některé další jsme otiskli již v loňském ročníku a další možná i později. Jde o kresby dnes už opravdu známé, přinejmenším těm z nás, kteří se občas pustí do brodění výběrem kvalitních vtipů na internetu. Místo toho využijeme těchto stránek aspoň k tomu, co jsme zjistili ze závěrečného rejstříku (indexu) na konci publikace.

Nejprve jména, která jsou tu uvedena nejčastěji - **4x** je to Kursat Zaman a Sergej Bobylev. **3x** jsou to: Agim Sulaj, Dogan Arslan, Hule Hanušič, Jugoslav Vlahovič, Krzysztof Grondziel, Luc Descheemaeker, Marco de Angelis, Mihai Ignat, Raimund Souza, Ross Thomson, Sharam Rézai, Sillvano Mello a Jurij Kosobukin. A čtvrt stovka autorů je v indexu **2x**: kupř. Sichenko, Kuczyński, Leurs, Mihatov, Goderis, Pena-Pai, Ciosu či Boligan... Není to však relevantní pokud jde o míru ocenění - index uvádí i čísla stránek s vtipy autorů vystavujících v tomto posledním ročníku 2018 - všem tak naskakuje o jeden zápis víc...

Nakonec nezbyvá, než přece jenom ještě probrat jména porotců. Od samého začátku jde o jména s velkým Jé. 1983: Blechman (USA), Born

(Československo), Haitzinger (Rakousko). 1984: Mordillo (Argentina), Balcioglu (Turecko). A - pozor! - toho roku i *Cesare Perfetto* (Itálie) - coby předseda jury. Kdo v minulém čísle přeskočil stránky o slavném salonu v Bordigheře... No, dobře mu tak. O rok později se Mordillo, Balcioglu i Born objevují znovu a přibývá i "Jüsp" Spahr (Švýcarsko). V r. 1986 další hvězdy: Lipiński (Polsko) a Topor (Francie), 1987: Desclozeaux (Francie), 1988: Zlatkovskij (SSSR), Wolinski (Francie). 1989: Flisak (Polsko)... a tak dále. Od samého počátku až do r. 2004 je tu vždy ústřední postava soutěže A. D.: **Turhan Selcuk** (Turecko). Od r. 2005 v seznamu porotců trvale chybí. Jeho jméno však žije v názvu nové soutěže!

Z dalších jmen porotců od r. 1990 jen namátkou: **Born** (už potřetí!), Plantu, Siné, Kambiz, Rosado, Gourmelin, Holland, **Slíva**, Cagle, Leak, Libin, Tjunin, **Barták**, Spiegelman, Sawka, Dikov, opět **Born** (2005 - předseda), LengMu, Pohle-ová, Kichka, Ignat, Oliphant, Sampaio-vá, opět **Born** (2013 - předseda), Kontouris, Ospina-ová, Gheysens, Nieuwendijk, Boligan, Telnaes-ová. A samozřejmě řada Turků. Jako stálí Tan Oral, Selcuk Demirel, Ercan Akyol, Latif Demirci, Gürbüz Eksioğlu...

Nu a na závěr ještě jednou projdeme pěkně poctivě jednotlivé ročníky. V té pětaticítce najdeme kromě výše jmenovaných porotců také neuvěřitelné množství významných autorů, až se zdá, že kdo nebyl členem jury anebo nezískal cenu na A. D., snad ani neexistuje. Nebudeme se proto opakovat a koukneme na zajímavé osoby. Kupř. francouzský Pat Mallet (1984 - 3. cena); jugoslávský (tenkrát) Srečko Puntarič (1986 - 1. cena); Čechoslovák (ze Slovenska) **Viliam Živický** (1990 - 3. cena); Chorvat Oton Reisinger (2000 - 3. cena); Andrzej Graniak z Polska (2001 - 3. místo); rakouský Gerhard Gepp (2008 - 3. místo); italský Alessandro Gatto (2009 - 1. cena); Ilja Katz z Izraele (2011 - 2. cena)...

Nuže - tentokrát jsme se pustili do informačně bohatšího svazku. Určeno spíš čtenářům, kteří si doma chovají sbírku katalogů a na zde uvedená jména jim automaticky naskakují výtvarné styly jmenovaných autorů. Ostatním se omlouváme, ale máme i výmluvu, zároveň jsme totiž smázli dluh, který jsme pět let táhli jako závaží za sebou - jde o obdobný, ale dvakrát tak velký (formátem) **katalog 30. ročníku Aydin Dogan** z roku 2013 (**viz vedle**). Co v něm bylo, už teď víme a vlastně jsme tak i o pět let dále. (ih)

Aydin Dogan Int'l Cart. Comp. Album - 1983-2013 (186 stran) a **Aydin Dogan Meeting Point of Cartoon for 35 Years** (214 stran) jejichž obálky jsou v úvodu této recenze, jsou výjimečnými svazky.

Oba se věnují historii mezinárodní soutěže. První ve velkém formátu (na výšku 26,5 cm) a druhý v menším (21 cm). První ovšem pouze historii s velkými oceněnými díly - ale **není to katalog ročníku 2013**

(zřejmě vyšel později). Druhý, jak jste se teď dočetli, obojí spojil a obsahuje proto díla z toho prvního doplněná o dalších pět ročníků + obligátní katalog ročníku 2018. Ročník 2019 zatím do redakce GAGu nedoputoval, ale zatím v posledních letech prakticky pokaždé - ať už od **Bartáka** či od **Slívy** (těm ho pořadatelé jako soutěžním porotcům stále posílají) do našich archívních regálů šťastně dokvačil.

Kromě uvedených obou *mimosystémových* svazků máme tedy v redakci k dispozici ještě celkem 8 katalogů A. D. z let: 1996, 209-2011, 2014-2017 (k nim patří vlastně i ten rok 2018). Pokud jde o tloušťku, ty velké jsou v rozsahu 176 - 256 stránek a u posledních (menších) jde o 210 až 372 stran.

(IH)

Modrá košile a Modrá krev

Pavel Matuška (vlevo) a František Kinský (po jeho boku). Za nimi vykukuje jeden panel z *Matuškovy* výstavy na *Kinského zámku*.

O obří výstavě prvně jmenovaného čtenáři eGAGu už vědí snad vše díky naší návštěvě na červencové vernisáži v Kostelci nad Orlicí (nikoliv v Klášterci na Ohří) a tak jen připomínáme, že před měsícem proběhla i neméně slavnostní dertisáž - opět s vysokou návštěvností. Kdo by si nechal ujít možnost podívat se zblízka

nejen na Matuškovy obrazy, ale i na živého hraběcího potomka? Navíc současného velmi zasvěceného průvodce seriálem ČT "Modrá krev"? (Neplést s jakýmsi *Modrým kódem*.)

Matuška sice také rád provádí - ale jen diváky po svém sebraném díle. A pokud jsme zde již jednou konstatovali, že jde o impozantní tečku, nemysleli jsme tím vůbec, že by se Pavel teď ráčil odebrat do vejminku a odmítal dál malovat. Jen nám připadlo, že jen těžko by se v této zemi našlo větší a ušlechtilější místo, kde by mohl třebačovický karikaturista uspořádat svou další výstavu... Snad s výjimkou nějakého pražského paláce - ale to by musel u páně Kinského získat nějaký dobrý tip. Že by ten Czernínský? Pan senátor je však (možná) z Chudenic, takže o tom nerozhoduje a ministr Petříček se paláce do voleb vzdát nechce a ani jeden z těch (aspoň dle názvu) Lobkovických prý pro výstavní účely nepřipadá v úvahu.

Jak že zní ona oblíbená otázka televizních sportáků? Jasně: "Takže spokojenost?" Matuškově můžeme přát jen stejně obvyklou odpověď vítězů: "Moc si to teď užívám".

Damir Novak a Zdenko Puhin v českém "spa resortu" Libverda

Před dvěma lety se v Čakovci konala výstava dvou chorvatských (*Damira Novaka* a *Zdenka Puhina* - viz obr. vlevo) a dvou českých (*Miroslava Vostrého* a *Pavla Rychtaříka*) karikaturistů. Každý z autorů se představil dvěma desítkami prací.

Letos se (na webu HDK píše: "na revanš") uskutečnila výstava 80 kreseb v Lázních Libverda v Česku. Jen *Rychtaříka* nahradil *Jiří Srna*. Předlouhé cestování Evropou na sever až k polské hranici - dle Chorvatů prý ujeli 800 km - se vyplatilo. Oba se potěšili zahájením společné výstavy na kolonádě za zvuků country muziky skupiny *Fousáci* (Brkovi). (hdk)

Rozloučení s Oldou Hejzlarem

V sobotu 12. října se konalo v Býkovicích rozloučení s Oldou - skvělým člověkem, karikaturistou, malířem a teraristou. Rozloučení bylo v prostoru před hasičskou klubovnou naproti domu, v němž Olda žil. Kromě Oldovy rodiny se nás sešlo asi 50 jeho kamarádů.

Zavzpomínali jsme, připomněli společné zážitky. Měl jsem tam pouze jednu známou - paní knihovnici ze Struhařova, u níž jsme Olda i já kdysi vystavovali. Pohovořil jsem s několika Oldovými kamarády, zejména z Býkovic a okolí, mj. s *Františkem Provazníkem*, držitelem bronzové medaile z olympiády v Mnichově v roce 1972 - čtyřka s kormidelníkem. Byl pár let i fotografem ve Stadiónu, v němž byla celá léta, díky *Ivanu Hanouskovi*, významná část věnována kreslenému humoru.

V přílehlé klubovně byla výstižná výstavka Oldových kreseb. Rozloučení bylo důstojné a vlídné. Jsem rád, že jsem tam byl.

Emil Šourek

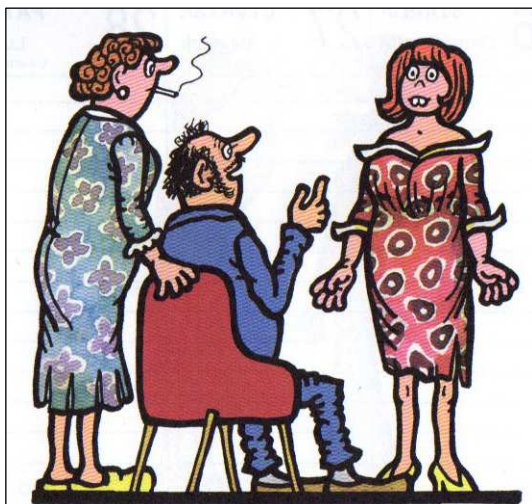

Na rozdíl od většiny tuzemských kreslířů vtípů jsme v archívu nenašli mnoho lehce reprodukovatelných Hejzlarových kreseb. Připomínáme tedy zemřelého kolegu snímkem od *Jana Koutky* z vernisáže Salonu v Mánesu 2007 (Oldřich se svou ženou). A ukázkami - vlevo jde o eko-plakátek z r. 2006, vpravo je práce Hejzlara z katalogu soutěžní výstavy erotického humoru ve Strumici. (e-g)

Snímek: **Jan Koutek**, kresby: **Oldřich Hejzlar**

Výstava v Galerii Chodba

Ota Kmínek zve na letošní poslední výstavu v Ratajích n/S., která má název **30 LET SAMETU V ČESKÉ KOTLINĚ** aneb **Havel vězeň a prezident**. Vernisáž 16. 11. v 15 hodin. Mrzí nás, že se termín kryje s Letnou, kde se schází *Milion chviliek*. Ale tak už to někdy bývá. Ota prý dobře chápe, když někdo dá Letné přednost.

S Nepraktou do příštího kulatého roku

Na pultech už je od léta, jak je u kalendářů zvykem, ale neprohloupí ten, kdo si na týdenní stolní kalendář na rok 2020 (obvyklého dlouhého typu - vzor Rudolf Tesař - Opava) našel čas až teď. Krom autor kreseb **Jiřího Wintera Neprakty** je zvlášť jak v tiráži tak na "obálce" zmíněn i náměťář neboli libretista Miloslav Švandrlík. A také "rozšířené jmenné kalendárium"; včetně daňového kalendáře.

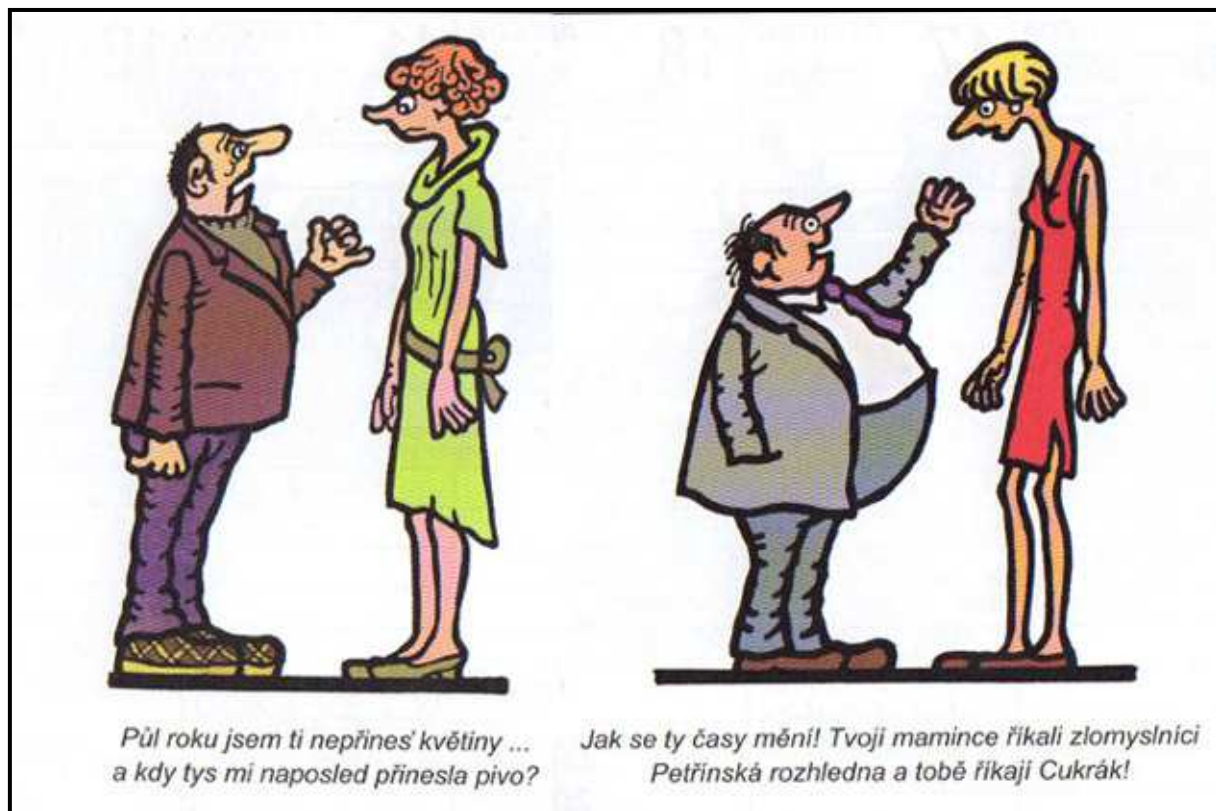
Text k příliš zmenšenému obrázku vlevo:

"Výbavu nedostaneš, ale dali jsme ti s maminkou vzdělání. Dokonce zvláštní školu!"

Kalendář svým vyhrazeným čtverečkem vedle kalendária nenabízí prostor pro velké celky a rozmáchlé kompozice - právě jednoduché texty pod obrázky v podobě výroků jedné postavy k té druhé jsou doménou Švandrlíka. A Jiří Winter se osvědčuje jako nepřekonatelný znalec nejrůznějšího historického oblékání a dobových stylů, jaké si dobře pamatujeme. A samozřejmě i všelikých lidských typů, jejichž vzhled zapojuje do přitažlivé hry s okem čtenáře. Ale

nejde jen o kulatá pánská břicha či dívčí zadečky - Neprakta dobře ví i to, jak má být ustrojen vodník a co má mít na sobě Sněhurka. Nevyhne se ovšem jisté základní poloze - konfrontací tlustého s vysokou či naopak. **(Viz obr. níže!)** Ovšem nejvýš oceňujeme to, co Neprakta dodrží. Je to to, co formálně odlišuje kreslený vtip - třebaže plný slov - od ilustrované anekdoty. Totiž, že jedna postava říká něco té druhé. Pozor: ta jí však rozhodně nesmí na dalším řádku odpovídat!

To, co kalendáři vytknou novodobí kazatelé jediného možného formátu vztahů mezi lidmi, je zároveň právě tím, čemu se majitel katalogu zasměje nejvíc - pokud má smysl pro humor a pozná, že mu autoři předkládají právě to "jeho" - tedy vtipně nekorektní.

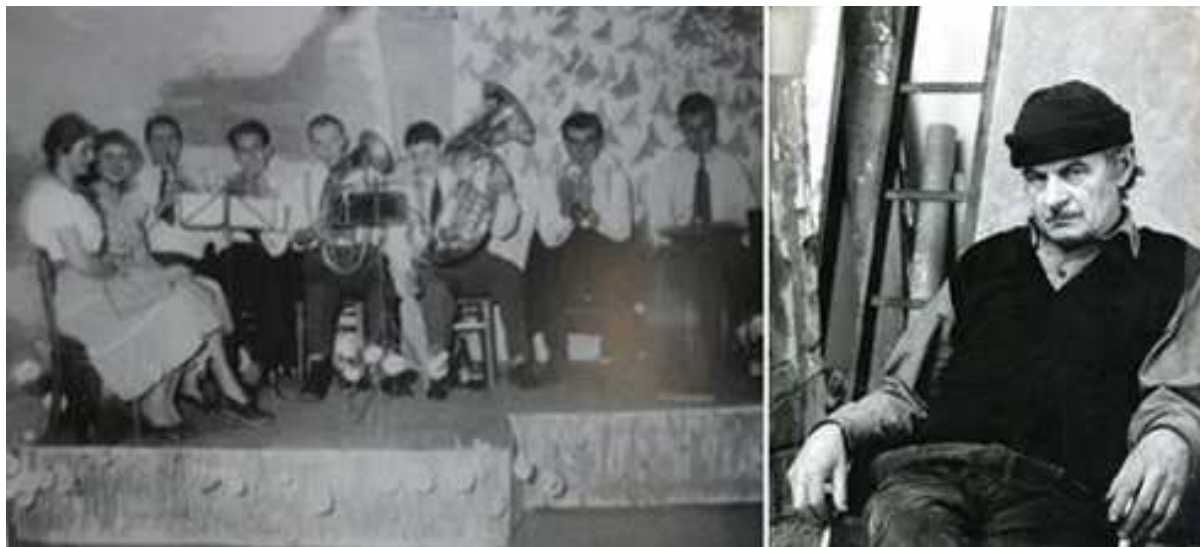
Bedřich Dlouhý má hodně blízko k humoru

Byl to "Šmidra", a kdykoliv mi naskočí jeho jméno, vidím vedle něho *Karla Nepraše*. On ten ročník narození 1932 něco napovídá. K vernisáži aktuální výstavy *Bedřicha Dlouhého* píše značka (fil), že jde o jednu z předních osobností českého moderního umění, spoluzakladatele skupiny *Šmidrové*.

V letech 1990-1995 byl profesorem malby na pražské AVU. Žije v Praze. Výstava "Moje gusto" je označena jako retrospektivní (tvorba od r. 1956) a až do 16. února je k shlédnutí ve 2. patře Městské knihovny na Mariánském náměstí na Starém Městě. Expozice nabízí 120 kousků včetně dosud neznámých. "Pronikáme do Dlouhého stále živé dada strategie balancující na hraně vážného, nevážného a absurdního; seznamujeme se s bravurností jeho maliřského podání, s ironickou reflexí pop-artu a fotorealismu i s humornými parafrázemi děl starých mistrů; poznáváme nápaditost a neobyčejnou invenčnost v užití asambláže a ko-

láže,” píše kurátorka *Mahulena Nešlehová* - a to jako ta opravdu pravá. Avšak ti mladší návštěvníci si musí uvědomit, že ta uhrančivá díla z prvních třech desetiletí umělceva života neměla u někdejší výtvarné kritiky na květinách ustláno.

Svou váhu proto mělo, když u pípy “Krušajdy” neboli “Zelené” restaurace kolem poledne (a kolem roku 1985) jeden z restaurátorů pracujících tenkrát na staroměstské mostecké věži na dotaz, kdo je náš nejlepší výtvarník, označil tak právě **Bedřu Dlouhého**. V zaprášených montérkách mi to řekl **Karel Nepraš**. (ih)

Foto: Vpravo **BeDe**, vlevo koncert *Šmidrů*. **Dlouhý** je, zdá se, ten s heligonkou...

Obr.: **Bedřich Dlouhý**, “Krajkář”, 1986, olej, plátno, 153 x 130 cm, Museum Kampa v Praze

A ještě dodatek - výstřižek z *Deníku N* z pondělí 11. 11. 2019. **Autoportrét BeDeho**:

Autoportrét **Bedřicha Dlouhého**.

REPRO: GHMP

DOPROVODNÝ PROGRAM: komentované prohlídky s kurátorkou výstavy *Mahulena Nešlehová*: čt 12. 12. 2019, 18 h čt 6. 2. 2020, 18 hod.

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin. Vstupné: 120 Kč plné (dospělí) / 60 Kč snížené (studenti, senioři). Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz

30 let převratných plakátů - na převratovém plakátě!

Třicet let od sametového převratu v Československu si v Česku v těchto dnech připomínáme prostě všude - není místa či oboru, kde by se toto výročí nějak nevzpomnělo. Vedle je "obsah" fotek z převratné doby doplněných ukázkami dobových grafik, které vyšly v *Kalendáři revolučních plakátů a dobových fotografií (1989)*

– **SAMET 30 let** a je tu zastoupen mj. **Jiří Slíva** se svým plakátem "**Už ne**". Stejný obrázek se objevil taky v pražském UMPRUM muzeu na výstavě **Užitá grafika 1985-95**. Dokumentární fotka, kterou si

tam Jiří pořídil, prozrazuje, že z populárních karikaturistů nevystavuje sám (Barták a Jiránek...) Pro pořádek nutno připomenout, že vůbec první publikací, která shrnula autentické "plakátové umění" - to neoficiální, rovná se občanské - z pražských ulic, bylo album **Občanské fóry**, které během prosince sesbíral a uspořádal **Ivan Hanousek** s fotoúčastí **Pavla Friče** pro Českou expedici **Jaromíra Hořce** a ten ji koncem zimy 1990 vydal za pomoci **Odeonu** a v grafické úpravě **Miroslava Klomínka**. A to, co v díle není zmíněno, teď doplňujeme. K autorství známého plakátku z výkladů, který byl využit na obálce knihy (**viz vpravo!**), se posléze přihlásil **Josef Kobra Kučera**.

Kreseb od karikaturistů (obvykle šlo o xeroxové kopie) se v centru metropole na výlohách jinak moc nevyskytovalo (v porovnání s obdobným "plakátovacím" Václavákem 1968). Převažoval **Jan Bernat** a **Vladimír Jiránek**; v albu **Občanské fóry** se objevily též ilustrační kresby **Jiřího Jiráska** a **Emila Šourka**. Převažoval humor slovní, který je v publikaci zachycen z poslechu skandovaných provolávání a díky fotografiím transparentů, respektive plakátků visících většinou na výkladních skříních či jiných viditelných místech města.

Čtyři dobové snímky najdete i na samém konci tohoto vydání. (red.)

Také Matuška slaví 30 let - od úspěchu v Knokke-Heist!

Pět měsíců do sametu, vzpomíná **Pavel Matuška** nad fotkou od vchodu do belgického pobřežního kasina. Tehdy uvnitř usedli s **Volodimirem Kazanevským** (SSSR) a **Krysztofem Konopelskim** (Polsko - vpravo) na pódium ke kulatému stolku, každý před sebou měl státní vla-

ječku. "Jako někde v OSN - delegace zemí hroučícího se komunismu," vzpomíná Pavel. Bylo jen pět měsíců před sametem. Žádnou fotku z interiéru si Matuška do Třebechovic nepřivezl, ale věříme mu. Ve výsledcích proslulého mezinárodního festivalu cartoons je zapsáno, že zlatou hučku získal **Vladimir Nenašev** ze SSSR, stříbrnou **Clive Collins** (Anglie) a bronzovou právě **Kazanevsky** (na snímku uprostřed). Též, že **Konopelski** získal čestné uznání. A že

Pavel Matuška obdržel **Cenu tisku** od *Press Clubu Casino Knokke* - jak psáno pod kresbou vpravo! V Matuškově katalogu z r. 1989 je mezi účastníky 20 Čechoslováků (z toho 8 ze Slovenska); o rok později jsme jich v redakčním katalogu K.- H. 1990 (první rok svobody!) napočítali už jen 15 (7). Pro srovnání - výtvarníků ze SSSR soutěžilo přesně 60. A kuriózně jsou v abecedě zařazeni před našinci (Čechoslovakia), neb jsou tu vedeni jako **C.C.C.P!** (za stejné **cccp** vyrazilii kdysi kolegu Brábníka z televize). Domácích Belgičanů jsme napočítali v r. 1990 jen 33; na třetím místě byli už tehdy Čířani! (sek)

Vhrstiho **Bílá paní** se uspat nenechala...

Po šesti letech od premiéry **Bílé paní na hlídání** se **Vhrsti** konečně dočkal! Večerníčková **Bílá paní** (vlevo) neusnula navždy - naopak ožila v programu ČT2 i na "Děčku" - A navíc hlídá už druhým životem. Na první řadu navazují zcela nové díly. ve čtvrtek 24. října o tom měl vyprávět v *Dobré ráně*.

Vhrstiho bohatá činnost se prezentuje na jeho webu <http://www.vhrsti.cz/>, kde jsme objevili informaci o jeho ú-

časti na akci v Ruské státní knihovně v Moskvě(?). Jelikož jsme právě objevili dlouhou řadu jeho e-mailů zapadlých v nevybírné gmailové poštovní schránce zvané SPAM, cítíme se provinile - a tak aspoň rychle alespoň shrnutí jeho činnosti v oblasti cartoons dvěma větami. "Nové vtípy v časopisech se mi podle ohlasů docela vyvedly. V jednom jsme si se slzou v oku zavzpomínali na letošní povedenou houbařskou sezónu, v druhém jsme se seznámili s těžkostmi výuky atraktivních studentek", píše Vojta J. (red.)

Renčínovi a „renčínologové“ se setkali v Hradci

V sobotu, 9. listopadu 2019, se uskutečnilo v Hradci Králové druhé setkání „spřátelených Renčínologů“. Kromě výměny sběratelských materiálů a názorů, položilo pět účastníků na *Lesním hřbitově* květiny k Renčínovu hrobu (**viz snímek dole**).

Poté poobědvali s jeho manželkou, dcerou a vnučkou (na snímku nahoře). Bylo to v oblíbené restauraci rodiny „*Duran Grill*“, kterou navštěvovali při různých oslavách. Jak je vidět, akce byla zdařilá a „*génius loci*“ opravdu výrazný.

A kdo je na společném portrétu?

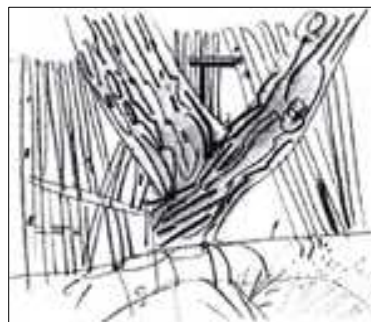
Zleva stojí *Jiří Hruboň*, dále sběratelé zaměřeni na uchování díla Vladimíra Renčina: *Josef Haničinec* z Uherského Hradiště, *Jaroslav Mikolajek* z Ostravy, *Pavel Čuka* z Olomouce a *Jiří Šíd* z Kladna.

Dámy rovněž zleva: *Miloslava Renčínová*, její vnučka *Julie* a dcera *Zuzana*.

Foto a text: **Jiří Hruboň**

Malíř kreslí a kreslíř maluje...

A zdá se, že se svým věkem nějak čaruje. Plány **Ladislava Hojného** zatím (!) znějí: ukončit výstavní aktivitu už v roce 2029 v Rakovníku - to mu bude sice teprve 85 let, ale je tam prý velká galerie Václava Rabase a v tom čase by měl být Hojného program už zrealizován (Hojný ho nazývá - myslím - 1.-7. penzijním) a výstava by mohla s názvem „Všechno v jedné“ udělat pěknou tečku. Před tím ovšem má vytečkovánu řadu dílčích kroků; jedním z puntíků je v roce 2023 repete dolnochaberské výstavy, která se letos nejen pořadatelkám líbila. Ak. mal. Hojný má už sepsáno na tři stránky instalačních nápadů. Má však máť i výstavu v Chodovské tvrzi 2021! V e-GAGu nemá smysl mířit daleko, a tak stručně 2020: nejprve špejchar, pak synagoga a atrium. Pokud tu budeme i po Novém roce, dáme o tom jistě vědět. *„Když si myslíš, že můžeš, dokážeš to. Když si myslíš, že nemůžeš, máš pravdu,“* stojí v jednom z citátů odrážejících se v umělcově tvorbě. (ih) Kresba **Ladislav Hojný**: Vítězná **“V”** tvoří kmen kaštanu. Pardon, je to prý ořech.

Sorry číslo 10 (říjen)

“Dobrák od kostí” - “V tom teda nejedu” - “Polykat andělíčky” - “Brečet na cizím hrobě”.

To jsou typické případy známých úsloví, které lze využívat při tvorbě vtipů. Samozřejmě v jiném, než obvykle užívaném smyslu. Jde o jeden ze způsobů tak oblíbených v kresleném humoru, co vedle kresby užívá i slov. A o jeden z nejčastějších a nejúčinnějších způsobů tvorby řady autorů publikujících právě v *Sorry*.

Už **Michal Hrdý** v tom vynikal, jak vidíte **vedle vlevo** na obálkovém vtipu čísla 10/1996, kde dokonale rozjel nápad na úsloví “**S tebou se nebudeme mazlit...**”. Nyní ho nacházíme i v 10. čísle letošního ročníku - ovšem v rubrice “**Sorry před 23 lety**”.

Ty další výše citované hovorové obraty jsme tentokrát našli v příspěvcích od **Rakuse, Vrány, Pralovszkého, a Reisera**. Každý nějak - a dá se říci, že úspěšně - využil ustálených rčení při použití v nečekané souvislosti. Tedy k realizaci svého originálního nápadu.

V tučném čísle jsme ovšem našli i řadu dalších takových, obvykle s textem, ale i pár vtipů beze slov. Pokud jde o domácí autory, z těch “stálých” jich dodal i tentokrát nejvíc **Eja Kulovaný** (6) **Boris Pralovszký** a **Radek Steska** (po 5), **Karel Hohl** (4), **Setík** a **Košťýř** (po 3); **dva jsou od Ulrike 13** (jeden z nich na titulce).

Nechybí **Radovan Rakus** a s ním i méně často vídaná jména jako **Petr Dudek** a **Jakub Suchý**. Ve výše zmíněné *retro* rubrice se krom **Hrdého** připomínají ještě někdejší vtipy **Vrány, Neruda** a cizince **Reisera**.

Zajímavým úkazem je naopak hezký nápad od **Ulrike 13** situovaný do hotelové recepce (**viz dole!**) Tady se na-

opak autor(ka?) dopouští příliš mnoha slov. Pro pochopení iteligentnímu divákovi/čtenáři přece stačí horní dva řádky v bublině. Ty druhé dva jsou zbytečné, jako by kresbu bylo nutné podávat po hodně široké lopatě. Že si přece skládací bábký umějí lehce poradit s jednolůžkáčem, to bychom měli nechat na mozku konzumenta. Nechat mu tak prostor k zaradování se z toho, že “na to” přišel. Dokonce by šlo tak dobrý nápad prezentovat i bez bubliny z úst recepčního. Toho nechat klímat a na ceduli připsat - *volný už jen poslední jednolůžkový...* Každý kdo ví, na jakém principu jsou ty skládací bábký založené, rázem odhadne, jak si poradí. Ale možná by s tím nápadem šlo udělat něco ještě originálnějšího a působivějšího. Ne tak diváka podceňujícího - nemyslíte?

V čísle o 32 stránkách nabízí Sorry až nečekaně často (8x!) místo pro celostránkový vtip (**Kulovaný 2x, Košťář 3x** - jeden z nich najdete v rubrice **O humoru / Z tisku**).

Celkem jsme napočítali čtyři desítky vtipů - včetně cizích autorů - ale bez těch shora uvedených - reprízovaných. Za cizince nutno brát obligátní tři vtipy z Bumerangu, jednoho Kazančeva (Ukrajina) a 4 kresby klasika amerického žánru cartoons **Grosse** (nikoli Standy, ale **Sama**) kterého tu Sorry představuje na dvoustraně s malým medailonkem autora. Narodil se již v roce 1933 v newyorském *Bronxu*, ovšem rodičům dorazivším tam z Rumunska a z Litvy. Ukázkou *Grossova* černého humoru vidíte **zde** - v tomto sloupku:

Dále jsme vybrali dva obrázky, najdete je v levém sloupku, oba opět těžící z hraní si se slovíčky. Autory jsou **Eja Kulovaný** (viz obr. nahoře) a **Marek Setíkovský** (viz obr. vlevo dole).

Ten první sáhl po rozfázovaném sdělení s logickou pointou. Je tam, kde má ve stripu být - na konci a úderná.

Setík se naopak rozhodl - jako v po-

slední době často - k aktuální satirické reakci (a i on využil známých pražských rčení o místech spichu (tzv. rande), obvykle nahoře na Václaváku u známé sochy - tzv. *u koně* či *pod ocasem* (koně sv. Václava). Ale tématem je jiná socha, ruského vojevůdce - neštěstí Prahy 6. Jak známo, jde nám v této rubrice především o to, aby se alespoň několik vtipů tohoto druhu humoru dostalo před oči většině českých abonentů, kteří jinak nemohou na víceméně pouze pražský výskyt magazínu dosáhnout (a na předplatné či hledání na webu jsou příliš líní).

To se týká také slovenského *Bumerangu*, obtýdení sobotní přílohy v České republice jen stěží zakoupidelného slovenského *Športu*.

Bumerang č. 20...

...je nějaký tlustší než ten předchozí a vyšel už 26. října!

A je vlastně už také předposlední - na čtrnáctideník prostě měsíčník nemá!

Tentokrát jsme to vzali podle obrázků a jak jsme je sem nasázeli (ovšem po pečlivém výběru!), tak je tu teď máte - tedy doprovázené pár řádky. Vedle je vtip obálkový, tak říkáme největšímu vtipu na první stránce.

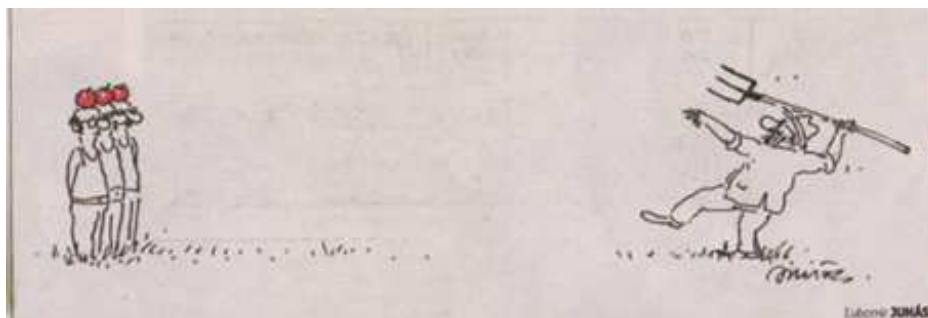
Tento je od autora jménem **Vlado Mešár**. Je datován k letošní sklizni - a on i ten menší hektarový výnos kvůli vedrům může přinést rolnictvu zajímavou sklizeň...

Vlevo jsme nad sebe umístili další dva vtipy, oba se nám zalíbily, i když každý z různých důvodů. Ten první "Kdysi a dnes" (autora nemůžeme pochválit, není uveden jménem) přetiskujeme proto, že je by mohl být zcela beze slov a přitom je zcela jasný a srozumitelný... Což by asi samo o sobě nestačilo, jenže - on přesně odpovídá našemu konzervativnímu založení: tetovanej byl na vojně dycinky nějakéj blbej a surovej vůl. A krávy? Ty snad ještě ani neexistovaly...

Pod ním je naopak vtip klasický, který staví na neočekávaném spojení dvou témat. A odčítání lidu je - pokud jde o tu paní s kosou - zcela v normě. Těch smrtek s kosou teď běhá po světě kresleného humoru hodně, už jsme si pro ně založili speciální příhrádku a nejsou v ní jen Lichého vtipy ze "Hřbitovního kvítí" a z černočerveného Sorry. Autorem vtipu vedle je **Bruno Horecký** - oba jsou ze 6. stránky Bumerangu č. 20.

Na další stránce 7 došlo v nesmírně nám blízké rubrice "Kniha, ktorú si už nekúpíte" i na domácí panstvo. Bratři Vicové ji tentokrát věnovali slavným "Derešům" Fedora Vica. Problém kúpiť si knihu nastal vlastně už ve chvíli, kdy vyšla - měla jít do šrotu. Na rok 1969, kdy měla být prvním titulem Edície Roháča Bratislava "ERB" (jako dítko nedonošeného plodu roku 1968 - další kniha v nové edici už nevyšla!) vzpomíná bývalý redaktor a pak i šéfredaktor Roháče **Ladislav Szalay**. Vzpomíná, že v tu chvíli už "nové normalizačné kádre sa rozhodli knihu stiahnuť z obchodov a zošrotovať ju. Bolo treba rýchlo konať." Ve spřáteleném bratislavském knihupectví pojali proto ten víkend jako pracovní a s dvěma redaktory týdeníku rozeslali půldruhé stovky čerstvě vydaného titulu na zatím došlé objednávky - a zbytek si koupili oba redaktori Roháče za své - "do rezervy". V pondělí by už bylo pozdě.

Celý tenhle “výročný” příběh si přečtete v Bumerangu č. 20 sami (určitě to jde v elektronické verzi). Stojí to za to (a jsou u toho tři Fedorovy Dereše z původní knihy - až nad nimi si možná uvědomíte i to, jak nenápadně se nápadný autorův styl od těch dob změnil!) Jak víme, nakonec vyšla kniha znovu teprve po více než dvaceti letech - a také o dost oživená...

Další vtíp se na stejné straně sedm povedl **Lubomíru Juhásovi**. Ať hledáme jak hledáme, tuto variantu na čarostřelce *Wiléma Tella* nemůžeme v archívu najít - a že už jich tedy po

světě střílí. Čistě provedeno, i čeští *vidláci* musí autorovi za nápad i za kresbu poblahopřát.

Dále je i v tomto čísle na straně osm tradiční rubrika na známé téma. Tentokrát došlo konečně na téma “*Trosečníka na ostrově*”, kterým se obvykle tato rubrika otvírá. Tedy pokud si redaktor nevybere druhou z možností - totiž “*Muže za rohem*.”

Specialitou tohoto Bumerangu je, že se v něm *Mrázův* komiksový *Servác* objevuje dvakrát (a to různý!) na str. 3 i na straně 10. Odhadujeme, že ten na desítku bude novější, neb reaguje na úmrtí bohovského Káji. Je to zajímavé, zřejmě *Gotta* neznají jen v Německu, ale i na Slovensku (pozor, vtíp!).

Ve výměnném rámečku s magazínem *Sorry* tentokrát kromě vtípu *Tomáše Součka* převažují humorné texty. No - humorné jsou jen *Quiz Famyzdatu* a ze stejné dvoustrany “*To je kouř*” o Lubomírovi, co prý dostal funkci ministra *za orálek*. Ten třetí od “*Várky*” ze stálého sloupku “*Na palici...*” je spíš k pláči.

Co si budeme povídat, už i té nedávno ještě střední generaci začínají odcházet přátelé a kolegové. Autor se za to v závěru i omlouvá, evidentně není pro někoho problém být též “na palici”. A jak vidět, je to možné i v družební Bratislavě (Prešově).

No a závěrem trocha legrace: pokud jste neviděli vedlejší vtíp ze “závěrečné” v hostici od finského karikaturisty **Heina Partanena**, určitě jste ho viděli od někoho jiného. Patří k těm vůbec nejoblíbenějším v řadě redakcí. Někdy je to víno, jindy pivo, ale vždycky je třeba kvůli úklidu ty obsazené židle obrátit na stůl. Vzpomněl jsem si na oblíbenou hlášku Kobry, když předváděl redakčního grafika, jak vybírá z čerstvé nabídky autora k otištění vtípy: “*Tenhle ne, tenhle taky ne... Jo, tenhle beru, ten už jsme dlouho neměli.*”

Tolik pro tentokrát Bumerang a Sorry. Tyto svým způsobem unikátní, byť ne zcela každému přístupné časopisy mají svůj humor buď dobře redigovaný anebo se aspoň pevně až umanutě drží svého stylu (zaměření, konceptu, zásady, předsevzetí...) humoru.

Po uzávěrci z Turecka do Výsledků:

Aktuálně přišly výsledky 36. **Aydin Dogan Int'l Cartoon Competition 2019** - Turecko.

Účast **583** umělců ze **63** států znamenala celkem **2172** děl k posouzení a z nich se do hlavní soutěže dostalo 165 prací od 118 autorů z 33 zemí.

Devítičlenná jury v čele se Selčukem Demirelem vybrala k ocenění díla těchto výtvarníků:

1. cena: Agim Sulaj / Albánie

2. cena: Shahrokh Heidari / Iran

3. cena: Mojmir Mihatov / Chorvatsko

3x *Success Award*: Ahmet Öztürklevent / Turecko; Alberto Morales Ajubel / Španělsko; Hicabi Demirci / Turecko. Speciální cena “*Empowered Girls, Empowered Futures*”: Ömer Çam / Turecko

Program oslav Listopadu

Zatímco na Letné se bude (v sobotu ve 14 hodin) proti Babišovi protestovat vážně, o den později se jím inspiruje **recesistické** „Sametové posvícení“. Babiš totiž svým letošním výrokem „*My chceme znovu motýle*“ nechtěně udal tón průvodu masek. Jen místo motýlů přiletí včely. Jedna z nejsledovanějších akcí 17. listopadu má **dvojsmyslné** motto: „*Proč se tváříme, jako by nám ulítly včely? Ulítly ti v čele?*“ (...) Včely půjdou v čele průvodu - konkrétně trubci ozbrojení „**satirickými žihadly**“.

J. Pokorný a R. Oppelt: „*Sametové retro po 30 letech*“; MfDNES, 11. 11. 2019, str. 5

Je Zeman k smíchu?

Minulý týden se na Facebooku vzrušeně debatovalo, jestli se můžeme **smát** Miloši Zemanovi kvůli tomu, jak vypadá. Virální **smích** tentokrát vyvolaly fotografie z tiskové konference se slovenskou prezidentkou (...) vedle níž Zemanův nezdravý vzhled nešlo pominout. **Smích** nad Zemanem ale nebývá pouze škodolibý, odráží i snahu Zemanova týmu zatajovat jeho zdravotní stav, jako tomu bylo u starců v Kremle a také jeho vychloubačné a zjevně nadsazené řeči, jak skvěle na tom se zdravím je. (...) Vyčítat lidem, že se **smějí politikům**, je nepochopením „žánru“. Politikům se lidé mají **smát**, protože **humor (výsměch)** je jedním z pojistných ventilů, které proti politické moci máme. Samozřejmě všechno má své hranice. (...) Češi by se třeba mohli shodnout, že tělesné postizení takovou hranicí je, stáří nikoli. Sprostota by neměla mít možnost se za „stáří“ schovávat.

Marek Švehla: „*Ha ha ha*“, Respekt 7. 7. 2019; str. 12

Kresba: **Pavel Reisenauer** (Respekt. č 20 / 2017)

Novoměstský Hrnc smíchu se vrací k původnímu názvu

Prezidentem a patronem festivalu je *Jan Hrušínský*, který **smích** považuje za očistný prostředek k přežití. „**Humor nemá žádné hranice, dělit se může jedině podle míry vkusu a inteligence**,“ líčí Hrušínský, před nímž festival zaštili třeba Jiřina Bohdalová nebo Pavel Zedníček. Ke čtyřicítiletí vznikla publikace o historii festivalu i mimořádná cena pro osobnost, jež se podílela na nejvyšším počtu vítězných filmů podle míry diváckého **smíchu**. Získá ji Milan Šteindler.

(spa): „*Hrnc smíchu se mění zpět ve festival komedií*“ MfDNES 21. 9. 2019, str 16

Peneři strýčka Homeboye: kanonáda slov

Po osmnácti letech vydávají *Peneři Strýčka Homeboye* svůj Debut. (...) Výsledkem je album, které si vlastně nejvíc užije člověk, kterému celý tenhle styl, nanejvýš v tuzemském podání, přišel vždy tak trochu **legrační**. (...) Nevíte, jestli máte nevěřičně kroutit hlavou, nebo prostě kapitulovat a složit se **smíchy** pod stůl nad čistou imbecilitou. Ani songy, kdy PSH zvažní (...) se díky místy hodně nahrubo tesaným rýmům dají brát spíš jako další **srandička**. (...) Je to místy tak neodolatelně hovadské, až se od toho nemůžete odtrhnout.

Jindřich Göth: „*Kanonáda slov oslavuje imbecilení humor*“, MfDNES 21. 9. 2019, str. 14

Švanda musí být. Jenže jaká?

V Česku zkrátka z **legrace** nevyjdeme. Ani nesmíme, naši filmaři se nebývale tuží. Jenom od loňska uvedli do kin na pětatřicet **komedií** a dalšími vyhrožují. O víkendu vyvrcholil Festival české komedie, zvláštní místo, kde si zpravidla porotci rvou vlasy a diváci bránice. Měří se nezměřitelné, totiž **humor**. (...) Mezi lidmi sedí **smíchoměřiči**, kteří **prosmátý** čas měří a v poměru k délce snímku vypočítají, kolik procent promítací doby zabral **smích**. Absolutním vítězem tak zůstává Kameňák, který v roce 2002 zažil bezmála 37 procent **řehotu**. Zatímco

třeba divácký vítěz roku 1996, oscarový Kolja, naměřil 13 procent očitého **veselí**. (...) Nicméně rozdíl mezi chytrým filmovým **úsměvem** a cílenou estrádou nezměří sebelepší **smíchometr**. (...) Bez ohledu na změřenou délku **chichotání** čiší z českých, zejména pak z romantických **komedí** kolovrátkový smutek z tvůrčí bezmoci.

Mirka Spáčilová: "Smíchoměr staví Kamňák nad Kolju. K smíchu." MfDNES 24. 9. 2019, str.10

Stand-up comedy v žižkovském Prague Central Campu

Podle skupiny cizinců, kteří se pravidelně scházejí a snaží se **rozesmát** diváky v anglickém jazyce, může přijít ze **zábavnou historkou** každý člověk. "Každý může být **vtipný**, pokud na tom bude tvrdě pracovat. Možná se z něj nestane legendární **komik**, ale bude dobrý," myslí si Itál Carmine Rodi, který při svých **humorných** vystoupeních čerpá inspiraci v životě. (...) "Komunita **komiků** v Praze je příjemná. Slyšel jsem, že v jiných městech je to těžší," dodává. (...) Setkáváním na Žižkově provází Londýňanka Victoria Burton. Ačkoliv se **stand-up comedy** chtěla věnovat už v Anglii, nakonec našla příležitost až v Praze (...) "Nikdy nevím, jestli se lidé **smějí** se mnou, nebo mně," říká.

Kristina Paulenková: "Udělat si ze sebe legraci je terapie", MfDNES 24. 9. 2019, str. 17

Ceny Emmy: Potvora a James Bond postavený na hlavu

Scénáristka a herečka *Phoebe Waller-Bridgeová* před pár lety dostala možnost adaptovat pro televizi extrémě úspěšnou divadelní hru *Potvora* o cynické majitelce kavárny na londýnské periferii. (...) *Potvora* tentokrát vyfoukla ocenění jiné skvělé **komedii** s názvem "Barry". Americký **komik** *Bill Hader* v ní hraje nájemného vraha (...) který zatouží být hercem. (...) Kromě silné **komedialní** vrstvy, nespočtu **vtipů** na narcismus herců a režiséru se mu daří rozehrát nečekaně hluboké drama. Hadera letošní *Emmy* poctily oceněním za mimořádného **komedialního** herce.

Táňa Zabloudivlová: "Ceny Emmy: Potvora zametla s Lannistery"; Deník N, 25. 10. 2019, str.13.

Kresba: **Jiří Košťál** (Sorry č. 10/2019) **Zdravý prezident je dobrou ilustrací k úvodnímu výňatku na minulé straně. Ale je úžasné jak Košťál vystihl nejen podobu, ale i typický postoj prezidenta mluvčího trouby Ovčarčíče.**

"Při čtení by měla připomínat film," tvrdí Jan Svěrák, jehož kniha *Bohemia* právě vstupuje na trh. "Filmové prostředí jsem zvolil, protože ho důvěrně znám. (...) Filmové kulisy by mohly čtenáře spíš **bavit** než odradit. Snad to bude také trochu **legrace**, aspoň jsem to tak zamýšlel, smíchat vážné a **nevážné** do jednoho pytle."

Kdo při srovnání obou světů vyjde ve finále hůř, spíše našinci nebo cizinci?

"Jako Čech nevidím náš obraz v zrcadle tak ostře, jako se mi jeví ty čerstvé a nekoukané postavy kolegů v zahraničí s jejich často **komickými** názory, zvyky a přesvědčením. (...) Kniha původně vznikla jako scénář, který ovšem producent zastavil, když nabyl dojmu, že jsem jejich pohostinnosti zneužil, abych si z nich dělal **legraci**. V tom měl tak trochu

pravdu."

Mirka Spáčilová: "Táta je na škrtní expert, ví Svěrák", MfDnes 22. 10. 2019, str. 14

Panáci / Dotazníky - 1. díl: Bartákův „Pán“ a Renčínův „Dlabáček“

Fotografie 	Jméno a příjmení „PÁN“
	Datum a místo narození 1970 ?
	Bydliště (trvale, přechodně) PRAHA
Národnost ČESKÁ	Zdravotní stav NESTĚŽUJI SI
Majetkové poměry MÁM VŠE, CO K EXISTENCI POTŘEBUJI	Změněná pracovní schopnost NEMÁM 3. ROZMĚR
Původní povolání NICNERIKAJÍCÍ ČÁRA	Zvláštní znamení NEVYCHÁZÍM Z ÚDIVU
Současné zaměstnání, postavení v zaměstnání HOLKA PRO VŠECHNO	
Školní a další vzdělání DIPLOMOVANÝ SAMOUK	
Technické schopnosti a dovednosti NEOMEZENÉ	Jazykové znalosti ZATÍM JSEM SE DOMLUVL VŠUDE

POUČENÍ: Dotazník musí být vyplněn čitelně. (jména hůlkovým písmem), nevyplněné rubriky neproškrťte, odpovídejte slovy. V případě nedostatku místa v příslušných rubrikách, uveďte údaje na zvláštní přílohu.

Veřejné a jiné funkce FUNKCE ZÁBAVNÁ AŽ ZDRAVOTNĚ	Státní a jiná vyznamenání PROPRACOVAL JSEM SE MEZI KOMIKY
Stav ŽENATÝ	Manžel/manželka, druh, družka „BAĀBA“
Děti, rodiče, sourozenci NEMÁM	
Příbuzní v zahraničí NEPOČÍTANĚ	Pobyt v zahraničí STALA VÝJEZDNÍ DOLOŽKA
Příloha NEJTRADEJÍ POMFRITY (ALE ČERSTVĚ)	
NEVYPLŇUJTE Úřední záznam Dle zjištěných údajů vyplňoval dotazník s vědomím, že uvedením nepravdivých údajů si může způsobit nepříjemnosti, zatímco uvedením pravdivých taky. Zjistit původní podepsání	

TECHNICKÝ MAGAZIN
SNTL Krčkovská 9
113 02 Praha 1
tel. 2643 81-3

PROHLAŠUJI, že údaje které jsem uvedl jsou pravdivé a úplné. Jsem si vědom, že v případě uvedení nepravdivých údajů se vystavuji stíhání.

Fotografie 	Jméno a příjmení DLABÁČEK FRANTIŠEK JINDY KAREL A.D.
	Datum a místo narození 1964 - 1967 ČSSR
	Bydliště (trvale, přechodně) STRÁNKY NOVIN A ČASOPISŮ
Národnost VELMI ČESKÁ	Zdravotní stav NA ÚROVNI ZDRAVOTNICTVÍ
Majetkové poměry ZANECHATELNĚ	Změněná pracovní schopnost RŮZNÉ ALERGIE
Původní povolání SAMOSTATNÝ VĚDECKÝ PRACOVNÍK	Zvláštní znamení PLETE SE DO VŠEHO
Současné zaměstnání, postavení v zaměstnání KLAUN SAMOUK	
Školní a další vzdělání 4,5 SEMESTRŮ ŠKOLY ŽIVOTA	
Technické schopnosti a dovednosti MANŽELKA HOVOŘÍ O NESCHOPNOSTI A NEDOVEDNOSTI	Jazykové znalosti MÁLOKDY UPLATNÍ

POUČENÍ: Dotazník musí být vyplněn čitelně. (jména hůlkovým písmem), nevyplněné rubriky neproškrťte, odpovídejte slovy. V případě nedostatku místa v příslušných rubrikách, uveďte údaje na zvláštní přílohu.

Veřejné a jiné funkce JINÉ FUNKCE	Státní a jiná vyznamenání DRŽITEL DIPLOMU ZA ZÁCHRANU ZVONICKY V ČESKÉM RÁJI
Stav ŽENATÝ	Manžel, manželka, druh, družka MARIE
Děti, rodiče, sourozenci NEMOHL SI VYBRAT	
Příbuzní v zahraničí I KDYBY MĚL NEUDBOVAL BY S NIMI ONI PIERNNÝ STYK	Pobyt v zahraničí ZÁJEZD DO BRIKENU
Příloha BÝVÁ VÍDÁN V PŘÍTOMNOSTI MUJE V PLACATE ČEPICI	
NEVYPLŇUJTE Úřední záznam MOC ČTE, MOC VÍ A MOC DO VŠEHO KEČÁ Dopustil se nevyžádaného zásahu do rubriky. Předat na příslušný referát.	

TECHNICKÝ MAGAZIN
SNTL Krčkovská 9
113 02 Praha 1
tel. 2643 81-3

TECHNICKÝ MAGAZIN
SNTL Krčkovská 9
113 02 Praha 1
tel. 2643 81-3

PROHLAŠUJI, že údaje které jsem uvedl jsou pravdivé a úplné. Jsem si vědom, že v případě uvedení nepravdivých údajů se vystavuji stíhání.

Objev je to dost prapodivný. Na 3. ročence „Těčka“ (1989) jsem se vydatně podílel. Ale tyto dotazníky už zcela překryl něžný převrat i nemilosrdné mračno času. **Příště: „Panáci“ Holého a Hrubého. (II)**

Další sázka na nesvobodu - uvalenou na podhradí z hradu. Obdrženou žádost "Podporte nás" osloví z běžných občanů leda tak hlupáky, co věří všemu. Protože to lidé chtějí? Ale docela to zabírá... Uvidíme, zda i na Slovensku... Fakt by

však Fico s tím Kaliňákem byli pod bratislavským hradem ještě tak mocní? Že by už přešli do útoku všelijací Národovci? Z autorů mohou takové věty oslovit jen ty karikaturisty, kteří jsou ochotni naletět každému. Hlavně však tomu, kdo jim zveřejní kresbu.

Věta "Ak nás nezlikvidujú a podporia, máme budúcnosť" zaráží. A odkaz na tamní tituly Nové Slovo a Slovenské slovo je možná i varovný. Pokud jste dopis žádost neobdrželi, rozhodně neplaťte - není oč stát.

Hysterický výkřik "Ak nás 'nezlikvidujú' a podporia, máme budúcnosť" je v členské zemi EU a NATO až směšný - jako většina proruských hoaxů. Nevidíme sice do dutých hlav, které asi duní i na Slovensku, ale známe přece naše voliče Babiše a Zemana. A víme co dělají soudruzi v Polsku a v Maďarsku. Takže se v situaci poněkud orientujeme. Popravdě žijeme v čase, kdy Kisku i Čaputovou můžeme východním bratrancům jen závidět. Jenže co v *Humorikonu* čtete? "Začína to určitými obmedzeniami a skrytou cenzúrou. Píšu o tom aj internetové noviny DAV/DVA," uvádí Milan Kupecký, nesmírně aktivní pán, jenž zánik satirického *Roháče* stále neskouší. A dodává: "živoriace humoristické noviny vychádzajú raz za mesiac a to s priestorovým obmedzením, kdežto my môžeme zaraďovať príspevky autorov denne a v neobmedzenom množstve. Avšak otázka znie, dokedy?"

Kromě kreslené satiry (vypadá jako z dost dávných časů)

se v rozesílané ukázce objevuje i ta psaná. Jedna z rubrik se sice nezdála být zrovna vtipná, ale zase mne uklidnila; rozumní lidé na Slovensku přece jen mají občas slovo a to i na síti. Snad i slovo významné a nezpochybnitelné. Už jen ten nadpis!

Slniečkárske „perly“

„Fašizmus je nenávisť ku všetkému západnému, Európskej únii a Spojeným štátom“; „Na rozpútaní 2. svetovej vojny sa nezúčastnilo len Nemecko a Rusko, ale aj Slovensko.“; „Jediný anjel, ktorý tu je, je Andrej Kiska.“; „SaS a Andrej Kiska, sú jediné svetlé body na konci tunela.“; „Spávam omnoho spokojnejšie, odkedy sme členmi NATO.“; „Slováci od roku 1993 nepochopili, čo znamená členstvo v NATO.“

Autory chvályhodných výroků necháme v anonymitě. Ale ten poslední je od osoby, které si všichni vážíme a tak ji zde jmenujeme - neb víme, že téměř stejné to je i v České republice.

Po třiceti letech! Neuvěřitelné. **Máte pravdu a díky... Magdo Vášáryová!**

Když vezmeme prohlášení *Humorikonu* z čistě odborného nadhledu, dá se vysledovat více. Pozoruhodný je postupný vývoj "rádobyčasopisů" kvetoucích na síti - od "Žádný honorář nečekejte!" až po "Plaťte nám, ať vám vtip můžeme dát na internet!" Vlastně pramály rozdíl oproti honorářům současných humoristických periodik tištěných.

Nejméně tři z šestice karikaturistů svým podpisem pod tímto ujetým "projektem" překvapují. Přechod od *Extra Roháča* na *Humorikon* připomíná začátky českého *Tapíra*, do něhož zprvu přispělo i pár pilných - avšak z nedostatků publikačních možností zřejmě už zoufalých - českých autorů. Nejde o přednost, naopak. Je to úpadek, když tzv. sociální sítě přinášejí jako luxus jakékoliv příspěvky naházené na stránky bez ladu na skladu. Děje se to globálně, regionálně i lokálně. Každý si však učiňte o postojích a kvalitě obsahu nového "časopisu", pokud jde o navršené (starší?) kreslené vtipy vlastní názor. O jeho potřebnosti.

Najdete to na: **HUMORIKON.SK** (Ale rychle, než to smažou!)

Kresba: **Sekela**

Výstava „NIEPODLEGŁOŚĆ” v polském Sosnowieci

Po celý podzimní měsíc se v *Městském parku Jacka Kuroně* v Sosnowieci konala venkovní výstava nazvaná „Niepodległość”. Představila i v tomto městě práce, které vznikly v rámci minulého ročníku „Manufaktury Satyry”. Ta byla prezentována jako vždy v Galerii “Resursa” v mateřském Żyrardowie a poté i v Centru Kultury Grodzisku Mazowieckim.

“Manufaktura Satyry” je celopolská soutěž satiry pořádaná v městě Żyrardów už od roku 2010. O dlouhé řadě výstav a katalogů jsme v e-GAGu vždy průběžně informovali. Takže víme, že jeho smyslem je propagace působením výtvarného umění (obzvlášť jde o kreslený humor) Týkal se dosud hlavně industriální historie města, které vzniklo díky největší továrně na zpracování lnu v celé Evropě. Výstavní témata vždy nějakým způsobem spadají do historického fragmentu dějin “Polského sídelního města lnu”. /m/

HDK umí!

Výroční výstava spolku chorvatských karikaturistů byla otevřena už tradičně v galerii „Zvonimir“ v Záhřebu 15. října tr. Představila **150 prací 44 členů** HDK a potěšila se záviděníhodným zájmem publika (**viz foto nahoře!**)

Výstavu zahájil předseda HDK **Davor Trgovčević**, (**foto vpravo dole**) který měl příležitost pochlubit se počtem mezinárodních cen, které si členové družstva přivezli loni i letos z mezinárodního fóra. Ale také představit tvorbu autorů, kterou publikum vlastně nemůže znát, protože kresby se objevují jen v lokálních periodikách. **Výstava je otevřena do 25. 11. 2019.**

TV stanice **HRT Vrijeme** jí dala místo na adrese <https://www.hrt.hr/511067/vrijeme-i-promet/bilobura-ili-jugo-tu-je-meteokarikatura>

Banánová soutěž v Brazílii má pozdější uzávěrku!

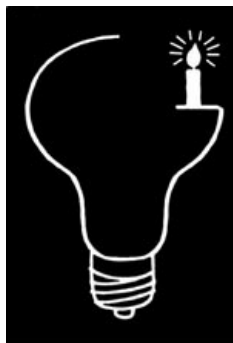

Ředitel a pořadatelé soutěže Banana comics festivalu informovali o velkých potížích, které mají s příjmem příspěvků. V cizím jazyce to zní takto: *Jsou “problems in the platform for the submission of the works, the deadline for registration will be extended. You have until March 30, 2020 to submit your work.*

The Platform: www.bananacomics.com.br is under maintenance and will soon be working perfectly. Thank you!”

Česky a jasně je to tak, že se posouvá *deadline* z 15. 11. tohoto roku až na 30. 3. roku s číslem 2020.

Odešel Igor Kopelnitsky (1946 - 2019)

Ve věku 73 let letos zemřel původem ukrajinský, pak sovětský a od roku 1990 v USA žijící karikaturista **Igor Kopelnitsky**.

Jak uvádí *Mirosław Hajnos*, narodil se Kopelnitsky v 1946 v Kyjevě a mládí strávil s rodiči v Černivci na Ukrajině. Pozoruhodný je zrod jeho zájmu o kreslený humor. Vzbudila ho v roce 1953 kniha vtipných stripů beze slov *Ericha Schmitta* (z NDR) „*Schwester Monika*“. Pod vlivem těchto obrázků začal kreslit i sám karikatury.

Studoval v letech 1965–1970 na Novosibirské univerzitě. Pracoval jako rozhlasový technik, ale i volný čas věnoval kreslení satirických kreseb a účasti v mezinárodních karikaturních soutěžích. Rok 1979 se stal průlomem, když obdržel cenu na bienále v bulharském Gabrovu a jeho práce začal publikovat švýcarský *Nebelspalter*. Postupně vyhrával známé soutěže v Itálii - v roce 1981 v Tolentinu

a v letech 1975, 1985, 1987 v Anconě. V letech 1983 a 1986 také získal ceny na legendární soutěži deníku *Yomiuri Shimbun* v Japonsku.

V roce 1990 emigroval do USA a v exilu publikoval nejen v *New York Times* a *The Washington Post*, ale i v mnoha dalších amerických časopisech. V Polsku míval kresby ve Szpilkách a v posledních letech na stránkách týdeníku „Nie“.

Kresba: **Igor Kopelnitsky**

Adam Asnyk, Wybór Poezji, Warszawa 1956

Skonal BOHDAN BUTENKO (8. 2. 1931 - 14. 10. 2019)

Ve věku 88 let zemřel významný polský výtvarník - ilustrátor **Bohdan Butenko**. Rodák z Bydhoště, který po zdejších vypuknutí 2. světové války - tedy už od osmi let - až do smrti žil ve Varšavě.

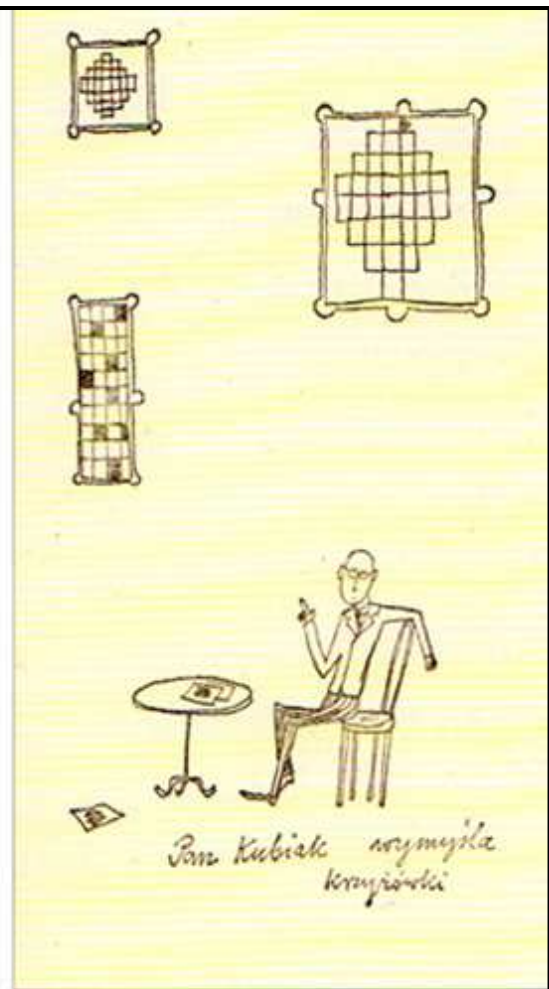
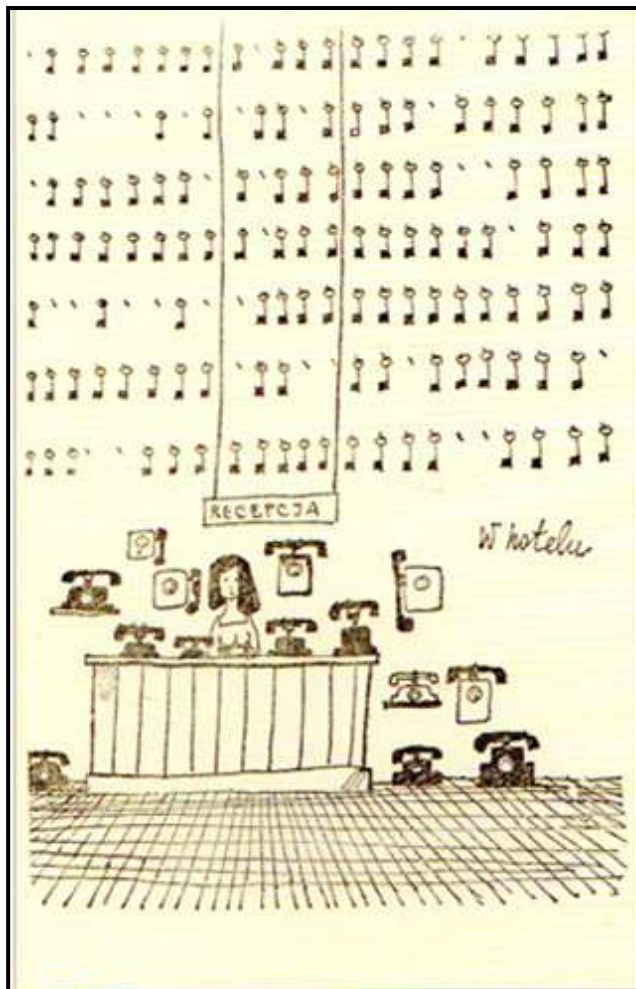
Akademii výtvarného umění ukončil v roce 1955 v ateliéru *Jana Marcina Szancera*, ihned nastoupil jako výtvarný redaktor ve vydavatelství *Nasza Księgarnia*, kde pracoval téměř deset 10 let. Kromě ilustrací pro řadu velmi úspěšných knih (7x nejhezčí kniha roku!) kreslil i do několika časopisů pro děti a mládež.

Jeho tvorba získala dvě desítky ocenění především na knižních přehlídkách ve světě; také národní ceny. V roce 2011 to byl Krzyż Oficerski *Orderu Odrodzenia Polski* a o rok později se stal *Kawalerem Orderu Uśmiechu*.

V knihovně e-GAGU máme výpravou publikaci - **monografii** vydanou v *Jelení Górze* - z níž vybíráme památnou **kresbu (viz!) z roku 1956** (rok potlačení

maďarské i polské protiruské rebelie) a pod ní aspoň jednu ukázkou z barevných ilustrací (Karkulčina babička vítá myslivce po osvobození z útrob vlka). O tomto albu jsme přinesli recenzi a v GAGu otiskli pár obrázků už v roce 2013.

Na příští stránce najdete další (černobílé) ukázkou z ilustrační tvorby B. B., která se měnila výtvarným stylem nejen s věkem autora, ale také s typem textu, který Butenko doprovázel kresbami. Od jemné, poetické kresby (podle nás typické pro polskou školu) až po výraznější

Wiktor Woroszyński, I Ty zostaniesz Indianinem, Warszawa 1960

kresby kritického charakteru. Zajímavá je neměnnost stavu v zemi vzhledem k těžbě i obnově lesů, ale také stále aktuální „Únos sabinek“. Coby porno hodné dětem zneprístupnit.

Bogdan Butenko je svou polohou blízko našemu **Jiřímu Šalamounovi**: také v jeho případě nejde o kreslené vtípy, ale o vtípné kresby...

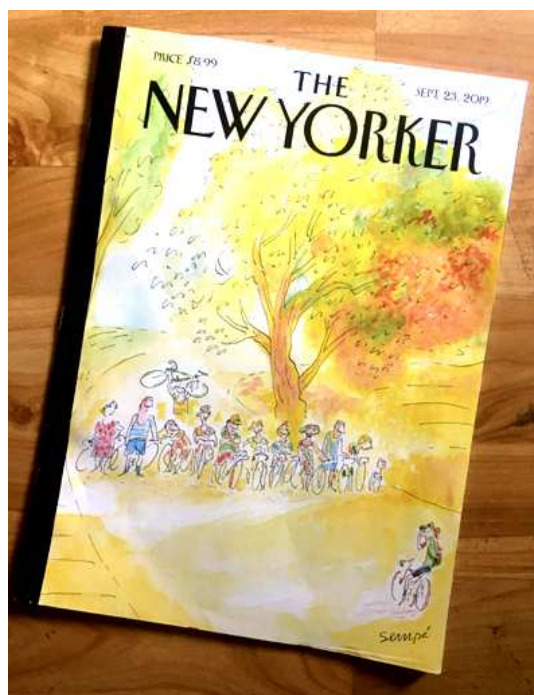
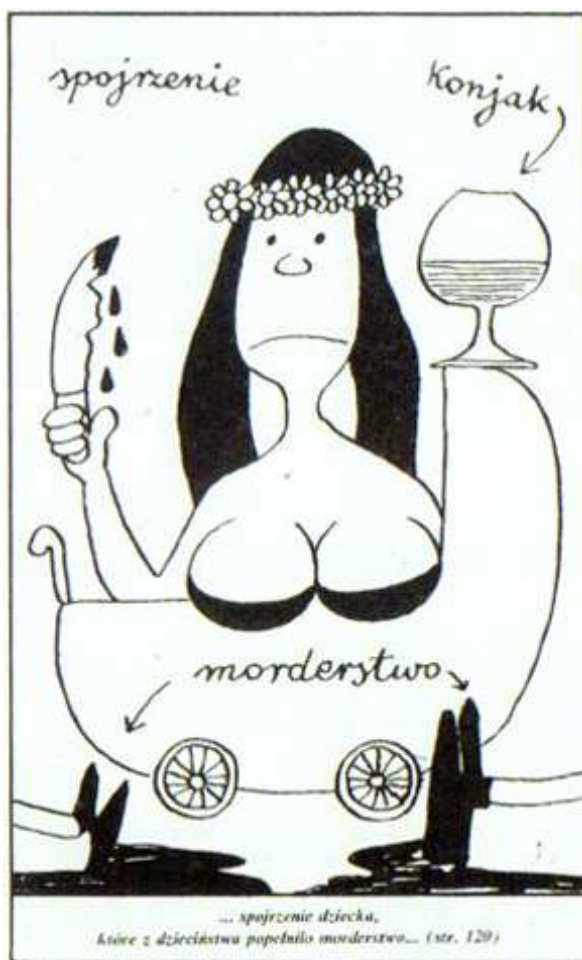
Na této straně (vpravo!) nabízíme ukázkou z pozdějších let - jako by z oka (tedy z ruky!) vypadla francouzskému Maurice Sinetovi - známému coby karikaturista-makabrista **Siné**. Jde o kresbu z knihy M. Srokowského: *Kult těla* (1990)

A odkud jsou ona předchozí dílka? Vybrali jsme pro GAG Butenkovy poetické kresby ilustrující poezii (A. Asnyk: *Wybór Poezji* - 1956) či knihu (W. Woroszyński: *Ty zostaniesz Indianinem* - 1960). „Tisíc stromů na tisíc let“ patří do publikace autora jménem J. Wittlin: „*Vademecum...*“ (1972). Načež dílo „*Porwanie Sabinki*“ je z publikace autorů A. Jacewski plus J. Żmijewski s názvem „*Knížka pro chlapce*“ (o dorůstání a dozrávání v muže - 1973).

To, že velkou část díla tvoří knihy určené dětem, dokládají i ceny a ocenění, mezi nimiž převládají ceny od IBBY, také v letech 1998 a 2004 to byly metály od polské sekce IBBY.

Ve zmíněné publikaci o B. B. jsou uvedeny i individuální výstavy umělce. A že jich bylo: první v roce 1962 v Budapešti, v 1964 v Paříži a Bratislavě... pak přišlo např. Tokio, Stockholm, Kodaň - a také Praha. To už se psal rok 1991 a budeme muset zjistit, kde ji tu kdo uspořádal...

(IH)

Jean-Jacques Sempé: "O venkovanech"

(str. 64, cena 199 Kč)

Po dětech si Sempé (1932) vzal na paškál vesničany a jejich styl života. Knihu **O venkovanech** vydal **Volvox Globator**. Krom nám známých knížek Sempé od r. 1952 pravidelně publikuje v několika důležitých francouzských novinách a časopisech. A také už v roce 1978 se poprvé stal autorem obálky věhlasného New Yorkeru. Od roku 1962 vydává jednu knihu za druhou. To vše jsme nedávno připomněli originální a úspěšnou výstavou **Sempé** ve Ville Pellé v Praze-Bubenči.

Aktuálně - před pár týdny - jsme objevili a pro naše čtenáře nyní registrujeme i další Sempého typickou obálku v barvách podzimu pro zmíněný magazín **New Yorker** z 23. září 2019 (**viz obr.!**)

*

Lothar Otto, známý abonentům z minulého čísla e-GAGu, nebyl jen karikaturistou *Eulenspiegelu*, ale též autorem ilustrací k dětským knihám. Při zápisu přírůstků do knihovny alb kresleného humoru

a tučných katalogů výstav cartoons (jsme u pořadového čísla 1825 - je to zatím bez asi tří set katalogů Kobra-Salonů) zahlédli zapsanou barevnou knihu velkého formátu:

Otto Lothar: Otylka; il. L. Otto - vydal Albatros v roce 1982.

Mezinárodní den seniorů a HDK

Hrvatsko društvo karikaturista - tak se nazývá v chorvatštině tamní celostátní spolek karikaturistů - si všiml, že den 1. 10. je Mezinárodním dnem starých osob. Nejen, že si toho naši kolegové všimli, ale také se při něm představili a to moc dobře! Příklad, který by slušel třeba členům českého spolku autorů. Sice už nebylo v silách místní dvojice k této události zorganizovat nějakou větší výstavu, ale napadlo je něco stejně skvělého.

Na náměstí *Jelačić plac* se vydali dva členové **Milan Lekić Lex** a **Krešimir Kveštek (viz foto nahoře!)** a přidali se k iniciativě zdravotníků, kteří seniorům u té příležitosti měřili tlak a projížděli jim trupy ultrazvukem. U cedule **"Zadarmo pro penzisty! Podobizna grátis!"**

pořizovali zájemcům z řad důchodců karikatury. Kromě dvou procedur

dobrých pro lepší tělesný stav přidali seniorům i třetí (a jim určitě potřebnou pomoc). Zlepšili každému z modelů náladu (i psychiku) věnováním kvalitního portrétu. A "pacienti" z metropole se rádi se svými podařenými podobiznami nechali na místě vyfotografovat! (*hdk*)

S Franzem Kafkou na Severu

Jen stěží si někdo z dnešních karikaturistů častěji podal ruku a připil vínem s českými velvyslanci než **Jiří Slíva (vpravo)**. Foto pořízené před jeho výpravou do horké Afriky jsou z komornější vernisáže výstavy na ambasádě v daleko studenějším švédském Stockholmu.

V ECC visí dvě nové výstavy...

Jak je zvykem, i poslední kvartál tohoto roku patří dvěma různým výstavám. Tu první má **Max Tilgenkamp** (*1978) belgický ilustrátor, karikaturista a autor komiksu. A tu druhou uspořádalo *Evropské cartoons centrum* v belgickém Kruishoutem iránské autorce. Kdo že to je a kde se vzala? A že by jí pomáhal ten červený nos?

Farzane Vaziritabar (*1987) je sochařka a karikaturistka z Íránu. Diplom v oboru malířském získala na škole výtvarných umění v rodném městě Yazd a titul bakaláře už na univerzitě v Teheránu. V průběhu let se stále více zajímala o možnosti, jaké dává umělci třetí dimenze. A proto si pro své bakalářské studium na Vysoké škole výtvarných umění vybrala "Sculpture", načež se sochařstvím pokračovala i v magisterském programu. V současné době však studuje "veřejné umělecké a umělecké strategie" na Bauhaus University v německém Výmaru.

Belgičané v jejím nedlouhém životopise uvádějí řadu výstav a dokonce i cen - ovšem v oblasti sochařství, instalace a kreslených filmů. Vlastní samostatná výstava Farzane v Kruishoutem obsahuje tři různé oblasti její práce. Jednak výběr starších děl, pak současných prací (někdy založených na poezii) a také děl nazvaných "Mr. BAU" - jsou to práce ke stému výročí stylu Bauhaus. Tím se vysvětlují i naše ukázky, které jako kdyby pocházely od tří různých výtvarníků...

A co se ještě z medailonku dozvídáme?

"Ve sbírce starších děl je Farzanina babička typem tradiční východní ženy v každodenních životních situacích. Díla vytvořená pomocí barevných tužek, finelinerů a akvarelů jsou velmi pestrobarevnými, klasickými podrobnými ilustracemi se sympatickým vtípem. Díla, kte-

rá jsou většinou navržena a vyrobena pro karikaturní festivaly se specifickým tématem, zahrnují prvky íránského života. Další díla, založená na poezii mají modernější, surrealističtější styl, a protože každý jazyk má své speciální výrazy a významy je většinou obtížné to dobře

přeložit. Proto jde o díla bez překladu - ilustrace by měly mluvit samy za sebe. Farzane pak zpracovala symboly Bauhausu v knize, která byla okamžitě vyprodána a připravena na druhé vydání. Její styl je opět čistý nebojí se hry s nápady a barvami Bauhausu.”

A jak končí svůj text na webu ECC **Willem Rasing**, dnešní prezident FECO-Holland? Takto: “Zajímavé na této výstavě je nejspíš to, že iránský umělec může vytvořit dialog mezi východní a západní kulturou. Ačkoli Farzane sleduje myšlenky modernity, stopy východního umění, kultury a tradice lze vidět nepřímo.”

Výstavu můžete navštívit v ECC až **do 22. 12. 2019**, každou neděli od 10 do 12 hodin a od 14 do 17 h.

Slovensko: Fero Jablonovský prezentuje svůj nový web!

A píše:

Pozývám Vás na moju novú webovú stránku. Už päťdesiaty rok uvádzam ako začiatok mojej karikaturistickej publikačnej tvorby 12. január 1970. Urobil som skromný výber z toho, čo som od vtedy nakreslil.

Z kresieb som vybral z každého roku 5, z ilustrácií pár najzaujímavejších, niekoľko úprav kníh, pár výstav a textov.

Postupne, asi pri okrúhlych výročiach (najbližšie napríklad 17. 11.), budem do-

plňať zaujímavosti z archívu. A, samozrejme, nájdete tu hlavne novinky. Napríklad prvé video s názvom VITAJTE. Kde? Na: <https://www.ferojablonovsky.sk>

Kazanevsky už to nemíní dál trpět (tolerovat)

Nejen známý, ale i výborný karikaturista z Ukrajiny, rezignoval na účast v porotě 26. mezinárodního festivalu karikatury "**Ricardo Rendon**" v Kolumbii. Důvodem rezignace je dlouhodobé selhání kolumbijských organizátorů při plnění svých povinností daných propozicemi soutěže. Systematicky se vyhýbají výplatám cen vítězům soutěže. Sám Kazanevsky čeká už léta na ocenění z Kolumbie, které tam získal. Jak víme třeba od *Huseyina Cakmaka* z Kypru, není Kazanevsky sám a ani kolumbijská soutěž v tomto konání není ojedinělá. Zde je prohlášení **Vladimíra Kazanevského** (na snímku s malou částí svých dosavadních trofejí):

Я опрометчиво согласился быть членом жюри 26-го Международного конкурса карикатур «Рикардо Рендон». Атем получил информацию, что организаторы этого конкурса систематически не выплачивают победимая Покопался в своих записях и обнаружил, что в 2013 году мне присудили первую премию и также ниплие Я обратился к организатору конкурса господину Фернандо Пи-ка с объяснениями. Ответ

был туманным, суть которого сводилась к тому, что нужно подождать, когда к власти придёт правительство, которое будет поддерживать этот конкурс карикатур. В ответ я официально отказался быть членом жюри Международного конкурса карикатур «Рикардо Рендон».

I přes tyto nepříjemnosti organizátoři pokračují v práci na dokončení letošního ročníku soutěže. Vyhlásili seznam umělců, jejichž dílo už bylo kvalifikováno k prezentaci na výstavě a přijato do soutěže o ceny. Oznámení výsledků má být známo právě v čase vydání tohoto čísla e.GAGu.

Copak to asi vylovil z vody Henryk Cebula?

Koncem října byla v Pubie - Galerii „Stara Apteka u Tomasów” v polském *Przeworsku* (Rynek, vpravo od radnice) otevřena výstava “rysunku satyrycznego” *Henryka Cebuli* „Coś z ryb”. Jelikož jde o 112. výstavu tohoto karikaturisty (a není to pořád ta samá!) stojí za to ji zaznamenat i v našem magazínu...

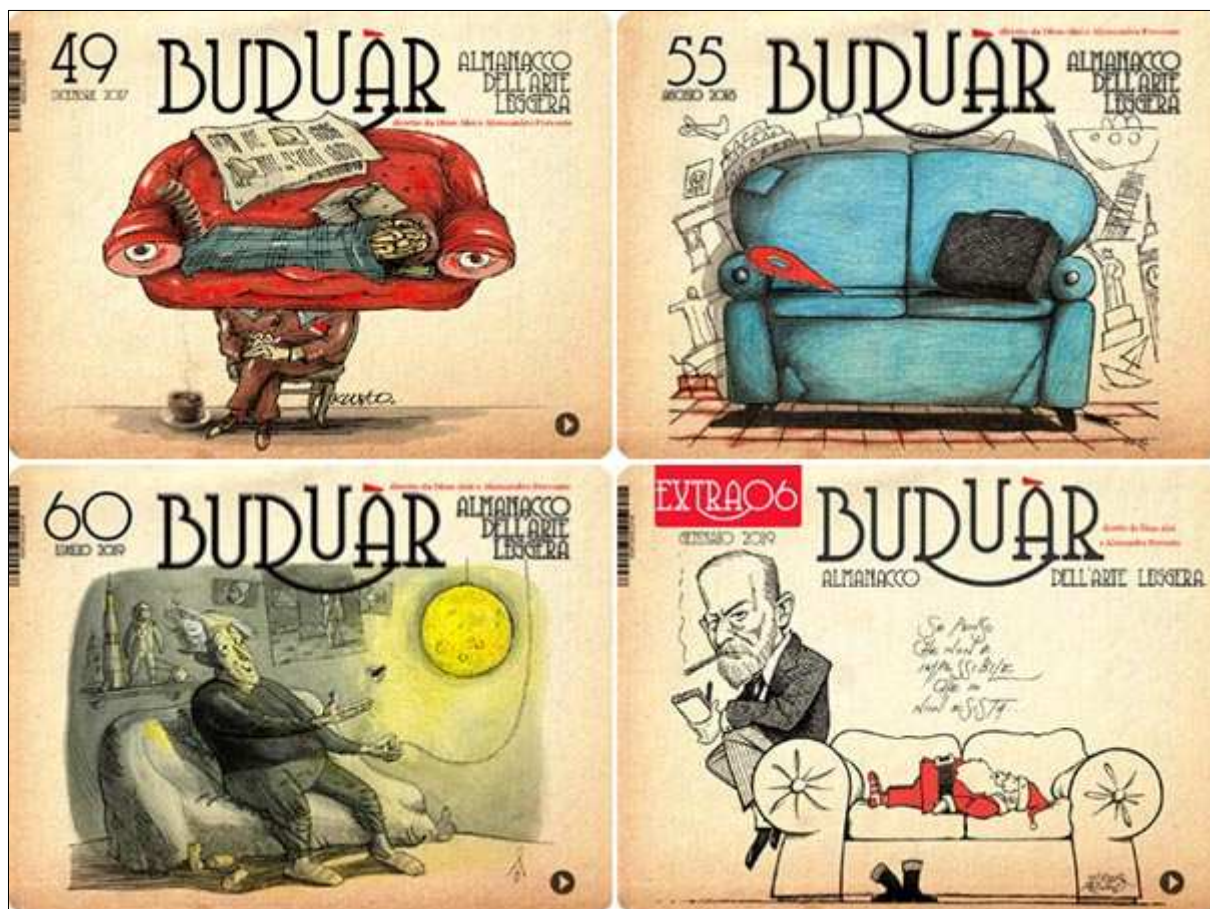
Tandem Luczyński a Kuczyński vítězí!

Národní soutěž 3. Konkursu Satyrycznego *WRZUC NA LUZ*, Bielsko-Biala přinesl 237 prací od 103 autorów od 7 do 80 let.

První místo získal *Sławomir Łuczyński* z Pabianic, 2. místo obsadil *Paweł Kuczyński* z Polic a 3. skončil *Jarosław Kozłowski* z Parczewa. Ještě dalších 7 autorů se těšilo z nižších stupňů ocenění.

Buduár! Titulek skrývá křeslo pro dva (každé je jiné...!)

Jak jsme už minule psali, jde o magazín řízený italskými redaktory jménem *Dino Alois* a *Alessandro Prevosto*. Hlavním fórem humorného magazínu (*almanacco dell'arte leggera*) jsou obálky, na nichž je - na každé! - lenoška. Tady jsou další 4 lenoškové obálky:

Autoři: *OI. Kustovskij, Silv. Mello, Al. Jakovlev, OI. Raynaud*

Na <https://www.buduar.it/> najdete i další.

Jiří Slíva v Habeši

Není to žádná habad'ura! Opravdu. Slívovi z Afriky nestačilo jen egyptské Cairo, ale vydal se ještě hlouběji jižním směrem. A také i výš - etiopská **Adis Abeba** hostila 28. 10. 2019 v hotelu Hilton oslavu 101 výročí založení Československé republiky a součástí byla právě výstava grafik Jiřího Slívy (viz foto **vlevo nahoře**). I když jich nakonec nebylo 101, ale pouhých 31 (ten 31. vidíte na obr. **dole vpravo**). Ale Jiří byl velice spokojen, přišlo hodně lidí (viz foto **vpravo nahoře!**), které uvítali pan velvyslanec s manželkou a vojenskými přidělenci. (Viz minifoto **vedle!**) A část z domácích návštěvníků dokonce uměla lánaně česky! Pozůstatek z mládí - tedy z někdejších studií v (někdejších) Československu...

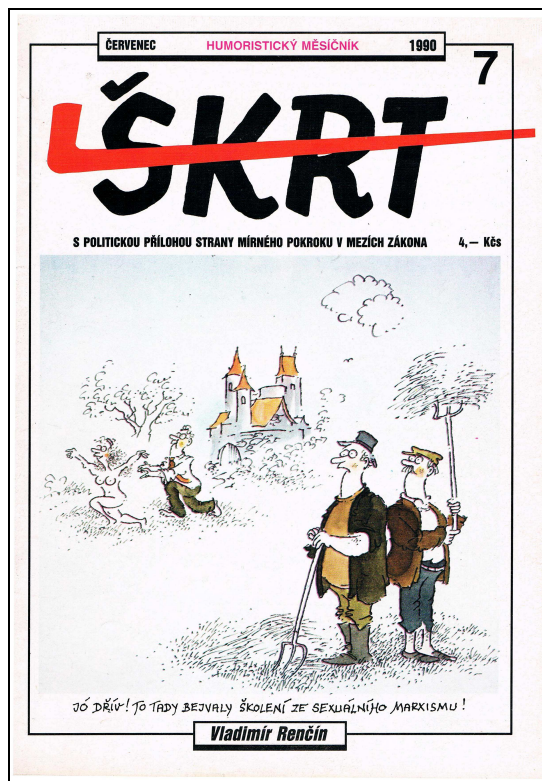
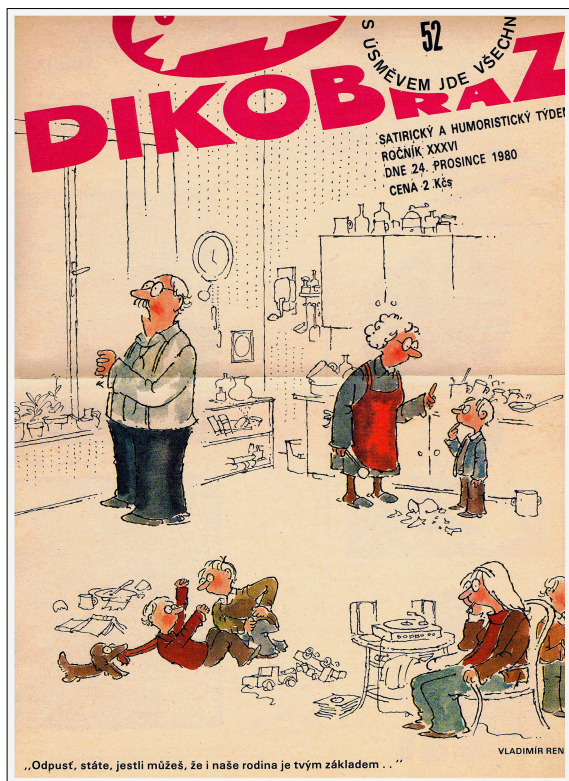
Jiří kromě oslav také rád poznával etiopskou metropoli, prošel i pár galerií, objevil jednoho dobrého malíře (viz foto vlevo dole!) a také pro e-GAG objevil nejen humor na automobilu ale i kreslený humor v novinách (**viz snímky na dalších stránkách tohoto čísla!**). (sek)

Snímky: **Jiří Slíva**

Retro / 8. díl: **Vladimír Renčín a ... domácí tisk** (Část 2. - Časopisy)

Renčínovy kresby se objevily za více než 55 let jeho aktivní tvorby (1960 – 2015) i ve velkém množství nejrůznějších časopisů, které by se daly rozdělit do tematických skupin:

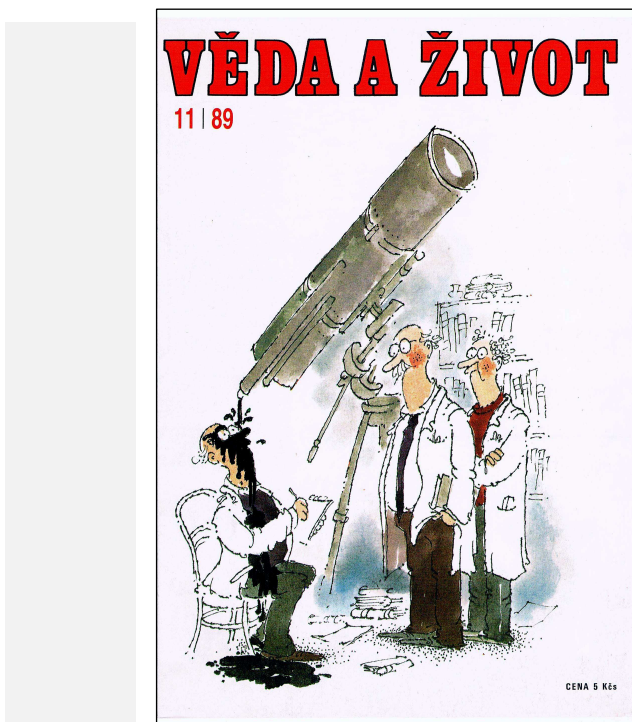
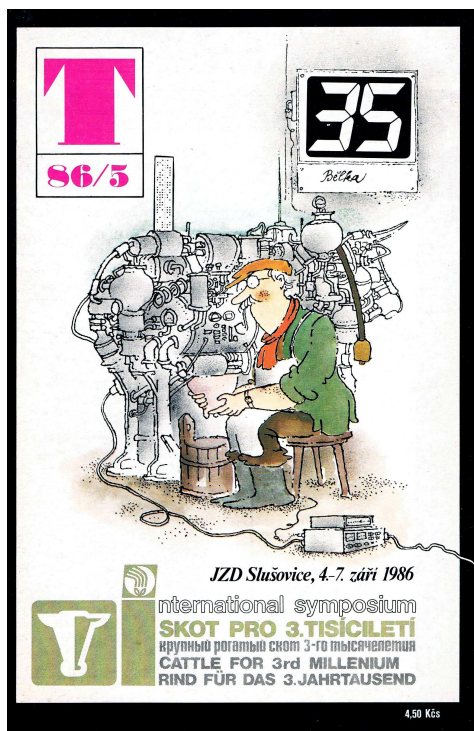
1. **humoristické** (jako: Dikobraz, Roháč, Škrť, Kuk, Podvobraz, Sexbox)

Dikobraz č. 52/1986 („Já se ho zeptám, máte? On mi řekne nemáme. A tak plyne náš život.“)

Škrť č.7/1990 („Jó dřív! To tady bejvaly školení ze sexuálního marxismu!“)

2. **odborné** (jako: Vesmír, Vědeckotechnický magazín, Věda a život, Technický magazín, Živa, Právní rádce nebo lékařské časopisy)

3. **dětské** (jako: Mateřídouška, Ohníček, Pionýr, Pionýrská stezka, Sedmička pionýrů, Ježek, ABC, Věda a technika mládeži)

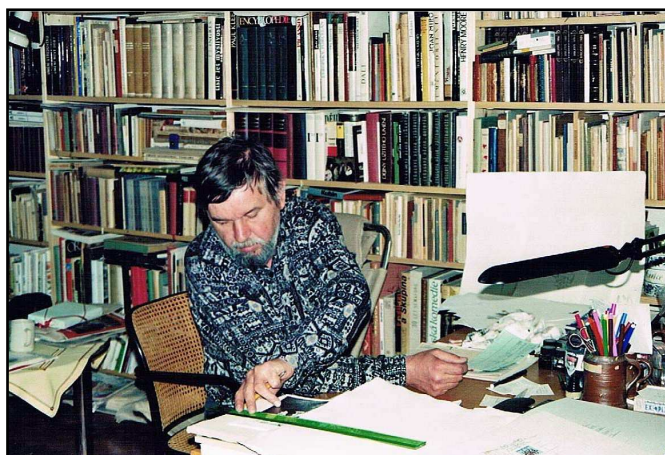
Ohníček č.11/ 1988-89: (“Co by člověk neudělal pro své děti, že?!”)

4. **kulturní** (jako: Plamen, Impuls, Trn, Repertoár malé scény, Literární noviny, Literární listy)
5. **publicistické** (jako: My 1964 – 1969, Student, Reportér, Svět v obrazech)
6. **volnočasové** (jako: Rybářství, Víno a styl, Chatař a chalupář, Rodinný dům, Domov, Lidé a země, 100+1 ZZ, Reader’s Digest, Vlasta, Co vás zajímá, Gramorevue, Mladý svět, Melodie, Stadion, Krkonoše, Úspěch, Regenerace a jiné)

Stadión č.52/1986 (“Jejich hra mi připomíná čalouníka Kubertinka z Nové Paky, který říkával, že není důležité zvítězit, ale přinést domů prachy.”)

MS č. 36/1984 (“To je ee”)

Vladimír Rečín u svého pracovního stolu v Hradci Králové, v Rokycanově ulici - 25. 4. 1994 (foto Jiří Hruboň)

První Renčínova kresba - pokud jde o časopisy - vyšla v Dikobrazu 3. 11. 1960 a to pod jménem X. Kuzma, protože tehdejší výtvarný redaktor Dušan Motyčka jméno začínajícího autora zapomněl a kresba nebyla signována.

Poslední autentické kresby v časopisech se objevovaly v roce 2015, poté - vzhledem k tomu, že Renčín musel ze zdravotních důvodů kreslení ukončit - už jen ze zásob v redakcích (v týdeníku *Téma* vycházejí dodnes).

Zpracoval: **Jiří Hruboň**

Kresby v časopisech byly většinou jednorázové zakázky, někdy i jako přílohy rozhovorů, po čase někdy s "recidivou", ale byla i taková periodika, ve kterých se objevovaly v pravidelných intervalech i po dobu několika let (to byly například tituly *Melodie*, *Úspěch*, *Regenerace*, *Téma* anebo *Víno a styl*).

Nejvíce kreseb vyšlo samozřejmě v Dikobrazu

(v letech 1960 – 1992 - cca 1.320)

a pak také v Mladém světě

(v letech 1960 – 1999 - cca 790).

Z Afriky /

Dovoz humoru až z Etiopie

V Adis Abebě nemají jen maratonce, ale i veselá auta a dokonce vtipy v novinách.

Tak vida, není to všude ve světě tak hrozné! Konečně čím je národ chudší a hladovější, tím víc se mu daří v humoru. Občas se tvrdí, že tak se zrodil i český humor. Ale ono se to věčné české hladovění (se současnou africkou situací) asi moc srovnávat nedá...

Nahoře:

Tak co, volíte Che Guevaru anebo Chaplina? No tak, koho z nich byste si na korbě svého pick-upu raději dovezli domů? Tahle toyota má nejspíš pro smích uděláno...

Dole:

Přemýšlivému teoretikovi humoru raději nabízíme možnost porozumět kreslenému vtipu ofocenému Slívou vedle dole... Že to není dost čitelné? Anebo že by až do Etiopie svým magickým vlivem zasáhl ten čáry máry kouzelník Saul Steinberg? Hm...

Snímky: **Jiří Slíva** (Adis Abeba)

Ohlasy na e-GAG č. 10

Dobrý den, do 25. 10. 2019 nepřijímám zakázky. Prosím kontaktujte mne až po tomto termínu. Co se týče objednávek karikatur a kreslení na akcích, kontaktujte kolegu Ivana Křemečka www.kremecek.com nebo Pavla Skuru 737253070. Děkuji za pochopení.

Martin Hron

Hezký večer, děkuji za pěkně tučné číslo a zase jsem si přečetla něco z naší rubriky. Děkujeme!
ZuzRen

Neúnavný Mistře a milovníku kresleného humoru! Moc obdivuji Vaši činnost a DĚKUJI ZA GAG 10.
JL

Díky za tučný GAG, plný zajímavých informací. Retro knihu 2 jsem neviděl, ale informace o Nepraktových plakátech pro Sběrné suroviny je mylná. Jedná se o **kartové kalendářiky**, kterých Sběrné suroviny s Nepraktovými kresbami vydaly 36, nebo alespoň tolik jich mám ve sbírce (pokud je mám všechny). Přikládám identifikaci ročníků. (**viz vedle!**)
S pozdravem Jarda K.

Ohromný!!! Kolik redaktorů a sekretářek (sekretářů) na tom pracovalo? Mokrát dekuju!
Honza T.

Dobrý den či noc a díky za 10. GAG. Jen jsem zatím rychle "prolistoval", vnořím se v příštích dnech.

První poznatky hovoří o vysoké kvalitě, takže jako vždy a potom několik probdělých nocí.
Fík ze Stodůlek

Poznámka: Při výběru vět z vašich dopisů do této rubriky se snažíme dodržovat jejich smysl, citovat citlivě jen z názorů na obsah GAGu. Proto obvykle jak oslovení, tak i věty soukromé povahy vynecháváme. Pokud si však nepřejete svá slova sdílet s abonenty magazínu, pro jistotu to raději uveďte. (G)

Vzpomínka na *St. Just-le-Martel* - reakce na rubriku *Ze světa* (GAG č.10/2019):

Asi před 2 lety jsem se na 2 dny stavil na festivalu v St. Just-le-Martel*). Je to tak asi uprostřed Francie, spíš vesnice, od Düsseldorfu asi 900 km. No a z Čech ještě dál, ne?. Nejbližší větší město je Limoges, taky ne moc velké. Ale v St. Just (dodnes nevím, jestli se to vyslovuje Žyst nebo Žy...) je to ohromné; velké sály pro karikaturu. Přijali mne s manželkou srdečně,

pohostili (měl jsem tam pár vystavených kreseb). Sedělo se u dlouhých stolů a jedly se fazole s typickou lokální klobásou a červeným vínem. Náhodou mě městem provázal ruský kolega, který tam byl už po třetí. A při tom se už 4. rok učím francouzsky a chci si to vždy ve Francii procvičit. Ale byl to sympaták, takže jsem si zopakoval školní ruštinu. Za moc nestojí, ale po červeném víně jde skoro vše.

Účastníkům festivalu nabízejí ubytování u místních fanoušků. Tak by tam měli Češi posílat o sto šest. Moje žena si přála penzion - a to byl taky vtip. Protože v malém St. Justu ani hotel ani penzion není... Něco na internetu rezervovala... a byl to (čistý a milý) pokoj ve starobinci, který si tím asi přivydělává. Byli jsme při snídani absolutně nejmladší!

Jan Tomaschoff, Düsseldorf

*) **Honza** je jedním z mála českých autorů - po brněnských dámách Holečkové a Plotěné - kteří mají své zkušenosti a ještě stále dost čerstvé zážitky z návštěvy francouzského svátku kresleného humoru. Dík. (red.)

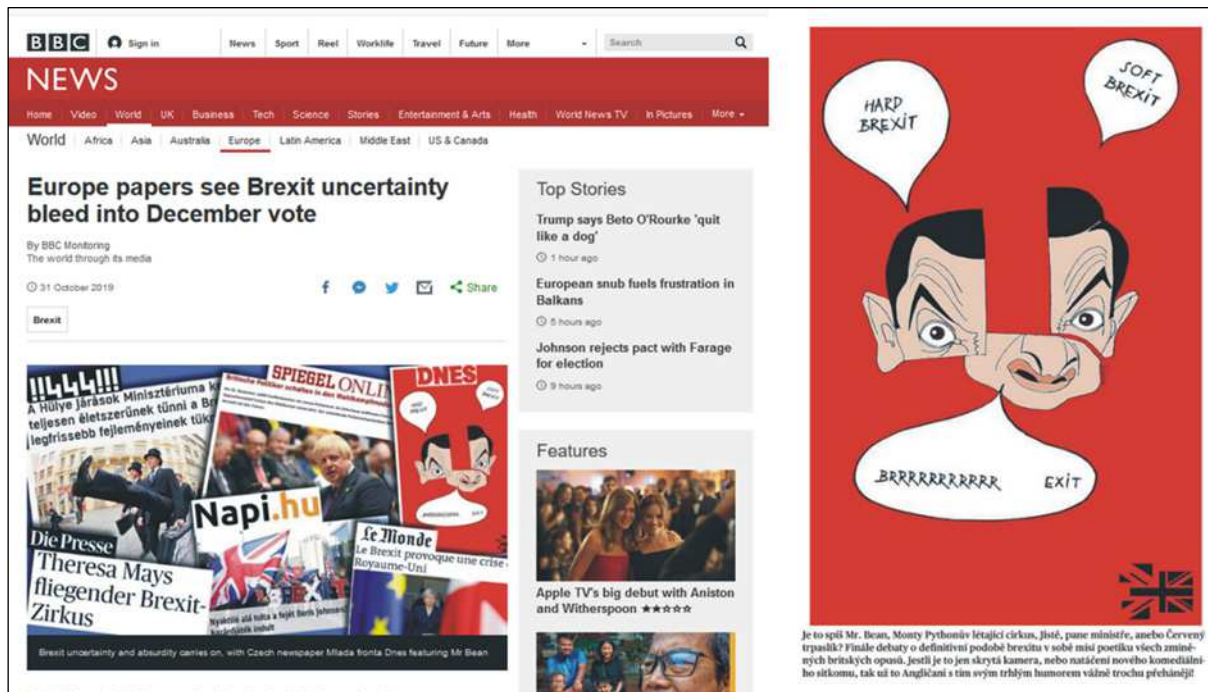
Vybráno / Z ilustrací Lucie Seifertové Téma: "Babi, pohlídáš?"

Šťastnou ruku (a dobrou hlavu) mají v redakci "DNES Magazín + TV", když bohatou nabídku nebetyčně nenápaditých fotek od agentur spláchnou občas do kanálu. I když pohříchnu pouze v případě, že rozměrnější úvahový text přes několik stránek čtvrtěční přílohy magazínu potřebuje obrazově sjednotit. A že sebarevnějším fotkám, nabízeným "za babku", prostě chybí to, co potřebuje čtenář - ta naše česká ironie. *Lucie Seifertová* ji má dostatek a tak jednou měsíčně nám je k naší radosti prostře. Ne vždy je asi téma článku autorce příjemné, ale toto jí fakt sedlo (v č. 38). Že babičkám udělá největší radost, když mohou pohlídat "mladejm" svá milá vnoučátka? A nejen v perníkové chaloupce? "*Beru maximálně jedno,*" může znít odpověď. Dnes už je to i na Bělidle jiné, než včera na tom Starém. "*Když jsou dnešní dítka jiná než ta někdejší - tak proč by nebyly jiné i babičky?*" culí se nad obrázky i dědeček. (ih)

Chlubna / Teichmannův *Mr. Brexit* na BBC!

Staromilci žijí v domění, že **karikatura vysílaná v rozhlase je nesmysl**. Když jsme zjistili, že podařený portrét **Mr. Beana** od **Václava Teichmanna** přinesla elitní britská BBC, udělalo to v konzervativních závitech mozku průvan (průjem?). Ale časy se mění! Tak tedy: sami se přesvědčte na webu <https://www.bbc.com/news/world-europe-50246609>, že je tomu tak. Stalo se 31. října tohoto roku, coby součást mixu výstřížků o brexitu z evropských novin. **(Viz!)**

Je to svým způsobem pocta autorovi - aby se vtipný obrázek z pražských novin ocitl v soustředí extraligových titulů jako *Spiegel* či *Le Monde*, to nepatří vůbec k běžným zvyklostem stanice. V MfDNESu vyšel "Brrrrrrrrrr... Exit" v rubrice **Skicář Václava Teichmanna** už 16. ledna 2019. **(Viz vpravo!)** (sek)

Deník N oslavil roční narozeniny

A nemohl u toho chybět "**Jaz**" - na titulní straně čísla 206. Vyšlo v úterý 29. října a pod hlavičkou se redakce chlubí, že za tu dobu **Deník N** přinesl tisíce původních článků: "**Bez vás, milí čtenáři, by to nešlo,**" píše se tu - a "**Děkujeme**".

Rádo se stalo. A pro eN nečtenáře je tu úkol: je ten pán v modrém nalevo šéf ódésky Fiala? **(r)**

...Addamsova rodinka se s pravým tátou Addamsem moc nepotkala...!

“Pamětníci vědí, že ze všech verzí Addamsovy rodiny zůstává nejlepší původní černobílý seriál z roku 1964. Ale i oba filmy z 90. let, v nichž ženské větvi rodu vládly Anjelica Hustonová a její filmová dcerka Christina Ricci, měly stokrát víc humoru než nynější animovaná verze vstupující do kin.”

Tak začala svou recenzi amerického filmu s datem 2019 filmová kritička Mirka Spáčilová v MfDNESu z 1. listopadu tr. Dovolujeme si použít ilustraci k jejímu článku (viz **dole!**) a dodat i originální kolorovanou kresbu karikaturisty Chase (Charlese) Addamse (viz nahoře!) signovanou typickým podpisem. Myslíme si totiž totéž a marně přemýšlíme, jak ještě někdy někde najít ten skvělý seriál. Důvod je jasný. Spáčilové se nelíbí hlavně filmové zpracování a duch díla, který dostal opačné znaménko - místo fandění odlišnosti film nabádá ke snášenlivosti - jako kdejaká animovaná pohádka. Režiséři tu **“stvořili až nečekaně nezáživný odvar látky, kterou hodlal již před lety do animovaného filmu přenést Tim Burton,”** píše recenzentka. Přátelům klasického kresleného humoru ovšem vadí nejen chybějící

základní předpoklad černě chápaného vtipu, ale samotný způsob kresby - nechutný už svým převo-

dem kultovních postav, jak je známe hned z několika alb cartoon, do “plastifikované” šablony soudobého způsobu animace... Přitom, jak vidět, se ti staří panáci dokázali po papíře skvěle pohybovat. A stálo by za to jim to umožnit i na plátně = obrazovce, monitoru... Místo navrhovaných 40 procent jsme spíš jen pro 30 %. A to jsme prosím ani film neviděli!

(ih)

Výsledky / Belgie, Azerbajdžan, Brazílie, Slovensko, Portugalsko, Kosovo, Srbsko, Maroko, Rumunsko, Maroko, Syrie, Itálie, Polsko...

8. Cartoonale 'De Geus' 2019 Lebbeke - Belgie

Téma: *Eureka ! Man and his Inventions* (in the past, present and future)

Účast: 1155 cartoons od 367 soutěžících z 58 států

1. prize: HORIA CRISAN & BOGDAN PETRY (Rumunsko)
2. prize: ALI MIRAEI (Iran)
3. prize: ZYGMUNT ZARADKIEWICZ (Polsko)
4. prize: RAEI MOHAMMAD (Iran)
5. prize: OLEH SMAL (Ukrajina)

Nejlepší Belgičan: STEFAAN PROVIJN (Belgie)

Honorable mention: NING BIN (China), BAHRAM ARJMANDNIA (Iran)

1. International Caricature Competition 2019 - Azerbajdžan

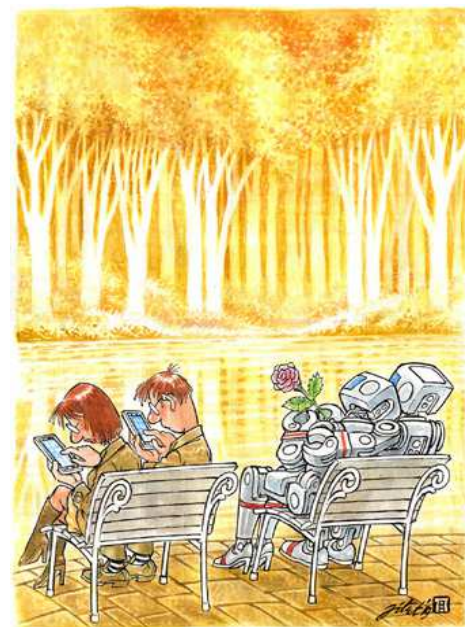
1. Prize: Hadi Asadi (Iran) - viz obr.!

2. Prize: Saeed Shams (Iran)

3. Prize: António Santos (Portugalsko)

Honorable mentions:

Ali Al Sumaikh (Bahrajn) - Edgar José Vargas (Venezuela) - Yüksel Cengiz (Turecko) - Walter Toscano (Peru) - Halit Kurtulmus Aytoslu (Turecko) - Kevin (Čína) - Marco D'Agostino (Itálie) - Naji Benaji (Maroko) - Guo Ye (Čína) - Mehmet Ali Gunes (Turecko) - Mario Magnatti Mariom (Itálie) - Payam Vafatabar (Iran) - Nurwenda Juniarta Jiwenk (Indonésie) - Ramin Khorsandi (Iran) - Morhaf Youssef (Syrie) - Moises de Macedo Coutinho (Brazílie).

2. Int'l Scoomix Contest 2019 - Itálie

Téma: **"I ROBOT"**

V ITALY section vítězí: **Virginia Cabras (Itálie)**

Finalisté: Andrea Romagna, Agostino Longo, Alberto Galgano, Sergio Tessarolo, Marco De Angelis, Stefano Gamboni, Kutoshi Kimimo, Roberto Mangosi, Milko Dalla Battista, Luca Ricciarelli, Oscar Sacchi

Ve Foreign Section vítězí: **Izabela Kowalska Wieczorek z Polska**

Finalisté: Muzzafar Julčibojev z Uzbekistanu a Jitet Kustana z Indonésie

V Section of the public vítězí: **Jitet Kustana z Indonésie (VIZ obr. vlevo!)**

V Section do 18 let vítězí: **Jana Vasjutina (13 let) z Ruska**

Finalisté: Paola Antonelli, Martina Arrighi, Giulia Colombo, Ruslay Lopez Herrera, Mateja Jovič, Anja Kožunova, Andela Pesič, Milica Sekuloski, Egor Vidonov

The winning works can be viewed at this link:

<http://www.scoomixcontest.com/index.php/it/albo-doro>

"Novomestský osten" 2019 Nové Mesto nad Váhom - Slovensko (doplňný seznam*)

1. cena: Alexander Schmidt (Rusko)

2. cena: **Jozef Grušpíer** (Slovensko)

3. cena: Konstantin Kazančev (Ukrajina)

***) Doplnujeme** o tucet jmen autorů oceněných "*Honorable mentions*": Olexij Kustovsky (Ukrajina); **Marie Plotěná; Jiří Srna** (oba Česko); Nikola Listeš Chorvatsko; Bogdan Petry + Horia Crisan (Rumunsko); Anatolij Radin (Rusko); Jitet Kustana (Indonésie); **Jan Tomaschoff** (Německo); Li Jie Yang (Čína); Damir Novak (Chorvatsko); **Josef Trubini; Miroslav Motyčík** (oba Slovensko).

2. Biennial of Art of the Village of Fânzeres 2019 - Portugalsko

1. Cena: Raed Khalili - Syrie

Honorable mentions:

Ronaldo Cunha Dias - Brazílie,
Mohsen Zarifian - Iran,
António Manuel da Silva Gaspar - Portugalsko,
Bogdan Petry + Crisan Horia - Rumunsko

17. International Competition Satirical Drawing KARPIK 2019 / Polsko

GRAND PRIX:

Maciej Trzeptała (Polsko) - viz obr.!

Výrazný nepoměr oceněných domácích a zahraničních autorů (12:5) lze přisoudit buď malé účasti cizích karikaturistů anebo jaksí kamarádskému duchu porotců tradiční polské soutěže.

Main prizes:

Sławomir Łuczyński (Polsko)

Sławomir Lizoń (Polsko)

Konstantin Kazanchev (Ukrajina)

Special Award of the Director of the Museum of Caricature E. Lipiński:

Magdalena Wosik (Polsko)

Awards of the Marshal of the Opolskie Voivodeship:

Henryk Cebula (Polsko); Wiesław Lipecki

(Polsko); Janek Janowski (Polsko)

Awards of the National Agricultural Support Center in Opole: 1st prize - Paulina Kopestyńska (Poland); - 2nd prize - Tomasz Niewiadomski (Polsko); - 3rd prize - **Břetislav Kovařík** (Česko)

Castle Award in Moszna: Dariusz Dąbrowski (Polsko)

Honorary distinctions (diplomy): **Leily Salimi Davil** (Iran); **Makhmudjon Eshonkulov** (Uzbekistan); Paweł Kuczyński (Polsko); Sławomir Makal (Polsko); **Sergej Sichenko** (Izrael)

15. International Salon of Lime Humor 2019 - Brazílie

Vítězové sekci (\$ 300,-):

Best Cartoon: Rafael Correa (Porto Alegre) - Brazílie

Best Charge: Batikan Özer - Turecko

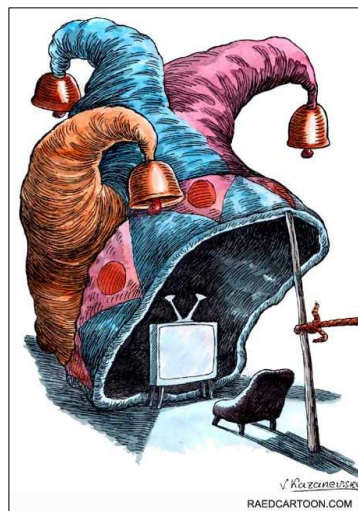
Best Caricature: Silvano Mello (Jaboticatubas) - Brazílie

Best Comics: Valerij Aleksandrov - Bulharsko

Tradition Award: Vladimir Kazanevsky - Ukrajina (\$ 1000 + Certificate and Trophy by Mail) - **VIZ OBR.!**

Honorable Mentions (All will receive *Certificates* via email):

Luc Descheemaeker_BELGIUM; Darko Drljevic_MONTENEGRO; Keyvan Varesi_IRAN; Stefan Wenczel_ÁUSTRIA; Milenko Kosanovic_SERVIA; Brady Izquierdo_CUBA; Fakhredin Dostmohamad_IRAN; Frabricio Brito_Brazílie; Makhmudjon Eshonkulov_UZBEKISTAN; Muzaffar Yulchibojev_UZBEKISTAN; Shahram Shirzadi_IRAN; Menekşe Çam_TURKEY; Ali Mirae_IRAN; Mehdi Azizi_IRAN; Mohammad Raei_IRAN.

14. International cartoon contest Braila 2019 - Rumunsko

Jako výše uvedené výsledky z Polska, i ty z Rumunska oceňují vysokou kvalitu především domácí produkce.

Grand Prize - Gabriel Rusu, Rumunsko

First Prize - Antonio Garci, Mexiko;

Second Prize - Constantin Pavel, Romania;

Third Prize - Sergej Sichenko, Izrael

Special Prize - Nicolae Ionita, Romania;
Special Prize - Julian Pena Pai, Romania;
Special Prize - Sergej Sokolov, Rusko.

6. Int'l Cartoon Contest ALEKSANDAR KLAS 2019 - Srbsko

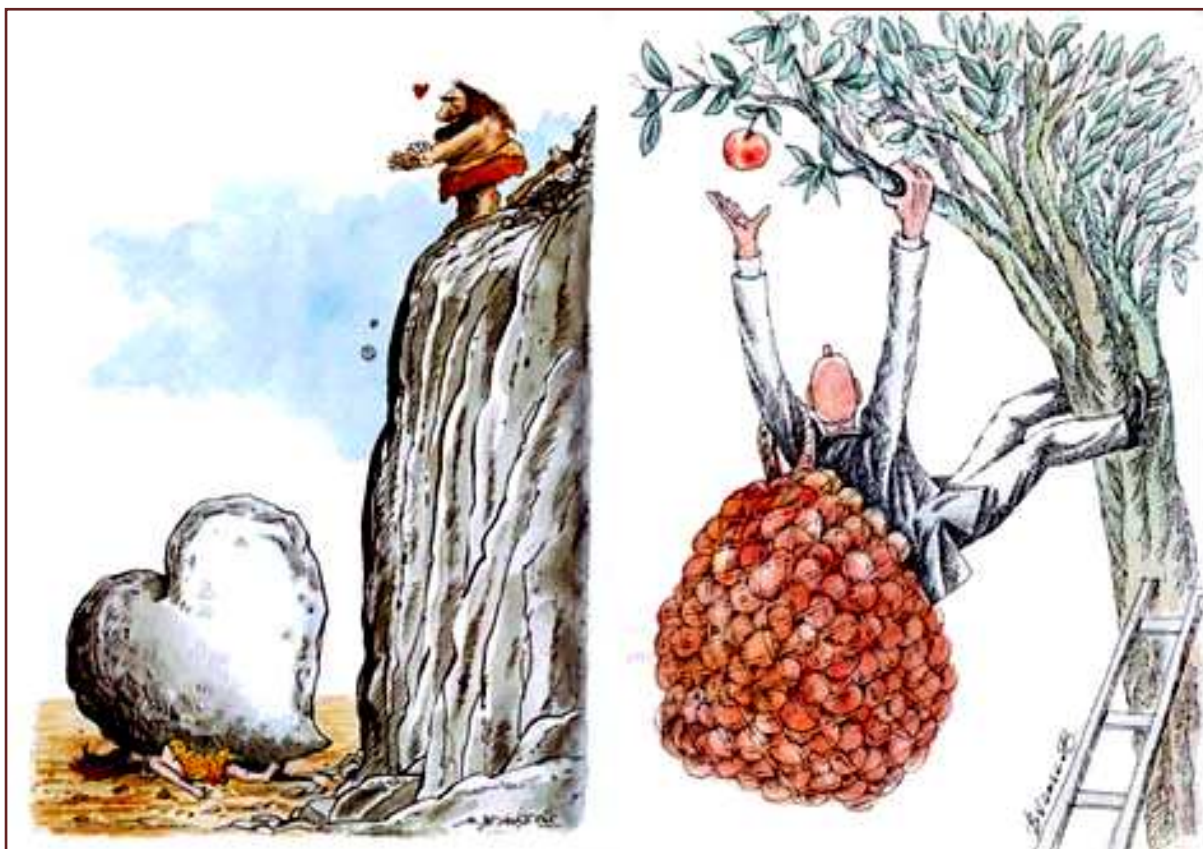

Desetičlenná komise posoudila 858 cartoons od 218 cartoonistů ze 41 zemí. Kromě vítězného Itala se dařilo hlavně *azbukou* vládnoucím umělcům*). Nakonec pětice domácích porotců udělila tyto ceny:

First prize: Marco De Angelis (Italie)
First prize: Vladimir Khakhanov (Rusko) *)
Second prize: Jovo Škomac (Serbia) *)
Third prize: Goran Čeličanin (Serbia) *)

- viz kresba dole vlevo!
- viz kresba dole vpravo!

Diploma: Slobodan Butir (Croatia) - Diploma Ngai Oo U Han Kyi (Myanmar) - Diploma: Slobodan Srdić (Serbia) *) - Diploma: Behnam Pormehdi (Iran) - Diploma: Bogdan Petry a Horia Krisan (Rumunsko) - Diploma: Erico Junqueira Ayres (Brazilie) - Diploma: Halit Kurtulmus (Turecko) - Diploma: Jakša Vlahović (Serbia) *) - Diploma: Lu Nan (Čína)

4. Int'l Contest Animal Cartoon Beograd - Srbsko

Téma: CHILDREN & ANIMALS

Two First prizes: Miro Stefanović / SRBSKO; Didie Sri Widiyanto / INDONEZIE

Two Second prizes: Mehmet Atamer / TURECKO; Milenko Kosanović / SRBSKO

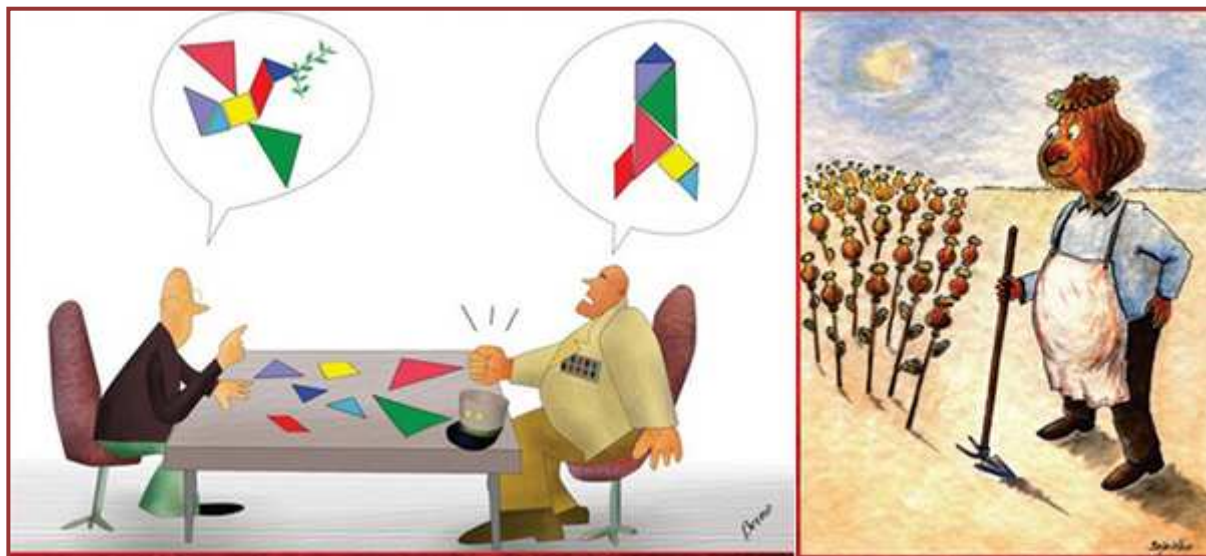
Two Third prizes: Snežana Čomor / SRBSKO; Marco Ramos / PERU

DIPLOMA - The Memory of NIKOLA OTAŠ: Mileta Miloradović / SRBSKO

DIPLOMA - The Memory of RANKO GUZINA: Miroslava Raković / SRBSKO

DIPLOMAS: Manuel Arriaga / Španělsko - Marko Somborac / SRBSKO - Keyvan Varesi / IRAN - Jordan Pop-Iliev / NORTH MACEDONIA - Afsoon Azimy Mogaddam / IRAN - Nedjeljko Ubović / SRBSKO - Luka Lagator / ČERNÁ HORA - Marco De Angelis / ITALIE - Zhaleh Yoosefinezhad / IRAN - Leonid Gamart / MOLDÁVIE - Klaus Pitter / RAKOUSKO - Cemalettin Guzeloglu / TURECKO.

16. Int'l Fest Cartoon Prizren 2019 - Kosovo

Special prize: Bernard Bouton - Francie (viz kresba vlevo)

Special prize: Omar Godinez Lazo - Kuba / Special prize: Jitet Kustana - Indonézie

First prize: Chen Anyong - Čína

Second prize: Bahram Arjmandnia - Iran

Third prize: Kamil Jerzyk - Polsko

Jury prize: Jose Adnael Silva - Brazílie / Jury prize: Murteza Albayrak - Turecko

Honorable Mention: František Bojničan - Slovensko (viz kresba vpravo!) / Slobodan Butir - Chorvatsko / Makhmudjon Ešonkulov - Uzbekistan / Amirarsalan Ahmadinezhad - Iran / Maja Čolakova - Bulharsko / Rossem - Malajsie.

3. Concours Int'l de la Caricatures 2019 – Maroko

Téma: « Pour des villes sans enfants en situation de rue » (Za města bez dětí na ulici)

1. prix (du Canard) Tošo Borkovič (Srbsko)
 2. prix (Afrique) Jitet Kustana (Indonézie)
 3. prix (coup de crayon) Juan Gabrie Benavidez (Brazílie)
- (plus 6 Special Prize - a 7 Honorable Mentions)

Global Mobility Cartoon Contest - Belgie

Téma: "Školní autobusy"

1. Dmitrij Timofejčev - Rusko - **viz kresba vpravo!**

2. Davoud Houshmand Taghiabad - Irán

3. Patrick Heymans - Belgie

Více: <https://globalmobilitycartooncontest.com>

27. Mezinárodní festival satiry a humoru "Città di Trento 2019" - Itálie

V sobotu 26. října se v italském Trentu udělovaly ceny a byla otevřena výstava nejlepších soutěžních příspěvků festivalu 2019.

SATIRA E UMORISMO SEASONS:

1. cena: **Reza Rahimi (Irán)**

2. cena: **Mojmir Mihatov (Chorvatsko)**

3. cena: **Predrag Srblijanin (Srbsko)**

MENZIONI SPECIALS: Flavia Cuddemi (Itálie) - Ilya Katz (Izrael) - **Josef Prchal (Česká republika)** - Lin Yi Ru (Tchajwan) - Musa Gumus (Turecko) - Orlando Cuéllar (Kolumbie) - Sergio Tessarolo (Itálie) - Vladimir Kazanevsky (Ukrajina).

KOMIKS - FUMETTO SEASONS:

PREMIO FUMETTO: Ivan Manuppelli (Itálie)

MENZIONI SPECIALS: Andrej Selivanov (Rusko) - Athos Careghi (Itálie) - Viktor Kudin (Ukrajina) - Sabine Voigt (Německo).

Propozice / Rumunsko, Mexiko, Kuba, Norsko, Čína, Belgie, Turecko, Chorvatsko

7. Int'l Cartoon Contest, Sinaloa - Mexiko

Téma: **Vanity** (marnivost, domýšlivost... sestra narcisismu)

Deadline: 17. 11. 2019

<http://concursosinaloa2019.orgfree.com>

Source: concursosinaloa2019

XIX International Salón Humor Santa Clara 2019 - Kuba

Téma: **"free" a "erotic"**

Deadline: 20. 11. 2019

<https://cloud.mail.ru/public/3qEf/4wEjq7wd1> cartoonblues

13. Int'l Zagreb Car Cartoon Exhibition - Chorvatsko

Téma: **"Gas Station"** - Benzinová stanice (pumpa, čerpadlo)

Deadline 8. 12. 2019

<http://www.hajnos.pl/konkursy/stacja-benzynowa-tematem-konkursu-w-chorwacji/>

Toons Mag 'Cartoonist of the Year 2019' - Norsko

Téma: *Genderová vyváženost a Rovná práva*

Deadline: 10. 12. 2019

<https://www.toonsmag.com/cartoon-contes...-condition>

Bienále mezinárodní portrétní karikatury "Tokio 2020" Hangzhou - Čína

Výstavní téma: **Mír, přátelství, humor, radost**

Deadline: 30. 12. 2019

Kontaktní informace: není v e-podobě

Int'l Cartoon Contest Golden Hat - Knokke-Heist, Belgie

Téma: Participants are free to choose the theme of their entries.

Deadline 30. 12. 2019

<http://caricaturque.blogspot.com/>

11. Tourism Cartoon Competition Eskişehir - Turecko

Téma: **"Letiště"**

Deadline 31. 12. 2019

<http://tourismcartoon.com/en/>

14. HumoDEVA Int'l Cartoon Contest 2019 - Rumunsko

Téma: **volné (asi)**

Deadline: 31. 12. 2019

Více: <http://caricaturque.blogspot.com/>

Jen tak tak jsme sem stihli zařadit záhřebskou soutěž Car Cartoon!

Pokud do půlky prosince ještě cosi objevíme, najdete to zde za měsíc. Ale určitě už přispěcháme s prvými nabídkami na mezinárodní festivaly a soutěžní výstavy příštího roku. Konečně ty dvě "dvacítky" se budou na **p. f. 2020** určitě dobře vyjímat. Pokud se vám povedou, do naší redakce je pošlete hned po Mikuláši... abychom jim mohli věnovat kousek místa už v prosincovém e-GAGu. **Zdar a sílu!** (g)

Nabídka z minulého čísla e-GAGu ještě platí:

Přivítáme ještě dalšího, možná i dva autory **kreslených vtipů na téma média** = tisk, noviny, časopisy, redakce, televize, rozhlas, studio, reportéři, moderátoři, ankety, besedy - a také čtenáři a diváci - doma i v autě, v hospodě i u monitoru. Ukázky posílejte **do 20. listopadu** do redakce e-GAGu (e-mailová adresa je v tiráži) a vaše vtipy mohou být publikované. Pokud se vám ukázky povedou, objednáme si kreseb víc a vyjdou (s medailonkem autora) do konce příštího roku - samozřejmě za honorář. Nikoliv malý, protože nikoliv z naší kapsy. (g-men)

Kalendarium / I před koncem roku ještě docela dobrá nabídka

Sexteto prosincových termínů - z nich čtyři až "silvestrovské"... Tak končí letošní nabídka mezinárodních soutěží. I když můžeme nějakou nově vyhlášenou či nalezenou soutěž nabídnout ještě v příštím čísle. Dvě, tři i čtyři z listopadových termínů lze stihnout a odeslat. Pak už se blíží Vánoce. Polský *Kapřík* je však pohříchu za námi. Můžeme ovšem před Silvestrem zacílit na turistiku, v Turecku se zatím našincům dařilo. Proto - letům a výletům zdar!

Měsíc	Název a místo soutěže	Body*)	Uzávěrka:	V čísle**)
Listopad	Banana comics. fest. - Jaíba, Brazílie (pozor, změna!)	-	až 30. 3. 2020	10/2019
	„Zimní prázdniny“ - Urziceni, Rumunsko - Nové!	***	16. 11. 2019	11/2019
	Int'l cartoon contest - Sinaloa, Mexiko - NOVÉ!	***	17. 11. 2019	11/2019
	Salon Humor <i>Santa Clara</i> - Kuba - NEW!		20. 11. 2019	11/2019
	Int.CarCartoon Exhib.- Zagreb, Chorvatsko - Nové!	***	8. 12. 2019	11/2019
Prosinec	Int'l cartoon cont. „Equality“ ToonsMag - Norsko - new!	-	10. 12. 2019	11/2019
	Bienále Tokio 2020 - Čína - novinka	-	30. 12. 2019	11/2019
	<i>Golden Hat</i> - Knokke-Heist, Belgie - nové!	****	30. 12. 2019	11/2019
	Tourism Cart. Competition Eskişehir - Turecko - Nové!	****	31. 12. 2019	11/2019
	HumoDEVA Int'l Cart. Contest 2019 - Rumunsko - new!	***	31. 12. 2019	11/2019
KONEC	Blahopřejeme k soutěžním úspěchům v roce 2019	A další	zase	příště!

*) ve sloupci Body vycházíme z hodnocení soutěže u cartoonistických portálů, hlavně však z vlastních zjištění. Čím více hvězdiček, tím lepší soutěž. Bez hvězdiček jsou obvykle nové anebo méně důvěryhodné soutěže.

***) ve sloupci uvádíme číslo e-GAGu, v němž je adresa na originál propozic.

Vzpomínka na 17. listopad 1989. Český lidový humor jsme zachytili na snímcích v albu „Občanské fóry“.

Omluva: opět jsme překročili plánovaný počet stran e-magazínu. Ač jsme vyřadili z obsahu tři (a půl) rubriky, stejně to přešlo slibované maximum 52 stránek. Tak snad příště...!

e-GAGmag © * Měsíčník autorů a přátel české karikatury. Založen v r. 2003. 17. ročník. Toto je č. 2019/10 (663) z 15. 10. 2019 * Číslo 2019/11 vyjde 15. 11. 2019 * Kontakt : ivan.hanousek@dreamworx.cz